

21.10.2009

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

18 – 2009

Kokousaika: 21.10.2009 klo 18.00 – 23.01

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan
asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

18 – 2009

Mötestid: 21.10.2009 kl 18.00 – 23.01

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges
föredragningslista i vilka någon har yttrat sig.

21.10.2009

223 §	8
Esityslistan asia nro 3	8
KYSELYTUNTI	8
Kysymys 63	8
Valtuutettu Paavolainen	8
Apulaiskaupunginjohtaja Haatainen	8
Valtuutettu Paavolainen	10
Valtuutettu Peltola	10
Valtuutettu Puhakka	11
Valtuutettu Puura	11
Valtuutettu Asko-Seljavaara	12
Valtuutettu Kantola	12
Valtuutettu Lipponen	13
Valtuutettu Hakanen	13
Valtuutettu Anttila	14
Valtuutettu Krohn	14
Apulaiskaupunginjohtaja Haatainen	15
Kysymys 72	16
Valtuutettu Kousa	16
Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä	17
Valtuutettu Kousa	19
Valtuutettu Sarkomaa	20
Valtuutettu Kari	21
Ledamoten Björnberg-Enckell	21
Valtuutettu Sumuvuori	22
Valtuutettu Saarnio	23
Valtuutettu Näre	24
Valtuutettu Soininvaara	24
Valtuutettu Kolbe	25
Valtuutettu Koskinen	26
Valtuutettu Suomalainen	26
Valtuutettu Hakanen	27
Valtuutettu Arhinmäki	28
Valtuutettu Rantanen	29
Valtuutettu Asko-Seljavaara	29
Valtuutettu Kantola	30
Valtuutettu Hellström	30
Valtuutettu Vikstedt	31
Valtuutettu Puura	31
Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä	32

21.10.2009

224 §	34
Esityslistan asia nro 4	34
KAUPUNGINHALLITUKSEN KONSERNIJAOSTON VARAJÄSENIEN, KAUPUNGINMUSEON	34
JOHTOKUNNAN KAHDEN JÄSENIEN JA YLEISTEN TÖIDEN LAUTAKUNNAN VARAJÄSENIEN VALINTA	34
Valtuutettu Rätty	34
Valtuutettu Puoskari	34
225 §	34
Esityslistan asia nro 5	34
HELSINGIN LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMA 2009–2012	34
Kaupunginjohtaja Pajunen	35
Valtuutettu Pakarinen	37
Valtuutettu Vesikansa	42
Valtuutettu Mäki	46
Valtuutettu Siimes	50
Ledamoten Björnberg-Enckell	55
Valtuutettu Halla-aho	59
Valtuutettu Peltokorpi	62
Valtuutettu Ebeling	67
Valtuutettu Hakanen	68
Valtuutettu Kolbe	72
Valtuutettu Kari	75
Valtuutettu Hakanen	76
Valtuutettu Halla-aho	76
Valtuutettu Puura	77
Valtuutettu Puhakka	79
Valtuutettu Hakola	81
Valtuutettu Sarkomaa	83
Valtuutettu Autti	86
Valtuutettu Sumuvuori	89
Valtuutettu Rantanen	90
Valtuutettu Näre	92
Valtuutettu Asko-Seljavaara	93
Ledamoten Torvalds	95
Valtuutettu Valokainen	95
Valtuutettu Virkkunen	96
Valtuutettu Peltola	98
Valtuutettu Ingervo	100

21.10.2009

Valtuutettu Valpas	103
Valtuutettu Pakarinen	104
Valtuutettu Hakanen	105
Valtuutettu Huru	105
Valtuutettu Pakarinen (vastauspuheenvuoro)	107
Valtuutettu Autti	107
Valtuutettu Modig	107
Valtuutettu Bogomoloff	108
Ledamoten Wallgren	109
Valtuutettu Sydänmaa	110
Valtuutettu Kolbe	111
Valtuutettu Valpas	111
228 §	112
Esityslistan asia nro 8	112
VUOKRAUSPERUSTEET VARTIOHARJUN YLEISTEN RAKENNUSTEN TONTILLE (VARTIOKYLÄ, TONTTI 45475/1)	112
Valtuutettu Hakanen	112
Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä	112

21.10.2009

223 §

Esityslistan asia nro 3

KYSELYTUNTI

Kysymys 63

Valtuutettu Paavolainen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kaupunki on strategiassaan asettanut tavoitteeksi vanhusten asumisen kotona entistä pidempään. Tämä edellyttää paitsi kotihoidon palvelujen hyvää järjestämistä, myös normaaleja palveluita käyttävien ikäihmisten omatoimisuuden tukemista. Terveyskeskus ja sosiaalivirasto ovat tehneet hoitoketjuprojektissa vanhuspalvelujen toimintasuunnitelman vuodelle 2010. Palveluiden laadun ja henkilökunnan saatavuuden turvaamiseksi suunnitellaan kuitenkin terveyskeskusverkon keskittämistä suuremmiksi yksiköiksi. Terveyskeskusten yhteydessä toimivien laboratorioiden verkko harvenee.

Vanhukset ja heidän omaisensa ovat mielenilmauksissa ja yhteydenotoissaan ilmaisseet huolestumisensa iän tuomien pitkäaikaissairauksien kuten diabeteksen ja reuman sekä esimerkiksi verenohennus-lääkkeiden vaatimien toistuvien laboratoriokontrollien hankaloitumisesta. Kovin pitkän matkan päähän bussilla ja vaihtopysäkillä seisten ei vanha ihminen voi näytteenoton edellyttämästi syömättä ja juomatta lähteä. Monelle omatoimiselle vanhukselle säännöllinen käynti läheisessä terveyskeskuksessa ja laboratoriossa on myös tärkeä osa arkea jäsentävää, toimintakykyä ylläpitävää sosiaalista toimintaa.

Onko Helsingin kaupungissa harkittu esimerkiksi kotisairaanhoidossa toimivan kiertävän labrapalvelun tapaista kaupunginosia palvelevaa lähiterveysautoa, joka kiertäisi kirjastoauton tapaan sovittuina aikoina entisten terveyskeskusten ja laboratorioiden palveluita korvaamassa tai muuta vastaavaa kiertävää palvelua?

Apulaiskaupunginjohtaja Haatainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Vastauksena esitettyyn kysymykseen sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan viransijaisena totean seuraavaa:

21.10.2009

Terveyspalveluja kehitetään kaupungin strategian mukaisesti väestön tarpeista lähtien. Kehittämisessä huomioidaan käytettävissä olevat resurssit niin, että palveluja ja voimavaroja voidaan kohdentaa väestölle mahdollisimman oikeudenmukaisesti ja kustannustehokkaasti. Laboratoriopalvelut ostetaan HUSLABilta. Laboratorionäytteisiin liittyvä toimintakäytäntöjen parantaminen on yksi terveysasemien kehittämiskohde. Tavoitteena on myös näytteidenottotarpeen vähentäminen. Laboratoriotoiminnan keskittämisen etuna on HUS-laboratorion henkilökunnan määrän ja asiantuntemuksen vahvistaminen toimipisteissä, joille toiminta keskitetään. Tämä nopeuttaa ja sujuvoittaa näytteiden ottoa ja lyhentää jonotusaikoja laboratorioissa.

Asiantuntemuksen lisääntyminen ja panostaminen isompiin yksiköihin edistää potilasturvallisuutta ja mahdollistaa toimenpiteiden yhdenmukaisen laboratorionäytteiden valikoiman. Terveysasemaosasto selvittää HUSLABin kanssa kerran viikossa paikan päällä terveysasemalla tapahtuvaa näytteenottomahdollisuutta ja kokeilua aluksi Laajasalon ja Pitäjänmäen terveysasemilla nimenomaan huonosti liikkuvien potilaiden hoidossa. Tässä ns. laitosenäytteenotossa HUSLABin näytteenottaja suorittaa näytteenotot terveysaseman vastaanottotiloissa. Tämä toiminta on ennalta suunniteltua eikä sovellu päivystystapauksiin. Kerran viikossa tapahtuva laitosenäytteenotto lisäisi laboratoriokustannuksia n. 1 800 euroa vuodessa / asema. Lisäksi terveyskeskus ostaa jo nyt HUSLABilta n. 800 kotinäytteenottoa kuukaudessa terveysasemien potilaille, joilla ei ole mahdollisuutta henkilökohtaiseen laboratorioissa asioimiseen. Myös kotisairaanhoidon järjestää potilailleen kotinäytteenottoja.

Niillä terveysasemilla, joilta laboratoriotuimintapiste lakkautetaan, järjestetään ns. vierianalytiikka eli paikan päällä terveysasemalla otetaan seuraavia näytteitä: EKG, CRP eli tulehdusarvoa, verensokeria, hemoglobiinia ja virtsakokeita sekä nieluviljelyn, bakteeriviljelyn näytteenottoa. Tämä nopeuttaa ja tehostaa päivystyspotilaiden hoitoa. Terveysasemien laboratoriotuimipisteiden lakkauttamisen suunnittelun yhteydessä tehdyn selvityksen mukaan julkiset kulkuyhteydet muihin toiminnassa oleviin toimipisteisiin ovat lakkautettavista pisteistä hyvät. Alueella toimivat ns. palvelulinjat on kohdennettu vanhuksille ja muilla liikuntarajoitteisille. Linjat suuntautuvat erityisesti mm. terveyspalvelupisteisiin. Osalle keskustan asukkaista Marian laboratorion käyttöönotto lyhentää matkaa. Useat laboratorionäytteet edellyttävät esivalmisteluja, jolloin niitä ei voida

21.10.2009

ottaa vastaanottokäyntien yhteydessä. Täten potilaalle ei yleensä aiheudu kiireettömässä näytteiden otoissa ylimääräisiä matkustuskertoja.

Valtuutettu Paavolainen

Kiitos apulaiskaupunginjohtajalle ja toisen apulaiskaupunginjohtajan sijaiselle vastauksesta.

On hyvä saada kuulla, että on tiedostettu tämä tarve näiden laboratoriapalvelujenkin osalta nimenomaan näiden asukkaiden, muidenkin kuin ikäihmisten, joiden on vaikea päästä liikkumaan. Haluaisin myös esittää tämän kysymyksen tavallaan muistuttaakseni meitä kaikkia siitä tarpeesta, mikä ikäihmisillä on tässä kaupungissa. Suuri osa kuitenkin, kun puhumme vanhuspalveluista, eläkkeelle jääneistä yli 65-vuotiaista, mahdollisesti alle 100-vuotiaista, suurin osa meistä elää pitkän, hyvän vanhuuden normaalipalvelujen varassa eikä koskaan tule itse asiassa näiden varsinaisten vanhuspalveluiden piiriin. Näiden ikäihmisten osalta olisi kauhean tärkeää muistaa, että nämä normaalipalvelut tulisivat skannatuksi myös ikäihmisten näkökulmasta ja nimenomaan omatoimisuuden tukemisen ja aktiivisen sosiaalisen osallistumisen näkökulmasta. Meillä toimii kaupungissa vanhusneuvosto, jota jotenkin toivoisin, että voitaisiin enemmänkin kuulla palveluiden järjestämisessä ja otettaisiin aina tämä näkökulma huomioon, kun näitä muutoksia tehdään.

Kiitos.

Valtuutettu Peltola

Puheenjohtaja. Olen itse aikaisemmin arvostellut sitä tapaa, jolla tämä laboratoriapalveluiden muutos on toteutettu, jossa terveysasemien asiakkaille ja ympäristön asukkaille ei ole millään tavalla kerrottu tästä muutoksesta etukäteen eikä selitetty sitä, että mihin tällä pyritään ja mitkä ovat ne palvelumahdollisuudet tulevaisuudessa. Tämä on valitettavan yleinen tapa valmistella muutoksia tässä kaupungissa, mutta siitä olisi nyt jo korkea aika päästä eroon.

Kuntalaisten pitäisi todella päästä puhumaan siitä, että minkälaisia terveyspalveluita he haluavat ja missä paikoissa. Nyt meille vain selitetään, niin kuin tässä Sara Paavolaisen kysymyksessäkin, että palvelun laadun ja henkilökunnan saatavuuden turvaamiseksi

21.10.2009

suunnitellaan terveyskeskusverkoston keskittämistä suuremmiksi yksiköiksi, mutta kuntalaisilla, eikä meillä poliitikoillakaan ole mitään mahdollisuuksia osallistua siihen keskusteluun tai ainakaan vaikuttaa siihen. Ihmisethän haluavat luonnollisestikin aika lähelle hyvien liikenneyhteyksien päässä olevia terveysasemia, joissa pystyy rakentamaan pysyviä hoitosuhteita siinä vaiheessa, kun terveyspalveluiden tarve ihmisellä lisääntyy. Tällainen eri palveluiden hajasijoittaminen, mistä nytkin on kysymys, ei palvele ollenkaan niitä laatuvaatimuksia, joita kuntalaiset esittävät omille terveyspalveluille.

Valtuutettu Puhakka

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tästä samasta asiasta, mihin valtuutettu Peltola päätyi omassa puheenvuorossaan, eli tärkeintä kyllä vanhusten palvelujen kannalta on se lähipalvelujen merkitys. Jos aidosti halutaan omatoimisuutta tukea, se tarkoittaa käytännössä sitä, että esimerkiksi nämä labrakokeet ? tämä asia esillä, ja tulisi ? . On paljon vanhuksia, jotka eivät pysty liikkumaan kotoa. Ja aivan hyvä, että siellä jo käydään ? . Epäilen, että ? .

Toiseksi se, että harvennetaan tätä verkostoa, niin se, että sitä perustellaan keskittämisen tuomalla ? , tuomalla varmuudella ja ? niin pidän ? perusteina ja ? sillä, että ? kokeiden ottaminen, minä en usko, että niiden hoitajien tai ottajien määrää ja laatua kannattaa ? . ? ammattitaitoa, ja silloin esimerkiksi juuri tämä ajatus, että sieltä terveysasemalta löytyy säännöllisesti peruskokeiden ottaminen, se turvataan, se on erittäin hyvä ja tulisi olla jokaisella terveysasemalla, jolloin matka toistuvien kokeiden ottamiseen olisi lyhyt ja vielä ? .

Valtuutettu Puura

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Sara Paavolainen on tehnyt tärkeän, hyvän kysymyksen ja myös ajankohtaisen kysymyksen. Tämä labrojen lakkautus on ollut todella huono päätös. Palaute, mitä Laajasalossa on tullut, on ollut yksiselitteisen kielteistä sekä ennen, valmistelun aikana että päätöksen tietoon tultua. Aasukkaat kokevat labran lopettamisen palvelujen heikentämisenä, tarkoittaa sitä, että huonokuntoiset, pitkäaikaissairaat ihmiset joutuvat menemään kahdella bussilla Herttoniemen

21.10.2009

metroasemalla välillä odottaen Herttoniemen terveysasemalle. Pahimmillaan kilometrimäärä voi olla 7–8 km. Matka-ajat voivat olla pitkiä, koska vuoroitiheys ja kulkuyhteydet, joukkoliikenteen tiheys ei saarella ole helsinkiläisittäin mitään hyvää tasoa.

Tämä on kyllä kummallista, että nimenomaan Laajasalossa näitä peruspalveluja halutaan jatkuvasti ohentaa. Ei ole kuin pari vuotta siitä, kun lukio lakkautettiin tai tehtiin ne päätökset, ja nyt ollaan sitten toimeenpantu se. Nyt on vuorossa labrapalvelut. Ihmiset joutuvat juoksemaan kahdessa eri palvelupisteessä. Lisäksi tämä heikentää myös sitä, että kun on vanhainkodissa tai palvelutalossa olevia henkilöitä, niin henkilöstö joutuu viemään näitä näytteitä yhä pidemmälle. Epäilen suuresti niitä säästölaskelmia, mitä tässä valmistelun yhteydessä on esitetty. Se, että valmistelun yhteydessä itsekin toin esille, että tämäntyyppisen alueen kannalta olisi erittäin tärkeää, että joko siellä on kiertävä auto tai sitten mieluummin niin, että olisi kuitenkin labrapalvelut vaikka supistettuina aukioloaikoina saarella, jotka palvelevat ihan toisella lailla asukkaita kuin tämä tuleva tilanne.

Kiitos.

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Kysymys on aivan aiheellinen, mutta kun olen tarkemmin selvittänyt niitä vaikutuksia, niin ne ovat kyllä olemattomat tai hyvin vähäiset, koska esimerkiksi kotihoidossa, jota lähdin selvittämään, on 1 700 ihmistä töissä ja 22 lääkäriä ja siellä on mm. eteläisessä piirissä kaksi Marevan-hoitajaa, joka tarkoittaa siis verenohennuslääkityshoitajaa. Ja he kyllä huolehtivat ja ottavat ne näytteet jokaisesta ihmisestä, joka on kotihoidon piirissä, eli ei siinä ole mitään niin suuria vaikeuksia sen näytteen ottamisessa ja analysoinnissa paikan päällä. Suurin osahan niistä näytteistä, mitä me tarvitsemme ihmisten hoitamiseksi, tapahtuu sellaisella tekniikalla, ettei ei tarvitse verinäytettä lähettää mihinkään.

Valtuutettu Kantola

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä keskustelussa nyt Asko-Seljavaara halusi selvästi täydentää apulaiskaupunginjohtajan vastausta sillä, että mitään ongelmia ei ole.

21.10.2009

Se on kuitenkin täysin erilainen näkemys, mikä tulee näiltä ihmisiltä. Nyt ei ole kysymys pelkästään näistä labrapalveluista vaan laajemmin siitä, että ollaan huolissaan. Tämä vain nähdään monessa paikassa oireena siitä, että millä lailla kaupunki haluaa huolehtia ihmisten palveluista.

On kysymys sitten vanhemmista tai nuoremmista ihmisistä, niin se asennehan tässä on se, että olemmeko me rakentamassa järjestelmän ehdoilla sitä, että järjestelmät ovat mahdollisimman toimivia ja yksinkertaisia ja palvelupisteet harvassa ja kaikki toimii hienosti, mutta kuitenkin ihmisille jää se käsitys ja tuntemus ja ihan oikeutettu tunne siitä, että kaupunki ei välitä ja haluaa, monelle tulee se tunne, että halutaan tehdä mahdollisimman hankalaksi myös näiden palveluiden käyttäminen. Minusta tämä kysymys on sen takia tärkeä nyt, että puhutaan laboratoriopalveluista, koska se kertoo siitä, mitä muutenkin laajemmin on tapahtumassa.

Valtuutettu Lipponen

Kiitos, puheenjohtaja.

On todella tärkeää, että mahdollistetaan kotinäytteenotto tai näytteenotto terveyskeskuksessa tai sitten on näitä liikkuvia labroja. Nimittäin kun ikäihmiset vielä potevat sairautta, niin kyllä heidän on aika vaikea päästä näille keskitetyille laboratorioasemille, esimerkiksi Pitäjänmäeltä lähteä vaeltamaan Laakson sairaalaan yhteydessä olevaan laboratorioon. Kun me tiedämme vielä sen, että tämä ongelma ja haaste ei todellakaan tule pienenemään vaan entisestään kasvamaan, eli ikäihmisten määrä kasvaa ja toisaalta Helsingissä on entistä enemmän yhden hengen talouksia, siellä ei ole olkapäätä tai käsivartta, johon nojata ja hoitaa näitä terveyteen kuuluvia asioita. Kyllä meidän Helsingissä täytyy lähteä siitä, että nämä palvelut suunnitellaan palvelujen käyttäjien näkökulmasta ja etsitään sellaisia ratkaisuja, että pystytään mahdollisimman hyvin palvelemaan helsinkiläisiä.

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Tämä asia on eräs esimerkki siitä, miten kaupunginvaltuuston hyväksymät strategiset tavoitteet ja kaupungin käytännön toiminta ovat usein ristiriidassa. Toisin kuin apulaiskaupunginjohtaja vastauksessaan

21.10.2009

esitti, palvelujen kehittäminen ei valitettavasti tässä asiassa tapahdu väestön tarpeista lähtien. Tarpeet ja palvelujen tasavertaisen saannin turvaaminen edellyttäisivät tietysti lähipalvelujen vahvistamista ja ylläpitämistä kaikilla alueilla. Niitä on nyt kuitenkin vähennetty, ja tämä linja näköjään jatkuu ensi vuoden budjettiesityksessä.

Laboratoriopalvelujen keskittäminen tai karsiminen osalta alueista tehtiin asukkaita kuulematta. Sama on tapahtumassa myös vanhusten pitkäaikaishoidon uudelleenjärjestelyssä, jota on jossakin sisäpiirissä sovittu ilman, että siinä on kuultu niitä ihmisiä, joita päätös koskee. Palveluverkkokomitea työskentelee lähipalvelujen edelleen karsimiseksi ilman, että sekään on millään tavalla kysynyt asukkaiden mielipidettä. Meidän todella pitäisi ottaa tosissaan tämä kaupunginvaltuuston strategiaohjelman ensimmäinen kohta, jonka mukaan asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia, osallistuvaa demokratiaa, jopa suoraa demokratiaa pitää lisätä kaikessa kaupungin toiminnassa.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja.

Apulaiskaupunginjohtajan vastauspuheenvuorossa tulee näkyviin juuri se ristiriita, jota valtuutettu Hakanenkin peräänkuulutti, että sen sijaan, että lähipalveluita ja perusterveydenhuoltoa pitäisi kehittää niin tässä päivittäin sitä kuihdutetaan ja karsitaan. Tämähän on aivan päinvastainen tavoite kuin pitäisi olla. Ellei se perusta ole kunnossa, myöskään seuraava porras ei toimi hyvin ja tarkoituksenmukaisesti. Sen takia laboratoriopalveluiden karsiminen on kuitenkin niin oleellinen osa sitä terveysaseman toimintaa, että pidän sitä kyllä todella valitettavana ja epätarkoituksenmukaisena päätöksenä.

Kun tämä kaiken lisäksi vielä koskee mitä suurimmassa määrin ikäihmisiä ja lapsiperheitä, jotka ovat pääsääntöisesti terveysasemien käyttäjiä, joiden mahdollisuudet liikkua kaupungissa ovat huomattavasti rajallisemmat kuin työikäisen väestön, niin minusta tällä päätöksellä se koskee juuri niitä heikompiosaisia, mitä linjaa tässä valtuustossa ei pitäisi edistää. En ole missään tapauksessa tyytyväinen sen paremmin vastaukseen kuin tähän tehtyyn päätökseenkään.

Valtuutettu Krohn

21.10.2009

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä keskustelussa tuntuu kyllä nyt vallitsevan aika suuri epä tietoisuus laboratorionkokeiden tarpeesta ja luonteesta. Jos ajatellaan pitkäaikaissairaita potilaita, jotka tässä kysymyksessä on mainittu, diabeetikot, reumaatikot tai sydän- ja verenpainepotilaat, niin heiltä otetaan laboratorionkokeita 1–2 kertaa vuodessa. Eivät he käy siellä mitenkään säännöllisesti päivittäin, viikottain tai edes kuukausittain. Se, mikä vastauksesta tuli esille, nämä verenhennuslääkkeitä eli Marevania syövät potilaat, heillä tämä laboratorionkokeiden tarve on tiuhempi, alkuvaiheessa jopa viikottain tai ihan lääkityksen alussa jopa pari kertaa viikossa, mutta silloin kun on päästy hoitotasapainoon, joudutaan käymään kokeissa noin kerran kuukaudessa, joka on tietysti aika tiuhaan.

Asukkaat eivät kuitenkaan onneksi Helsingissä, aika pieni osa on niitä, jotka ovat ihan sidottuja kotiinsa. Ja heillä on mahdollisuus kotinäytteenottoon. Muilla vanhuksilla se, että yksi, kaksi tai kolme kertaa vuodessa pitää käydä jossakin HUS-labran pisteessä, jota voi käyttää mitä tahansa, ei minusta kuulosta ihan mahdottomalta. Toisaalta täällä keskustelussa on sanottu, että jokaisella asemalla pitäisi olla labra. Meillä on tällä hetkellä noin puolessa terveysasemista laboratoriot. Ilmeisesti täällä näitä puheenvuoroja käyttäneet henkilöt tulevat ehdottamaan, että perustamme 15 terveysasemalaboratoriota lisää.

Tässä myös vastauksessa tuli esille, että päivystyslaboratorionkokeet, EKG, CRP, sokeri, virtsanäyte, nieluviiljely, jotka voivat olla sellaisia, joita otetaan päivystyksellisesti, ne on mahdollista ottaa jatkossakin. Nämä muut kokeet ovat yleensä paastokokeita, niihin ei samalla käynnillä kuitenkaan mennä, ja todella käytettävissä on n. 30 labrapistettä ympäri Helsinkiä ja vielä Espoon ja Sipoon labrat päälle.

Apulaiskaupunginjohtaja Haatainen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tässä tuli monia puheenvuoroja tästä asiasta, mutta ehkä nyt näistä kulkuyhteyksistä: Terveysviraston selvitysten mukaan nyt kaikista näistä muista lakkautettavista laboratorionkokeista on suorat, julkiset liikenneyhteydet, paitsi Laajasalosta, jossa, kun sillä suunnalla asun niin tiedän, että Herttoniemen metroasemalla pitää toiseen bussiin vaihtaa ja siten pääsee Herttoniemen terveysaseman laboratorionkokeeseen.

21.10.2009

Kuten täälläkin on tullut esille, mitä tahansa laboratoriota Helsingissä voi käyttää näytteiden otossa, eli sen voi soveltaa myös muihin liikkumisiin kaupungilla.

Sitten täällä puhuttiin ruuhkista. Tietysti ruuhkia on joka paikassa välillä, ja kaikki tietävät, että aamulla laboratoriossa on ruuhkaa, koska ollaan syömättä, niin sinne tullaan näytteenottoon ja jonotetaan. Sitä tosiasiaa on vaikeasti tietysti poistaa. Maanantait ja aamupäivät ovat ruuhkaisempia. Jos näitä nyt haluaa porrastaa, ettei halua ruuhkassa istua, sitten kannattaa tulla sinne pikkuisen myöhemmin ja varmasti pääsee sujuvammin.

Sitten on puhuttu juuri tästä kysymyksestä, että mitkä peruspalvelut ovat lähellä. Se on tietysti aina arviointikysymys, mitä kaikkea voi olla aivan siellä lähipalveluina. Nämä terveysasemat säilyvät, siellä on lääkärit ja terveydenhoitajat, ja tärkeää on tässä, että päivystysnäytteenotto säilyy, kuumeessa on paha liikkua pitkälle antamaan näytteitä, eli nämä normaalit päivystyslaboriokokeet voidaan siellä tehdä ja todentaa sairaus, antaa antibiootit ja laittaa potilas kotiin hoitoon. Mutta yleensä hän lääkärikäynnin yhteydessä määrätään näitä muita tutkimuksia, joissa pitää olla syömättä ja juomatta, ja se aina edellyttää uuden käynnin, eli joka tapauksessa uusi käynti pitää tehdä.

Näitten heikosti liikkuvien osalta on edelleenkin erikseen nämä järjestelyt, joissa huonosti liikkuvilta vanhuksilta otetaan siellä terveysasemalla näytteitä, sen lisäksi on tämä kotinäytteenotto, jolla sitten todella ne, jotka eivät kotoa pysty liikkumaan, pitkäaikaissairaat, heiltä otetaan kotona. Näiden ihmisten osalta tietysti näytteenotto tullaan järjestämään, mutta tämä vaatii ehkä uudelleen orientoitumista, ja varmasti myös kysymys on jälleen kerran usein tiedottamisesta ja siitä, että tieto kulkee. Luulen, että tässä uudistuksessa moni ei ole ymmärtänyt sitä, että nämä päivystysnäytteet mm. edelleenkin siellä laboratoriossa lähellä otetaan.

Kysymys 72

Valtuutettu Kousa

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Helsinki on toukokuussa allekirjoittamassaan Brysselin julistuksessa sitoutunut edistämään pyöräilyä kaupunkiliikenteessä. Helsingin ja

21.10.2009

muiden allekirjoittaneiden kaupunkien yhteisenä tavoitteena on nostaa pyöräilyn osuus vähintään 15 %:iin liikenteestä vuoteen 2020 mennessä. Tavoite on Helsingille kova, sillä pyöräilyn osuus Helsingin liikenteestä on tällä hetkellä vain 6 %, vaikka pyöräilyn kaksinkertaistamisesta on puhuttu vuosia.

Pyöräilyn lisääntyminen muissa suurkaupungeissa on osoittanut, että mitä enemmän pyöräilijöitä liikenteessä on, sitä houkuttelevammaksi ja turvallisemmaksi liikenne muuttuu. Hyväkuntoinen pyöräilyverkosto nopeuttaa asiointia ja työmatkoja ja tarjoaa todellisen vaihtoehdon joukkoliikenteelle. Helsingin pyöräilyreitit ovat kuitenkin usein huonokuntoisia, vaikeasti tunnistettavia ja monin tavoin poukkoilevia.

Kulketapaosuuden kasvattamisen lisäksi Brysselin julistuksessa mainitaan mm. työmatkapyöräilyn lisääminen, pyöräilyn turvallisuuden edistäminen ja polkupyörävarkauksien ehkäisy. Tavoitteita on kuitenkin vaikea saavuttaa ilman rakenteellisia muutoksia ja investointeja. Pyöräily tulisi huomioida asiaankuuluvalla vakavuudella kaikessa kaupungin kaavoituksessa ja rakentamisessa. Pyöräilyn edistäminen on tutkimusten mukaan verrattain edullista ja investoinnit palaavat talouteen nopeasti. Esimerkiksi Runeberginkadun pyöräkaistat tarjoavat hienon esimerkin oikeansuuntaisesta suunnittelusta, mutta miksi niitä ei jatkettu kulkemaan läpi Töölön? Entä miksi esimerkiksi Hämeentiellä ei ole annettu omaa tilaa pyöräilijöille?

Kysynkin, mihin konkreettisiin toimiin Helsinki on ryhtynyt pyöräilyn edistämiseksi? Kuinka kaupunki aikoo varmistaa, että Brysselin julistuksen tavoitteet saavutetaan?

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä

Arvoisa puheenjohtaja, hyvä valtuusto.

Vastauksena esitettyyn kysymykseen kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavana apulaiskaupunginjohtajana totean seuraavaa:

Brysselin kongressin peruskirjan kunnianhimoiset tavoitteet ovat sopusuunnassa Helsingin jo aiemmin asettamien tavoitteiden kanssa. Brysselin peruskirjan mukaan Helsingin tulee tavoitella pyörämatkojen osuuden nostamista 15 %:iin kaikista matkoista ja puolittaa kuolemaan johtavien pyöräilyonnettomuuksien riski vuoteen 2020 mennessä. Kaupunginhallituksen hyväksymässä Helsingin pyöräilyn kaksinkertaistamisohjelmassa 2003 tavoitteena on saavuttaa 12 %:n

21.10.2009

kulkumuoto-osuus vuoteen 2015 mennessä. Talousarvioehdotuksessa vuodelle 2010 kaupunkisuunnittelutoimelle on asetettu sitova tavoite, jonka mukaan jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa yhden prosenttiyksikön eli kolme prosenttiyksikköä vuoden 2012 loppuun mennessä. Lähtötasohan tänä päivänä on 68 %.

Näiden tavoitteiden toteuttaminen vaatii monia käytännön toimia, joiden valmistelu päätöksentekoa varten on erityisesti kaupunkisuunnitteluviraston ja rakennusviraston vastuulla. Nähtävästi tarvitsemme myös nykyistä suurempia resursseja näiden hankkeiden toteuttamiseksi. Erityisenä tavoitteena tulee olla työmatkapyöräilyn aseman parantaminen.

Pyöräilyn kulkumuoto-osuus on tällä hetkellä lievässä kasvussa, mutta se ei vastaa riittävässä määrin asetettuja tavoitteita. YTV:n vuosina 2007–2008 tekemän henkilöliikennetutkimuksen alustavien tulosten mukaan pyöräilyn kulkumuoto-osuus oli 6,7 %. Kuolemaan johtaneet pyöräilyonnettomuudet ovat Helsingissä harvinaisia. 2000-luvulla niitä on sattunut yhteensä 6. Rakennusvirastolle on vuoden 2010 talousarvioehdotuksessa osoitettu pyöräilyä edistäviin hankkeisiin yhteensä 8,1 miljoonaa euroa, mistä 3,9 kevyen liikenteen väyliin, 0,7 kevyen liikenteen Nordenskiöldinkadun sillan rakentamisen aloitukseen ja lännestä keskustaan entisessä ratakuilussa kulkevalle Baana-hankeelle 3,5 miljoonaa euroa. Erillisrahoituksen lisäksi suuremmassa osassa katujen ja liikenneväylien uudisrakentamista tehdään myös tarvittavat pyöräkaistat ynnä muut kevyen liikenteen järjestelyt.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa on syytä nostaa pyöräilyn painoarvoa. Keskeisiä tehtäviä ovat tällöin vuoden 2010 aikana suunnitteluohjeiden päivitys toimivan pyöräily-ympäristön suunnittelemiseksi, pyörätieverkoston täydentäminen ja nykyisten väylien parantaminen. Tarvitsemme myös lisää erillisiä pyöräteitä, joilla pyöräilyolosuhteita pystytään kehittämään kaikkien kadun käyttäjien turvallisuuden parantamiseksi.

Erityisenä haasteena on asianmukainen pyöräpysäköinti aseman seuduilla. Valitettavasti Helsingin rautatieaseman läheisyydessä ei ole vielä löytynyt toteuttamiskelpoista paikkaa pyöräkeskukselle. HKL-liikennelaitoksen rakennusviraston ja kaupunkisuunnitteluviraston yhteistyönä on käynnistetty selvitys pyörien turvallisten, osin lukittavien liityntäpysäköintipaikkojen lisäämisestä raskaan raideliikenteen asemille tavoitteena, että ne saadaan käyttöön vuonna 2011.

21.10.2009

HKL on järjestänyt kaupunkipyöräjärjestelmän kehittämiseksi tarjouskilpailun, johon saadaan tarjoukset noin viikon kuluttua. Suunniteltuun järjestelmään kuuluisi 1 000 kevyttä, hyvälaatuista, valoilla ja vaihteilla varustettua polkupyörää ja niitä varten 90 pyörätelinettä kantakaupungin alueella. Pyörän saisi haltuunsa matkakortilla. Tarkoituksena on, että järjestelmän kustannukset katettaisiin valtaosin mainostuloilla. Mikäli hyväksyttäviä tarjouksia saadaan, järjestelmä voitaisiin saada käyttöön aikaisintaan ensi, todennäköisesti seuraavana kesä kautena.

Ratkaisuja ja vastauksia pyöräilyä kehittävien toimenpiteiden priorisointiin haetaan myös tutkimus- ja kehittämistoiminnan kautta. Kaupunkisuunnitteluvirasto on päättänyt osallistua valtakunnalliseen hankkeeseen ”Pyöräily ja kävely osaksi kaupunkien liikennejärjestelmää”, jossa kartoitetaan pyöräilyn edistämisen menestystarinoita muualta Euroopasta ja räätälöidään niiden sovellutuksia suomalaisiin kaupunkeihin.

Pyöräilyn ja jalankulun olosuhteita sekä myös pyörien pysäköintimahdollisuuksia parannetaan yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa. Tärkeä yhteistyöelin on kaupunginhallituksen pyöräilyn edistämistä varten nimeämä pyöräilytyöryhmä Sykkeli. Työryhmässä ovat edustettuina 12 hallintokuntaa ja Helsingin Polkupyöräilijät ry.

Valtuutettu Kousa

Hyvät valtuutetut.

Kiitos, apulaiskaupunginjohtaja Penttilä, vastauksesta. Tosiaan, niin kuin tässä sanoit, tavoitteet ovat vanhoja, ja juuri siksi esitin kysymykseni. On selvää, että uusia ja nimenomaan rakenteellisia muutoksia tarvitaan, jos tavoitteet aiotaan saavuttaa. Kuten tässä myös mainittiin, on tarvetta lisäinvestointeihin ja on mukava kuulla, että kaupungilla on hankkeita käynnissä. Silti olen vahvasti sitä mieltä, että pyöräilyn pitäisi olla tulevaisuudessa rakenteellinen osa kaikkea kaupungin suunnittelua, tilankäyttöä, rakentamista ja kaupunkisuunnittelua.

Ongelmahan on, että pyöräily on Helsingissä nykyisellään hengenvaarallista ja moni ei yksinkertaisesti uskalla pyöräillä. Itsellänikin adrenaliini kohoaa aamuisin, kun pyöräilen ? katua ruuhkassa. Sitä tuntee itsensä melkein pä action-sankariksi, kun selviää töihin ilman, että bussit ovat liiskanneet matkalla katuun. Polkupyörä on

21.10.2009

lopulta ajoneuvo, ei osa kevyttä liikennettä, ja pyöräilyn niputtaminen jalankulun kanssa yhteen on paitsi harhaanjohtavaa, se heikentää pyöräilyn kehittämisen edellytyksiä. Tarvitaan todella lisää muusta liikenteestä rakenteellisesti erotettuja pyöräkaistoja, niin yhä useampi uskaltautuu pyörän selkään.

Itse vierailin hiljattain Pariisissa, jossa pyöräily on lisääntynyt räjähdysmäisesti viime vuosina. Näin on varmastikin pitkälti siksi, että kaupunkiin onnistuttiin rakentamaan toimiva toisen sukupolven kaupunkipyöräverkosto, joka on huikean suosittu. Pyöräkaistoja oli vähän, lähinnä pääkaduilla, mutta myös turistit uskalsivat pyöräillä melkein missä vaan. Ei tarvinnut käyttää metroa, kun pyörällä pääsi joka paikkaan, jopa nopeammin.

Sama se minulle, mitä Helsinki tekee, jotta saadaan mullistettua kaupungin pyöräilykulttuuri, mutta uskon todella, että tarvitaan nimenomaan rakenteellisia muutoksia, jotta pyörän selkään uskaltaudutaan muutenkin kuin sunnuntaisin.

Kiitos.

Valtuutettu Sarkomaa

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitokset apulaiskaupunginjohtajalle. Mielestäni tuo vastaus oli erittäin paljon toivoa antava, ja varsinkin tuo Sykkeli kuulosti erittäin hyvältä kokoonpanolta. Kyllä on tosiaan niin, että pyöräilyn edistäminen on tärkeä tavoite, tietenkin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen kannalta, mutta ilmaston kannalta, kaupungin ilmanlaadun kannalta ja myös meidän kaupunkiliikenteemme sujuvuuden kannalta.

Olisin kysynyt tässä, kun erinomaisesti todettiin, että pyöräilyn painoarvoa on nyt tarkoitus lisätä ja on tulossa myös suunnitteluohjeet, niin haluaisin kysyä vähän samaa, mitä edellisenkin valtuutettu kysyi jalankulun ja pyöräilyn niputtamisesta, että mikä periaate meillä tulee suunnittelussa olemaan? Mihin pyöräilijät tullaan periaatteessa, mihin kategoriaan laittamaan? Kun tapasin meidän uuden pyöräilyasiamiehemme, joka erinomaisesti oli alueen asukkaiden kanssa miettimässä, miten alueella olevaa Munkkiniementietä uudistetaan. Tuo suunnitelmahan laitettiin pöydälle, koska haluttiin katsoa, että pyöräily on siellä sujuvaa ja turvallista. Siellä kuulin, että me olimme 60-luvulla Ruotsista mallia siitä, miten pyöräily järjestetään,

21.10.2009

mutta Ruotsi on jo muuttanut oman käytäntönsä. Ymmärsin niin, että tällainen käytäntö olisi hyvä ottaa Suomeenkin, että emme laita jalankulkijoita ja pyöräilijöitä sekaisin.

Täällä kiinnitettiin huomiota pyöräilijöiden turvallisuuteen, mutta haluaisin ottaa esille myös sen, että on hyvin vaarallista jalankulkijoille, että pyöräilijät ovat siellä seassa. Nämä molemmat näkökulmat pitäisi ottaa huomioon, kun pyöräilyä edistetään. Haluaisin vielä täsmentävän vastauksen siitä, mikä tulee olemaan tämä linja, kun näitä suunnitteluohjeita tehdään. Ihan lopuksi haluan todeta, kun olen ottanut suuresti kunnioittamastani kaupunginhallituksen puheenjohtajasta Risto Rautavasta mallia, että pyöräilen tässä kaupungissa, niin haluaisin kyllä antaa kaiken tukeni sille, että pyöräilyä edistetään ja että jokainen voisi työhön pyörällä mennä, jos niin haluaa tehdä.

Valtuutettu Kari

Kiitos, puheenjohtaja.

Me olemme varmaan kaikki samaa mieltä siitä, että tämä pyöräilyn kaksinkertaistaminen on tavoitteena hyvä. Yhtä lailla on selvää, ettei se tule toteutumaan, ellei siihen pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti pyritä. Tämä tavoite ei tule toteutumaan, ellei sitä varten tehdä toteutumissuunnitelmaa. Minä ainakin toivon, että apulaiskaupunginjohtaja ottaa asiakseen tällaisen toteutumissuunnitelman laatimisen. Meillä on kaupunkisuunnitteluvirastossa tällä hetkellä yksi ainoa ihminen hoitamassa pyöräilyyn liittyviä asioita. On varmaan aika selvää, ettei tämä riitä.

Valtuutettu Sarkomalle toteaisin, että minä olen ainakin ymmärtänyt, että tämä Sykkeli-ryhmä ei toimi kauhean hyvin ja se pitäisi uudistaa. Helsinki on täynnä pyöräilyn kannalta ongelmallisia alueita, ja nämä ongelma-alueet pitäisi suunnitella kokonaan uudelleen, että niiden liikenneverkostoa tarkasteltaisiin kokonaisuutena pyöräilyn ehdoilla. Yhtä lailla tärkeää olisi uudistaa apulaiskaupunginjohtajan mainitsemat auttamatta vanhentuneet suunnitteluohjeistot. Hyvä, jos siihen ollaan saamassa muutosta.

Kiitos.

Ledamoten Björnberg-Enckell

21.10.2009

Ärade herr ordförande.

Ledamot Kousa, tack för en viktig fråga. Den som cyklar i Helsingfors centrum vet verkligen att man gör det med livet som insats. Det enda man kan säga om cykelvägarna i Helsingfors centrum är att de är patetiska och livsfarliga. Vi har de facto inget som helst helhetstänkande vad gäller cykling i centrum. Det blir svårt för de som kommer längre ifrån att komma till arbetsplatserna, eftersom det varken finns parkeringsplatser för cyklarna eller vettiga leder att komma fram. Stadsplaneringskontoret anser jag nog att snarast bör se till att vi får en helhetsplan, så att man varje gång när man tar upp en väg och bygger om parker, varför inte Brunnsparken, ser till behovet av cykelvägar och på vilket sätt vi kan få till stånd en planering som stöder det här målet.

Pyöräily Helsingin keskustassa on täysin hullun hommaa, ja kaupungintalollekin tuleminen on aivan mahdotonta. Täällä ei saa edes pyöräänsä parkkiin. Jos sen heittää tuonne sisäpihalle, tulee kiire, kun pitää juosta ympäri. Siitäkin toivomus, että saataisiin tähän vaikka eteen sopivasti niin, että kansalaisetkin huomaavat, että kaupunginvaltuutetut käyttävät pyörää, tuohon eteen pyöräteline, se auttaisi. Mannerheimintien pyöräilyväylät ovat aikamoisessa paineessa, jos sinne tulee yhtään lisää pyöräilijöitä. Ne ovat niin kapeita, että niille ei enää pyöräilijöitä mahdu, joten jotta tähän äärimmäisen tärkeään päämäärään päästäisiin, pitäisi kyllä katsoa asiaa aivan uudella tavalla, jotta pyöräily mahdollistuu. Kun pyörällä pääsee nopeammin kuin autolla, niin siihenhän hyppäävät kaikki.

Kiitos.

Valtuutettu Sumuvuori

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kiitos valtuutettu Kousalle erittäin aiheellisesta kysymyksestä. Täällä on ollut hyvää keskustelua. Nämä ohjelmat, mitä meillä on pyöräilyn kaksinkertaistamiseen, nämä julistukset, ne tavoitteet eivät kyllä hyödytä ketään, ellei ruveta pikkuhiljaa tekemään niitä konkreettisia muutoksia pyöräilyn edistämiseksi. Ensinnäkin ihan sellainen perus-asennemuutos täytyy tosiaankin tehdä, että ajatellaan niin, että pyöräily on nimenomaan kulkumuoto eikä mikään harrastus pelkästään.

Meillä oli Helsingin Vihreiden pyöräilytyöryhmällä erinomainen

21.10.2009

seminaari muutama viikko sitten. Siellä kaikki asiantuntijat nimenomaan painottivat sitä, että pyörä on ajoneuvo ja pyöräliikennettä ei pitäisi sekoittaa kävelyyn eikä siitä pitäisi oikeastaan puhua ollenkaan samassa yhteydessä kuin kevyestä liikenteestä puhutaan. Eli tämä perus-asennemuutos on nyt pikkuhiljaa lähtenyt onneksi vireille, mutta paljon on vielä tekemistä. Itse olin juuri Kööpenhaminassa ja Malmössä kokousmatkalla ja tulin melko lailla kateelliseksi näiden kaupunkien asukkaille heidän pyöräilymahdollisuuksistaan. Malmössä esimerkiksi pääsi pyörällä oikeastaan melkein kaikkialle ja pyöräkaistat olivat todella leveät. Kööpenhaminassa taas oli juurikin erotettu pyöräilijät ja jalankulkijat siten kuin pitäisi erottaa Helsingissäkin. Runeberginkadun punaiset pyöräkaistat ovat juuri oikeansuuntaista suunnittelua, siinä ollaan tehty jo edistysaskelia, mutta se ei kyllä vielä riitä.

Mitä tulee näihin ohjelmiin ja sopimusten allekirjoittamisiin, sanoisin tähän, että paperit on jo kunnossa eli julistuksia ja ohjelmia riittää, nyt tarvitaan toimeenpanoa.

Kiitos.

Valtuutettu Saarnio

Arvoisa puheenjohtaja.

On erittäin tärkeää, kun puhumme pyöräilyn edistämisestä, että pyöräily otetaan todella osaksi koko kaupunkisuunnittelua, kaupungin liikennesuunnittelua. Se ei suinkaan voi olla vain yhden pyöräilyä hoitavan virkamiehen tehtävä, jolla on ihan riittävästi tehtäviä sovittaa pyöräilyn ja jalankulun keskinäisiä ristiriitoja. Tällä hetkellä on tilanne se, että pyöräilystä valtaosa tapahtuu sellaisilla väylillä, joissa ristiriidat ovat erittäin suuria. Yhdistetyllä pyörä- ja jalankulunväylillä nopeuserot ovat suurempia kuin millään muilla ajoväylillä tässä kaupungissa. Tässä mielessä on selvää, että varsinkin heikosti liikkuvat ja vajaakykyisinä liikkuvat näkövammaiset, kuulovammaiset ovat kokeneet erittäin suuria ristiriitoja tällä alueella. Siksi varmasti, jos me haluamme todella pyöräilyä edistää, pyöräteiden ja pyöräväylien varmistaminen niin, että ne tukevat pyöräilijöiden omaa turvallisuutta koko liikenneturvallisuuden ohella, myös samalla kevyen liikenteen turvallisuutta, on aika haastava tehtävä.

Kaupungin pyöräilyä vastaavalle virkamiehelle riittäisi ihan tarpeeksi tehtävää jo siinä, että saisi pyöräilijät noudattamaan lakia, käyttämään

21.10.2009

kypärää, valoja ja ottamaan huomioon jalankulkijat ja rollaattoria ym. käyttävät. Siinä olisi ihan tarpeeksi puuhaa. Tässä mielessä se vakavin asennemuutos, joka asiassa vaaditaan, on se, että pyöräily todella suunnitellaan osana liikennettä, ajoneuvoliikennettä ja otetaan huomioon kaikissa niissä ratkaisuisa, joita liikenteen parissa tehdään.

Valtuutettu Näre

Kiitos, puheenjohtaja.

Kuten tässä muissakin puheenvuoroissa on viitattu, niin tämä turvallisuus, joka koskee myös kävelijöitä, tulee ottaa huomioon. Silloin lisäkaista pyöräilijöille on otettava ajoteistä eikä jalkakäytävistä tai kuten valtuutettu Kousa toi esiin, kulkureittejä tulee alun perinkin rakentaa siten, että pyöräilijöillä on omat kaistat. Eli lähtökohtana tulee olla se, että liikennekulttuuria on kehitettävä heikompien ehdoilla ja niin kuin valtuutettu Sarkomaa mm. viittasi, peräänkuulutetaan jalankulkijoillekin turvallisia olosuhteita, niin kuin Saarniokin tuossa äsken. Tämä tarkoittaa sitä, että kävelijöitä on suojeltava siltä, että jalkakäytävät muuttuisivat kaksinkertaistamisohjelman myötä villiksi länneksi. Eli kevyttä liikennettä tulee kehittää paitsi pyöräilijöiden myös kävelijöiden turvallisuutta silmällä pitäen.

Kiitos.

Valtuutettu Soininvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Minä olen pyöräillyt Helsingin kaduilla melkein koko ikäni. Pidän Helsinkiä aika hyvänä pyöräilykaupunkina. Minusta täällä on helppo pyöräillä ja on tullut monia erittäin hyviä yhteyksiä, tosin ne pitää tietää, koska niitä ei ole kunnolla viitoitettu, tai jos onkin, joku aina käy kääntämässä ne viitat toisinpäin.

Mutta meillähän on ollut pitkään pyöräilystä vastaava virkamies Antero Naskila, joka teki kunnioitettavan elämäntyön, siirtyi aivan liian varhain eläkkeelle. Uusi virkamies on ottanut hiukan toisen linjan. Antero Naskila halusi tuoda pyöräteitä vähän joka paikkaan, uusi virkamies haluaa edistää pyöräilyä myös ajoradoilla. Minä kyllä olen tällä jälkimmäisellä kannalla aika voimakkaasti. Tulin juuri Lontoosta, jossa pyöräily on lisääntynyt aivan räjähdysmäisesti. Siellä pyöräilijät ajavat

21.10.2009

siinä hyvin kaoottisessa liikenteessä autoliikenteen keskellä, he ajavat erittäin lujaa, suorastaan pelottavan lujaa, mutta se on helppoa, koska autoliikenne kulkee aika verkkaista tahtia. Sen takia pyöräilijät ajavat vähintään yhtä nopeasti kuin ne autot, se on selvästi nopein tapa liikkua Lontoossa.

Samalla tavalla kuin on mopoja ja moottoripyöriäkin, niin polkupyöriäkin on kovin erilaisia. Nyt se tapa, että pyöräilijät pannaan joka ikisessä paikassa samaan paikkaan jalankulkijoitten kanssa, sopii joillekin pyöräilijöille, niille, jotka ajavat lyhyitä matkoja ja hitaasti. Se sopii erittäin huonosti niille pyöräilijöille, jotka ajavat pitkiä matkoja ja nopeasti. Jotta molemmat olisivat mahdollisia, Helsingin kaupungin pitäisi ehdottaa sellaista muutosta, että olisi mahdollista tehdä niin sanottuja vapaaehtoisia pyöräteitä, joita saa käyttää mutta ei ole pakko käyttää

Valtuutettu Kolbe

Puheenjohtaja, valtuutetut.

Todellakin tässä näkyy, että matkailu avartaa monien meidän mieliämme. Näin on, kaikki täällä puhujat ovat jo viitanneet siihen, kuinka useissa kaupungeissa on siirretty ikään kuin pyöräilyn toiseen vaiheeseen, jossa selvästi kiinnostus on kasvanut. Tämän kaltaisissa imperiaalisissa kaupungeissa kuin Pariisi ei aikaisemmin tällainen pikkuliikenne ole ollut niin suuren huomion kohteena. Helsinki tästä syystä kiinnostavasti voi tarjota mahdollisuuden pienuutensa johdosta avata uusia keinoja nyt nostaa pyöräilyn merkitystä. Yhdyn tässä valtuutettu Soininvaaraan siinä, että meidän pitäisi jollakin tavalla avata tämä paketti, kevyt liikenne, ja nähdä, että pyöräily todellakin on vakavasti otettava liikennemuoto, joka tarvitsee omaa kokonaisnäkemystä kaupunkisuunnitteluun.

Muutamia kipukohtiahan Helsingissä on. Esimerkiksi pitkään itse olen miettinyt Hakaniementorin aluetta, joka on erittäin omalaatuisesti suunniteltu, siellä on hyvin vaikea sukkuloida pyörällä. Samoin toinen kuvio, mihin oikeastaan haluaisin, että apulaiskaupunginjohtaja vastaisi, mikä on vuokrapyörien tuleva kohtalo. Mehän muistamme, kulttuuripääkaupunki-vuonna saimme nämä iloiset, vihreät pyörät kaduillemme, joiden kohtalo sittemmin ei ole ollut kovin ylentävä. Miten tätä voidaan kehittää? Mielestäni Ranskan kaupungeissa on erinomainen järjestelmä, jossa käyttäjä sitoutuu vastuuseen, myös taloudellisesti.

21.10.2009

Helsingissä mielestäni suurin ongelma on juuri tämä, että meillä on vaikeuksia tuottaa luontevaa kohtaamista jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden parissa. Useat pyöräilijätkin syylistyvät nopeaan ajamiseen vääränlaisilla maastopyörillä kaupunkitilassa, joka on tavattoman problemaattista ja puuttuu esimerkiksi jostakin Hollannin kaltaisesta maasta. Ehkä nyt, jos design-kaupunki lähestyy, voidaan design-pyöräjärjestelmiä kehittää osaksi kaupunkisuunnittelua.

Valtuutettu Koskinen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Rakennuslautakunnan osalta haluan todeta pyöräilyä edistävänä toimenpiteenä tarvittavien polkupyörien säilytyspaikkojen edellyttämisen rakennusluvan hakemisen yhteydessä. Minusta se on tärkeää, että pyörillä on myös hyvät säilyttämispaikat, ja lautakunta on viime vuosina kiinnittänyt tähän erityistä huomiota.

Kysyjä toteaa, että pyöräilyn edistäminen on tutkimusten mukaan verrattain edullista ja investoinnit palaavat talouteen nopeasti. Itse hieman epäilen tällaista tutkimusta, kun pyörätiet näyttävät päiväsaikaan kuitenkin olevan varsin vähällä käytöllä ja myös melko pitkän osan vuodesta.

Lopuksi kysyn itseä sivittääkseni apulaiskaupunginjohtajalta, miten kyselyssä mainittu pyöräilyn prosentuaalinen liikenneosuus lasketaan? Onko se henkilökilometrejä vai mitä?

Valtuutettu Suomalainen

Hyvä puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Minäkin olen matkustanut, viime vuonna asuin Hollannissa Haagissa, jossa todellakin pyöräillään valtavasti. Itsekin siellä pyöräilin lähes päivittäin ja onnistuin saamaan pyörän sieltä tuotua tänne Suomeenkin. Nyt valitettavasti pyörä on Paloheinän hienoissa pyöräilymaastoissa ollut kyllä vähemmällä käytöllä, autolla keskustaan pääsee ja bussilla paljon paremmin.

Kyllä minä näen sen, että jos vertaan suuria pyöräilymaita, on lähtökohtainen ajattelutavan ero siinä, miten pyöräilyyn suhtaudutaan.

21.10.2009

Valtuutettu Sumuvuori mainitsi, että pyöräily pitäisi nähdä kulkumuotona ja pyörä ajoneuvona. Olen ihan samaa mieltä. Tuntuu välillä, että meille pyöräily on joku kummallinen, hieno harrastus, jota pitää harrastaa hienoilla pyörillä, hienoilla pyöräilyvaatteilla, pitää olla housut, takki, käsineet, kengät, pitää olla pyöräilyreppu, kypärä pitää olla ehdottomasti. Kun mennään Hollantiin, kypäriä ei näe oikeastaan kenelläkään paitsi niillä, jotka menevät tuhatta ja sataa siellä. Pikkulapsia kuljetetaan erilaisissa laatikoissa pyörien edessä ilman kypäriä, pyöräilyyn on varattu valtavasti paikoitustilaa. Eli tavallaan se on tullut osaksi elämäntapaa, ja meillä se on vielä välineharrastus, meillä pitää olla kaikki releet, ennen kuin voi pyöräillä.

Yksi asia, mikä ehkä Hollannissa on ainakin Haagin osalta ja monessa muussakin paikassa todettu ja osattu tuoda pyöräilijöille avuksi, on ne pyöräreitit ja pyörätiet. Minun mielestäni se olisi ehdoton täällä Helsingissäkin meillä saada todellakin parannettua niitä reittejä, on paikoitellen, mutta sitten taas tullaan sellaiseen tyhjiin kohtaan, että jaha, tässä loppui pyörätie, minne nyt siirrytään. Eli pitempiä reittejä, jotka oikeasti vievät sieltä pisteestä a sinne pisteeseen b. Ja toki jalkakäytävät ja jalankulkijoiden tilanne voi olla huolestuttava tulevaisuudessa, jos siellä mennään tuhatta ja sataa fillareilla, mutta on oleellista, että emme me voi ajatella vain koko ajan riskejä, joita meillä on. Meidän pitää miettiä pragmaattisesti, miten päästään oikeasti pyöräilyn edistämässä eteenpäin.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Helsingissä on todellakin vielä useita Hämeentien kaltaisia reittejä, joilla pyöräilylle ei ole järjestetty turvallisia mahdollisuuksia. Toivottavasti tuossa, kun muutaman viikon kuluttua käsittelemme kaupungin budjettia, löytyy myös riittävän paljon lisää rahaa toteuttaa niitä muutoksia, mm. rakenteellisia muutoksia, joita tarvitaan.

Valtuutettu Kousa on oikeassa, kun hän esitti, että pyöräily tulee eriyttää sekä autoilusta että jalankulkuväylistä nykyistä selvemmin. Täällä on myös aiheellisesti painotettu työpaikkapyöräilyä. Sitä kaupunki voi myös oman henkilöstönsä osalta monin tavoin edesauttaa. Itse haluan nostaa tähän esille em. seikkoja lainkaan väheksymättä ne mahdollisuudet, jotka Helsingissä ja lähemminkin pääkaupunkiseudulla on rantojen ja rantareittien kehittämiseen myös pyöräilyn kannalta entistä helpommin ja miellyttävämmiin ja

21.10.2009

kätevämmin käytettäväksi. Toivoisin, että Helsinki olisi aktiivinen siinä, että luodaan yhtenäinen, kunnolla merkitty ja ilman katkoksia toimiva komea rantareitti Lounais-Sipoosta Helsingin rantojen kautta Espooseen.

Kiitoksia.

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Minäkin olen matkustanut, mutta ei siitä sen enempää. Itse olen koko elämäni Helsingissä pyöräillyt, ja tänä päivänä olen valtuutettu Kolben näitä kauhupyöräilijöitä, jotka pyöräilevät maastopyörällä ja lujaa. Mutta sen verran nautin pyöräilystä, vähän sellaisesta city-seikkailusta, kun mennään välillä autojen keskellä, mutta todella olen joutunut kyllä hankkimaan kypärän, en pelkästään tämän vuoksi vaan myös sen vuoksi, että eräs huolehtivainen poliisi kerran pysäytti ja kysyi, että ”eikö edustajan pitäisi näyttää esimerkkiä ja käyttää kypärää?” Nykyisin siis poliisin ohjeita aina noudattavana olen hankkinut kypärän.

Muutamia konkreettisia seikkoja: Erittäin iloinen olin siitä, että apulaiskaupunginjohtaja kertoi, että on tulossa turvallisia parkkeja metroasemien ja juna-asemien yhteyteen, joista fillarit eivät lähde itsekseen ajelemaan, vaan ne uskaltaa ajaa metro- tai juna-asemalle, lähteä duuniin ja takaisin tullessakin voi luottaa siihen, että pyörä on tallessa. Toinen, jota kysyisin nyt, on se, että aloitteeni ja myös valtuutettu Malisen aloitteen pohjalta on päätetty, että hankitaan pumppuasemia, joita mm. Tukholmassa on, niin mikä se aikataulu niiden osalta?

Sitten konkreettinen yksi asia, joka ainakin minua häiritsee hyvin paljon fillaroitsijana on se, että valonapit liikennevaloissa ovat monesti siellä kävelijöiden puolella. Sitten pitää lähteä fillarin kanssa tsombailemaan edestakaisin, että saa vaihdettua valot. Se pitäisi tsekata, että ne ovat kunnossa.

Sitten tässä kysymyksessä puututtiin Hämeentiehen, joka todella pitää saada nyt kuntoon, se on vaarallisin paikka ja sitä käytetään erittäin paljon. Toinen hankala paikka on Kauppatori, pitäisi miettiä uudestaan se pyöräilyjuttu, ettei tarvitse kiertää sieltä Enson talon kautta vaan voisi suoraan tulla Espan reunaan pitkin.

21.10.2009

Valtuutettu Rantanen

Puheenjohtaja, valtuustotoverit.

Täällä on puoluekannoista riippumatta käytetty ilahduttavan kannattavia puheenvuoroja, jotka liittyvät pyöräilyn edistämiseen kaupungissamme. Toki kannattaa muistaa siinä, että puheesta tekoihin matkaa aina välillä tulee. Nyt en kyllä kuule omaa ääntäni, hei pojat.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Ja täällä ovat kaikki muistelleet näitä keskieurooppalaisia kokemuksiaan, ja minäkin olen jotakin nähnyt ja olen todella havainnut, että kulttuuri liikennevälineiden välillä on ihan toista muualla. Kyllä me ollaan vielä siinä autoilukeskeisyydessä asenteiden tasolla kovin paljon jäljessä. Mutta pyöräileminen ja jalankulku on vaarallisempaa Helsingissä kuin monissa Euroopan metropoleissa, mikä on aika outoa, kun meillä kuitenkin autoja on paljon vähemmän kuin jossain Berliinissä tai Brysselissä. Ylipäänsä kunnioittavampi suhde kevyeen liikenteeseen on selvästi autoilijoiden keskuudessa, ja se jaksaa ällistyttää aina. Jo Tallinnassa tilanne on toinen, että kadulle kun astuu, siellä auto pysähtyykin aivan yllättäen, toisin kuin meillä. En tiedä, mitä tälle voisi tehdä, kaupunki ei pysty kauheasti asennekasvattamaan, mutta ehkä pitemmällä tähtäimellä tiettyjen valintojen painottamisesta tämäkin puoli paranee.

Hämeentie on se oleellinen sumppu tällä hetkellä, minun mielestäni, näistä keskustan sisääntuloväylistä. Olen koko valtuustoaikani yrittänyt keskustella asiasta liikennesuunnitteluosastolla, ja mielestäni siellä on tässä asiassa aika huonot vastaperustelut. Se on erittäin leveä se jalkakäytävä, ainoastaan bussipysäkkien kohdat tuottavat tiettyjä ongelmia. Minulla on toimisto nimittäin Kurvissa ja katson, niin päivittäin pyöräilijät ajavat siinä ja yhtään en moiti. Siis perheellisenä ihmisenä itsekin varon kyllä Hämeentien liikenteen keskelle polkupyörällä menemistä, se on kyllä ihan kamikaze-puuhaa. Minun mielestäni se on helposti hoidettavissa melko vähäisin kustannuksin, se vain vaatii vähän suunnittelua pysäkkien kohdalla, että talutetaanko pyörät sen kohdalla. Pääsääntöisesti koko matkalla sinne mahtuu pyörätiet.

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

21.10.2009

Pyöräteitä kannattaa todella rakentaa ja erottaa jalankulkijat ja pyöräilijät toisistaan, kuten jo moni valtuutettu on sanonut, sillä meidän kaupungissamme on kymmeniä kamikaze-pyöräilijöitä, ehkä täälläkin muutama sellainen on tunnustanut, jotka suhahtelevat päin punaisia valoja, ajavat jalkakäytävillä, puikkelehtivat ihmisten kesken. Poliisi raportoi lukuisia pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden välisiä kolareita. Hyvää pyöräilykulttuuria tulisi siis vaalia.

Valtuutettu Kantola

Arvoisa puheenjohtaja.

Apulaiskaupunginjohtajan vastaus oli, haluan kiittää sitä, että siinä oli nöyrä asenne siihen, että Helsingillä on erittäin paljon vielä tehtävää pyöräilykulttuuriasioissa ja käytännön ratkaisuisissa. Pyöräteitä halutaan lisää, sehän on ollut ihan selvä täällä lukuisissa keskusteluissa jo ennen sitä, ja nyt ihan viimeisen vuoden aikana on selvästi enemmän tullut huoli tästä, miten jalankulkijat ja pyöräilijät mahtuvat ja kun eivät mahdu monessakaan paikassa samalle tielle niin, että ne väylät on erotettava. Haluaisin, että kaupunki myös sekä ohjeistuksessa mutta myös muuten ihan vapaaehtoistietä haastaisi kaikkia muita toimijoita siihen, taloyhtiöitä ja erilaisia yhteisöjä, huomioimaan pyöräilyn niin, että se ei riitä pelkästään, että on väylät vaan kuten täälläkin on monta kertaa jo todettu, pyörien säilytyspaikat ja kaikki muu mahdollinen sellainen, mikä liittyy pyöräilyyn niin, että se oikeasti on mahdollista käyttää pyörää liikuttaessa paikasta toiseen.

Valtuutettu Hellström

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Minä kuulun näihin uuspyöräilijä-innostuneisiin, eli kesällä pitkästä aikaa hankin pyörän ja sen jälkeen se on tainnut olla kahtena päivänä kotona. Tietysti sieltä pyörän selästä havainnoi kaupunkia toisella tavalla, ja yhdyn ehdottomasti koko siihen joukkoon, joka moittii Hämeentietä. Täytyy tunnustaa, että jos eksyn pyörällä Hämeentielle niin ajan jalkakäytävällä, en uskalla mennä autojen sekaan.

Se, mikä on myös yllättänyt, on se, kuinka vähän tilaa on pyörille. Monissa julkisissa rakennuksissa tai kauppakeskusten edessä on todella vähän pyörätelineitä. Sen sijaan kyllä on huolehdittu siitä, että autopaikkakorit täyttyvät. Sama koskee asuintaloja, joihin

21.10.2009

ehdottomasti pitäisi saada sellaiset pyörätilat, että sinne mahtuu edes taloyhtiön käytössä olevat pyörät, vaikka siellä ei olisi niitä sinne unohtuneitakaan.

Valtuutettu Arhinmäki jo näitä pumppupisteitä kyseli, niistähän valtuutettu Emma Karin kanssa olen tehnyt aloitteenkin. Innolla odotan, että se saa myönteisen vastaanoton, että saadaan pisteitä. Tietysti pyörille on enemmän tilaa, jos kaupungissa on vähän vähemmän autoja. Yhden auton tilallehan mahtuu aika monta pyörää, että aina kun joku autoilija siirtyy pyöräilijäksi, on enemmän tilaa muullekin kevyelle liikenteelle. Kyllä minä kannustan kaikkia pyöräilemään. Pyöräily on varmasti kannattavaa, jos ruvetaan laskemaan bruttokansanhyvinvointia, jota se tuottaa.

Valtuutettu Vikstedt

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Keskustelussa on tullut esiin jo melkein kaikki muut pyöräilyä edistävät näkökohdat paitsi kunnossapito. Sitä ei ole vielä huomioitu. Liikennesuunnittelussa me voimme ottaa mallia Euroopasta, mutta kunnossapidossa meillä pitää käyttää omia keinoja, koska olosuhteet ovat omaperäiset. Kunnossapidon ohjeistustakin pitää muuttaa sillä tavalla, että pyöräliikenne otetaan paremmin huomioon. Valtuustoryhmien budjettineuvotteluissa tehtiin kirjaus pyöräilyn edistämisestä. Minä ymmärsin sen sillä tavalla, että meidän ainoa pyöräliikenteen suunnittelijamme tulee saamaan ensi vuonna jonkun verran apuja tähän työhönsä.

Kiitos.

Valtuutettu Puura

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Täällä on saatu hyvä vastaus apulaiskaupunginjohtajalta pyöräilyn edistämisen osalta. Itsekin olen kaupunkisuunnittelulautakunnassa huomannut, että kyllä kaupunki ottaa vakavasti nämä haasteet, mitä pyöräilyn järjestämisessä on ja pyöräilyä pyritään eri tavoin edistämään. Se, mitä itse haluaisin tässä erityisesti painottaa, on se, että kyllä suurimmaksi osaksi varmaan on täällä ydinkeskustan alueella, se johtuu varmaan osin siitä, että täällä on vanhat

21.10.2009

kaupunkirakenteet ja ahtautta ja ilmeisesti joka paikkaan ei pyörätietä voida rakentaa. Toisaalta täällä käytetään esimerkiksi mukulakiviä aika paljon kevyen liikenteen päällysteenä. Itse, vaikka se on tavallaan ehkä historiallista ja antaa kivaa kaupunkikuvaa, koen, että pyöräilyn osalta se ei ole kauhean toimiva ratkaisu etenkin, kun nämä mukulakivet ovat välillä ilman tarvittavia väliaineita.

Täällä sanottiin jossain puheenvuorossa, että pitäisi saada komea pyöräilyn rantareitti idästä länteen. Tätä ajatusta kyllä kannatan hyvin lämpimästi. Meillähän on haasteita tuossa, kun lähdetään itäsuuntaan menemään, Sörnäisten rantatie on keväällä erittäin pitkään katupölyn vallassa. Kyllä minä väittäisin, että työmatkapyöräily vähenee ja siirtyy sen aloittaminen keväälle, koska ei pystytä katuja kunnolla puhdistamaan ja joudutaan liikenteen seassa suunnilleen pyöräilemään. Olisi tärkeää nyt saada sinne itäsuuntaan ja Kruunuvuorenrannan siltaratkaisujen myötä parempia pyöräteitä ja myös rantoja myöten pyöräteitä enemmän. Myös Kaisaniemenpuistossa on haasteita työmatka-aikoina, siellä pitäisi saada jalankulkijat ja pyöräilijät nykyistä paremmin eroteltua.

Kiitos.

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä

Arvoisa puheenjohtaja, hyvä valtuusto.

Olen varsinaisen kysyjän, valtuutettu Kousan kanssa samaa mieltä, että pyöräily on todella nähtävä omana liikennemuotonaan ja se on varmaan se ydinkysymys, joka näissä uusissa suunnitteluohjeissa tullaan käsittelemään. Tosiaan tuo kevyen liikenteen käsite ei enää ole tätä päivää tässä kaupungissa ja pyöräily ja jalankulku on nähtävä erillisinä muotoina, jotka tietenkin joissakin tilanteissa sopivat myös yhteen.

Muutamiiin kysymyksiin täällä vastauksia ja kommentteja. Valtuutettu Björnberg-Enckell kysyi Mannerheimintietä tai kiinnitti siihen erityisesti huomiota. Nyt on suunnittelussa Mannerheimintien itäpuolinen pyöräilyreitti Ruotsalaiselta teatterilta Postin suuntaan, ja toivottavasti se tulee aikanaan parantamaan sitä tällä hetkellä läntisen puolen aika sekavaa tilannetta.

Valtuutettu Sumuvuori sanoi hyvänä esimerkkinä Runeberginkadulle tehdyn uudistuksen. Se valitettavasti loppuu tiettyyn kohtaan eikä jatku

21.10.2009

pohjoiseen päin. Se on toisaalta myös esimerkki siitä, että me pääsemme vain aste kerrallaan ja on syytä nopeasti jatkaa tuota Runeberginkadun hyvää esimerkkiä seuraaville alueille, jotka eivät samaan suunnittelualueeseen kuuluneet. Mutta hyvä niin, että ainakin osa on kunnossa.

Valtuutettu Kolbelle tuosta vuokrapyörien tilanteesta, siihen vastasinkin, eli järjestelmä, jota nyt kilpailutetaan ja viikon päästä tulee vastaukset, perustuu matkakortin käyttöön, jossa voidaan identifioida käyttäjä ja sitä kautta lähteä perimään kadonneita pyöriä, jos sellaista tapahtuu.

Valtuutettu Koskisen osalta, ensinnäkin on toisillekin hyvä haaste se, että toivottavasti lautakuntatyössä laajemminkin tehdään pyöräilyn edistämiseksi töitä. Kysymykseen pyöräilyn prosentiosuudesta, niin kyse on matkoista, eli tuo 6,7 on tehdyistä matkoista. Veikkaisin, että kilometrien suhteen tuo osuus tulee jossain määrin ainakin ajoneuvoliikenteeseen verrattuna pienenemään, mutta toisaalta taas kävelyliikenteeseen tai kävelyyn varmaan kasvaa.

Reittien parantaminen, kuten valtuutettu Suomalainen totesi, on keskeinen kysymys. Pumppuasemista Arhinmäelle: Lehdistössäkin on ollut tuosta ensimmäisestä kokeiluasemasta tietoa. Se ei ole toimimaton ilkeivallan takia vaan laite ei tällä hetkellä vielä ole saanut kaikkia osiaan. Siinä käydään testaamassa niitä toimenpiteitä tai tilannetta, miten tuo pumppuasema toimii. Näkisin jatkossa, että olisi luonnollista, että pumppuasemia on esimerkiksi näiden vuokrapyörätelineiden läheisyydessä.

Hämeentie oli kysymyksessäkin mainittu toinen ongelma. Siihen suunnittelijoiden vastaus on se, että tulisi tarkastella laajemminkin liikennejärjestelmää, koko tuon alueen liikennejärjestelmää. Asia oli noin vuosi sitten kaupunkisuunnittelulautakunnassa käsittelyssä, ja ei siellä vielä silloin ainakaan löydetty hyvää pyöräilijöitä tyydyttävää ratkaisua asiaan.

Lopuksi valtuutettu Hellströmin toteamukseen pyörätelineiden puutteesta, niin tässä asiassa, ehkä muissakin näkökulmissa on tilanne se, että pyörätelinevarauksia ja riittäviä tiloja saadaan kaavojen uudistuessa, eli tänä päivänä hyväksyttävät kaavat sisältävät näitä varauksia ja rakennusluvissa ne tullaan edellyttämään varsin tyydyttävässä määrin, mutta luonnollisesti vanhojen rakennuslupien ja vanhojen kaavojen osalta nämä varaukset puuttuvat. Siinä mielessä toivottavasti vähitellen saamme asioita kuntoon, mutta kaiken kaikkiaan

21.10.2009

kiitos tästä keskustelusta, joka toivottavasti siivittää pyöräilyä eteenpäin. Hyvät omat esimerkit sitä tekevät erityisesti.

224 §

Esityslistan asia nro 4

KAUPUNGINHALLITUKSEN KONSERNIJAOSTON VARAJÄSENEEN, KAUPUNGINMUSEON
JOHTOKUNNAN KAHDEN JÄSENEEN JA YLEISTEN TÖIDEN LAUTAKUNNAN
VARAJÄSENEEN VALINTA

Valtuutettu Rätty

Puheenjohtaja.

Esitän kaupunginmuseon johtokunnan jäseneksi Pauliina Kronlöfin tilalle Mirja Halonen.

Valtuutettu Puoskari

Arvoisa puheenjohtaja.

Esitän kaupunginmuseon johtokunnan jäseneksi Veli-Heikki Klemettiä ja yleisten töiden lautakunnan varajäseneksi Kaija Ståhlbergia.

225 §

Esityslistan asia nro 5

HELSINGIN LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMA 2009–2012

21.10.2009

Kaupunginjohtaja Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Esittelen lyhyesti Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman vuosille 2009–2012, eli mistä tässä on lähtökohtaisesti kysymys. Eli taustasta:

Suunnitelman taustana on siis uudistettu lastensuojelulaki, joka edellyttää, että kunnat laativat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman. Laki myös määrittää suunnitelman sisällön. Laki edellyttää, että suunnitelma tehdään valtuustokausittain ja se pitää hyväksyä valtuustossa, siis täällä tänään. Se tulee ottaa huomioon kunnan taloussuunnitelmassa, ja näin kaupunginhallituksen esityksessä valtuustolle ensi vuoden talousarvioksi näin on tehty. Valmistelussa on otettu huomioon myös muut valtakunnalliset kehittämislinjaukset, mm. KASTE-ohjelma.

Suunnitelmaa on valmisteltu laajassa yhteistyössä: siellä on ollut sosiaalivirasto, terveyskeskus, opetusvirasto, nuorisoasiainkeskus, kulttuurikeskus, liikuntavirasto, kaupungin kirjasto ja tietokeskus sekä kaupungin organisaation ulkopuolelta HYKS eli HUSin HYKS-alue. Ohjaus- ja valmistelutyöryhmät ovat kokoontuneet säännöllisesti keväästä 2008 alkaen, ja on pidetty kolme laajaa työverstasta: lastensuojelun oma työverstas sekä kaksi lautakuntien iltakoulua. Valmistelussa on kuultu laajasti eri keinoin myös lapsia, nuoria ja heidän vanhempiaan sekä lasten ja nuorten parissa työskenteleviä työntekijöitä.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman sisältö on sellainen, että siellä on tavoitteita kärkihankkeet, lasten ja nuorten hyvinvointiselonteko, lasten ja nuorten palvelujen kuvaukset, lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun osio, lasten ja nuorten palvelujen voimavarat ja lopuksi johtamis- ja arviointimalli. Hyvinvointisuunnitelman viitekehys on sellainen, että lähtökohtana tietenkin toimintaympäristöanalyysi, lasten ja nuorten hyvinvointi, perheiden hyvinvointi, palveluiden toimivuus ja kehittämistarpeet. Varsinainen palveluiden pilari on tuossa seinällä näkyvä, eli lähtökohtana peruspalvelut, edistää lasten kasvua ja kehitystä. Siinä on listattu eräitä esimerkkejä tästä. Ehkäisevät palvelut ja varhainen tuki seuraavana, eli tukee lasten kasvua, ja siitä esimerkkejä ja sitten pilarin huippuna korjaavat palvelut eli lasten kasvua korjaavaa, esimerkkejä

21.10.2009

lastensuojelutarpeen selvitys, lastensuojelun avohuolto, sijaishuolto ja jälkihuolto, psykiatriset palvelut, päihdehoito.

Suunnitelman päämääränä on lisätä helsinkiläisten lasten ja nuorten hyvinvointia sekä vahvistaa vanhemmuutta, siirtää lasten ja nuorten palvelujärjestelmässä painopistettä varhaiseen tukeen ja ennaltaehkäisyyn, viedä tukea sinne, missä lapset ja nuoret päivittäin ovat, haastaa eri toimijat uusien sektorirajat ylittävien yhteispalvelumuotojen kehittämiseen ja vähentää lasten ja nuorten kodin ulkopuolella tapahtuvia sijoituksia. Suunnitelman tavoitteena, keskeisenä tietenkin hyvinvointitavoitteet, lasten ja nuorten terveen ja turvallisen kasvun mahdollisuudet parantuvat, vanhemmuus ja vanhempien osallisuus vahvistuvat, lasten ja nuorten osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat, lapsille ja nuorille koulutus- ja työllistämispolku. Eli hyvinvointitavoitteet ovat keskeisimmät tavoitteet koko tavoiteasettelussa, eli muutokset, joita odotamme tapahtuvan lasten ja nuorten hyvinvoinnissa suunnitelman myötä.

Struktuuri on sellainen, että kullakin hyvinvointitavoitteella on yksi tai kaksi menestystekijää ja jokaisella niistä yksi ja kaksi konkreettista kärkihanketta, jotka sieltä varsinaisesta hyvinvointisuunnitelmasta löytyvät. Kärkihankkeet ovat toimintaympäristöanalyysistä nousseiden tarpeiden ja hallintokuntien yhteisen keskustelun pohjalta priorisoituja toimenpiteitä, kärkihankkeet fokusoituvat hallintokuntien väliseen yhteistyöhön. Kärkihankkeet ovat strategisesti linjattuja, suuntaa antavia toimenpide-ehtotuksia. Tarkempi hankesuunnittelu tehdään yhdessä moniammatillisen henkilöstön kanssa, mikä turvaa henkilöstön vaikuttamismahdollisuudet ja varmistaa kärkihankkeisiin sitoutumisen. Laaja toimijajoukko turvaa, että kärkihankkeet jakautuvat usean hallintokunnan vastuulle, ja osa kärkihankkeista on jo hankesuunnittelussa, esimerkiksi siis KASTE-hankkeet, joissa myös toimijat ja rahoitus ovat tiedossa.

Tämän lisäksi, siis keskeisten hyvinvointitavoitteiden lisäksi, on henkilöstö-, prosessi- ja resurssitavoitteita, jotka ovat tavoitteita, jotka siis tukevat hyvinvointitavoitteiden saavuttamista. Esimerkiksi hyvä yhteistyö ja johtaminen on edellytys suunnitelman onnistumiselle. Ne ovat tavoitteita, joita hallintokunnat toteuttavat sekä hyvinvointisuunnitelman osalta että muussa toiminnassaan.

Mitä sitten johtamis- ja arviointirakenteesta? Keskeistä tietenkin on se seuranta- ja arviointitieto ja sen tuottaminen, mikä poliittisille päättäjille tulee, lautakunnille ja myös valtuustolle. Seinällä näette tämän arviointirakenteen mallin, eli siellä on virastopäälliköistä koostuva lasu-

21.10.2009

johtoryhmä ja tavoitekohtaisia ohjausryhmiä, jotka kukin omaa tavoitteiden kärkihankkeiden toteutumisesta seuraavat ja arvioivat. Hallintokuntien edustajista koottu arviointiryhmä ja sitten laaja joukko lasu-seminaaria, jotka kokoavat toimijajoukon tietyin väliajoin tarkastelemaan yhdessä saavutettuja tuloksia.

Eli virastopäälliköistä koostuu johtoryhmä, kullekin tavoitteelle asetetaan ohjausryhmä, siis 4 kappaletta, ja ohjausryhmien puheenjohtajat muodostavat kollegion, joka seuraa ja varmistaa hyvinvointisuunnitelman kokonaisuuden etenemistä sovitun linjan mukaisesti. Arviointiryhmä tukee hyvinvointisuunnitelman seuranta- ja arviointitiedon tuottamista.

Arvoisat valtuutetut.

Tämän lisäksi on syytä huomioida se esityslistalla oleva toteamus tai ne asiat, mitä kaupunginhallituksen tarkoituksena on tämän valtuuston päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä toteuttaa, ja ne löytyvät sieltä esittelytekstistä. Tässä lyhyt arviointi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta vuosille 2009–2012.

Valtuutettu Pakarinen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tänään käsittelemme ensimmäistä Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa. Sen seurannaisvaikutukset näkyvät vuosikymmeniä eteenpäin ja useammassakin sukupolvessa. Uudistetun lastensuojelulain tavoitteena on siirtää lastensuojelun työtä ennaltaehkäisyyn, varhaiseen tukeen ja avohuoltoon. Hyvinvointisuunnitelman päämääränä on vähentää lastensuojelun tarvetta ja pienentää kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuutta ikäryhmästä. Tämä on kannatettava päämäärä ja onnistumisen mittari. Laitos ei voi olla lapselle paras paikka kasvaa. Kotihoito vapauttaa sosiaalihuollon resursseja yhä enemmän varhaiseen tukeen.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet, eli lasten ja nuorten terveen ja turvallisen kasvun mahdollisuuksien parantaminen, vanhemmuuden vahvistaminen, lasten ja nuorten osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen sekä koulutus- ja työllistymispolun turvaaminen on perustellusti valittu tällaisiksi ennaltaehkäiseviksi toimiksi.

Kokoomuksen valtuustoryhmän mielestä erityisen hyvää

21.10.2009

suunnitelmassa on se, että se on valmisteltu monipuolisesti eri hallintokuntien yhteistyönä. Hyvinvoinnin käsittäminen vain esimerkiksi sosiaali- ja terveystoimen tehtäväksi olisi liian suppeaa. Monella yhteiskunnan toiminnan alalla tehdään erityisesti ennaltaehkäisevää työtä lasten ja nuorten hyvinvoinnin eteen. Hyvinvointisuunnitelma on hallintokuntien yhteinen sopimus siitä, mihin suuntaan lasten ja nuorten palveluja yhteistyössä kehitetään. Saumaton yhteistyö ja esteetön tiedonkulku ovat varhaisen puuttumisen kannalta olennaisen tärkeitä.

Hyvinvointisuunnitelma sisältää selonteon niin lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilasta eri mittareilla arvioituna kuin kaupungin tarjoamista palveluistakin. Suunnitelman puutteena on viranomaiskeskeisyys. Järjestöt ja seurakunnat ovat jääneet maininnan varaan. Hyvinvointitavoitteista suurin osa on kuitenkin lapsi- ja nuorisojärjestöjen tärkeimpinä tavoitteina ja toiminnan kohteina jo nyt. Esimerkiksi iltapäivätoiminnassa, perheiden tukemisessa ja päihdetyössä järjestöillä ja seurakunnilla on ollut pitkään merkittävä rooli. Hyvinvointisuunnitelmassa ei pidä antaa sellaista kuvaa, että lasten ja nuorten hyvinvointi olisi yksinomaan kaupungin itsensä tarjoamien palvelujen varassa. Jotta lasten ja nuorten hyvinvoinnista saataisiin koko kuva, on myös järjestöjen tekemä työ otettava huomioon.

Myös lastensuojelulain mukaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tulee sisältää tiedot mm. yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä. Jatkossa hyvinvointisuunnitelmaan pitää lisätä kaupungin ja järjestöjen yhteistyön pitkäjänteisen kehittämisen linjaukset, joilla selkeytettäisiin järjestöjen ja kaupungin välistä työnjakoa. Esitänkin seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että suunnitelmaa seuraavan kerran laadittaessa tai tarkistettaessa siihen sisällytetään kaupungin ja järjestöjen välisen yhteistyön pitkän aikavälin linjaukset, joista ilmenee selkeä suunnitelma järjestöjen ja kaupungin työnjaon kehittämiseksi.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Lapsiperheiden arjessa on monenlaisia paineita. Nuorten hyvinvoinnin ääripäät näyttävät eriytyvän. Vaikka monilla lapsilla menee huonosti, on

21.10.2009

muistettava, että suuri osa helsinkiläisistä lapsista ja nuorista on aivan tavallisista kotioloista, ja hekin tarvitsevat turvaa ja huolenpitoa arkipäiväänsä. Ehkäisevä työ ja varhainen tuki on määritelty hyvinvointisuunnitelmassa kapeasti koskemaan vain lapsia, nuoria ja perheitä, joilla jo on ongelmia. Kokoomuksen valtuustoryhmä haluaa suunnitelmaa hyväksyittäessä muistuttaa siitä, että myös hyvinvoivat lapset ja nuoret tarvitsevat kaupungin ja järjestöjen palveluja, nuorisotiloja, turvallisia aikuisia koulussa, musiikkitunteja, kerhoja, liikuntapalveluja.

Hyvinvointisuunnitelmassa annettavien uusien sitoumusten lisäksi tarvitaan hallintokuntien perustekemistä, esimerkiksi laadukasta päivähoitoa ja opetusta, liikunta- ja kulttuuritarjontaa sekä nuorisotoimintaa. Oppivelvollisuusikäiset lapset ja nuoret ovat kouluissa, joten opetuksen resurssit kohdistuvat tasapuolisesti kaikkien hyväksi. Koulujen tuntikehystä on viime vuosina kyetty lisäämään. Alkaneena lukuvuonna lukioiden tuntiresursseja on korotettu 4 %, perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa tuntiresursseja ja lähiopetustunteja lisättiin jo aiemmin.

Positiivisen diskriminaation määrärahaa on myös korotettu, joten luokkakokoja on kyetty pienentämään niissä kouluissa, joilla siihen on ollut myös eniten tarvetta. Oma opettaja tuntee lapsen ja nuoren koulussa parhaiten, ja varhaisen puuttumisen kannalta on tärkeää, että luokkakoot ovat niin pieniä, että opettajalla on realistiset mahdollisuudet tuntea oppilaansa ja huomata esimerkiksi käyttäytymisen muutokset.

Koulussa on annettava onnistumisen elämyksiä myös niille, jotka eivät ole vahvimmillaan lukuaineissa. Kädentaitoja tarvitaan, ja liikunta ja taide ovat lapsille ja nuorille keino purkaa tuntemuksiaan. Taito- ja taideaineiden tuntimääriä koulujen tuntikehyksessä vähennettiin demarivaltuustosten aikana, ja Helsingin on syytä olla asiassa aloitteellinen, kun opetusministeriössä uudistetaan opetussuunnitelmia.

Eka- ja tokaluokkalaisten iltapäivätoimintaan on ollut vuosi vuodelta enemmän tulijoita, ja tarjontaa on lisätty mahdollisuuksien mukaan. Iltapäivätoimintaa pitää kuitenkin kehittää edelleen yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Hyvin suunniteltu iltapäivätoiminta voi olla yhtä hyvä ratkaisu niin niille lapsille, jotka liikkuvat liian vähän kuin lapsille, jotka eivät saa kotoa apua ja tukea läksyjen tekoon. Iltapäivä on pitkä pienelle koululaiselle, jos sen joutuu viettämään yksin, eikä aikuisenkaan päivä suju töissä kovin hyvin, jos samalla täytyy kantaa huolta lasten turvallisesta tekemisestä. Aikuista seuraa kaipaavat

21.10.2009

isommatkin oppilaat. Viime vuosina kouluilla on ollut tuntiresurssien lisäysten myötä mahdollisuuksia myös kerhotoiminnan elvyttämiseen, ja kerhoihin on syytä panostaa jatkossakin.

Opetuksen nivelvaiheisiin on viime vuosina pyritty kiinnittämään erityistä huomiota. Yksi hyvinvointisuunnitelman tavoitteista, koulutus- ja työllisyyspolun turvaaminen, osuu syrjäytymisriskin kannalta erittäin tärkeisiin nivelvaiheisiin. Kokoomusministereiden aikana ammatillisen koulutuksen paikkoja on vihdoin saatu Helsinkiinkin, mutta aikaisempien hallitusten aikana syntyneitä koulutuspaikkojen alitarjontaa ei kurota heti kiinni, koska tilojen löytäminen ja uusien koulutusten aloittaminen ei tapahdu hetkessä. Ammatillisen koulutuksen vetovoima oli muutamia vuosia sitten ongelma, joka on nyt useimmilla aloilla ratkaistu. Opiskelun keskeyttäminen on sitä vastoin edelleen suuri ongelma, jonka ehkäisemiseksi suunnitelmassa esitetäänkin monipuolisten tukitoimien kehittämistä hallintokuntien välisenä yhteistyönä.

Yhteiskunnassamme seksi on yhä hämmentävämmiin ja räikeämpiin lasten ja nuorten nähtävillä. Hyvinvointiselonteonkin mukaan 9-luokkalaisista 80 % oli törmännyt netissä alastonkuviin tai -videoihin ja 17 % oli kohdannut seksuaalista häirintää. Siksi on yllättävää, että lasten ja nuorten seksuaaliterveydestä ei ole suunnitelmassa mitään mainintaa. Kokoomusryhmän mielestä suunnitelmaa jatkossa laadittaessa tai tarkistettaessa pitäisi ottaa huomioon myös selvitys hyvän seksuaaliterveyden osatekijöiden, kuten asianmukaisen seksuaalikasvatuksen, seksuaalisen kehityksen suojaamisen ja molempien sukupuolten arvostamisen toteutumisesta sekä arvio seksuaaliterveyspalvelujen riittävydestä ja soveltuvuudesta nuorten tarpeisiin. Esitänkin seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että suunnitelmaa seuraavan kerran laadittaessa tai tarkistettaessa siihen sisällytetään lasten ja nuorten seksuaaliterveyttä koskeva selvitys sekä arviointi seksuaaliterveyspalvelujen riittävydestä ja soveltuvuudesta nuorten tarpeisiin.

Ärade ordförande, bästa fullmäktige.

Cirka 6 % av barn och unga i åldersgruppen från 7 till 15 år är svenskspråkiga i Helsingfors. Det är självklart att servicen skall fungera jämnt i vår tvåspråkiga stad. Rätten till vård på sitt eget modersmål borde vara en självklarhet. Det är särskilt viktigt när det är fråga om

21.10.2009

psykiatrisk vård. Ju snabbare man kan föra sin talan på sitt modersmål, och hjälpen sätts in, desto större chans till en snabb återhämtning. Det leder till inbesparingar inom såväl hälsovården som sociala området.

Lasten mielenterveyspalvelut organisoitiin Helsingissä uudelleen, kun vastuu lasten psykiatrisesta erikoissairaanhoidosta siirtyi avohoidon osalta perheneuvolalta HUSiin perustetuille kolmelle lastenpsykiatriselle avopoliklinikalle. Perheneuvolalle jäi kasvatus- ja perheneuvontatyö ja siten nimenomaan ennaltaehkäisevä toiminta. Muutoksen onnistuneisuutta on vielä vaikea arvioida. Koska mielenterveyden ongelmat ovat jatkuvassa kasvussa ja toisaalta perinteiset toiminta- ja hoitotavat eivät ole tuloksellisia kaikille nuorille, on joka tapauksessa kehitettävä uusia moniammatillisia auttamisen muotoja. Lasten ja nuorten päihteidenkäyttö on kasvava ongelma, jota suunnitelmassa olisi voitu käsitellä perusteellisemminkin samoin kuin myös nuorten tupakoinnin vähentämistä.

Kokoomusryhmän mielestä perheen merkitystä ei suunnitelmassa korosteta riittävästi, vaikka vanhemmuuden vahvistaminen ja vanhempien osallisuuden vahvistuminen on yksi hyvinvointitavoitteista. Oma perhe on tärkeä kaikille lapsille. Esimerkiksi koulutyön sujumisen ja varhaisen puuttumisen kannalta kodin ja koulun yhteistyö on oleellisen tärkeää. Hyvinvointisuunnitelman toteutumisen seurannassa käytettäviin indikaattoreihin ei ole kuitenkaan otettu vanhemmuuden ja vanhempien osallisuuden vahvistumista kuvaavia mittareita. Mittarina voisi olla esimerkiksi koulun ja vanhempien välisen yhteistyön toimivuuden arviointi.

Turvallisella perheympäristöllä on aivan erityinen merkitys huostaan otetuille tai sijoitetuille lapsille. Pieniä lapsia ei saa sijoittaa laitoksiin. Sijaisperheitä on hankittava lisää. Käytännössä se tarkoittaa perheille maksettavien korvausten korottamista ja ennaltaehkäisevinä toimina perheiden saamien tukipalveluiden lisäämistä. Vanhemmuuteen kasvamiseen pitäisi saada riittävästi neuvontaa, tämä on paljon edullisempaa kuin laitossijoitukset, inhimillisyydestä puhumattakaan. Moni hyvä suunnitelma jää pölyttymään hyllyyn. Hyvinvointisuunnitelman on kuitenkin oltava työkaluna päätöksenteon ja virkamiestoiminnan arjessa aina, kun on kysymys lapsista ja nuorista. Tämän puitesuunnitelman tavoitteet on pantava tärkeysjärjestykseen ja vietävä käyttöaloussuunnitelmaan.

Hyvinvointisuunnitelman toteutumisesta raportoidaan vuosittain lautakunnille ja kerran valtuustokauden aikana valtuustolle. Hyvinvointitavoitteita koskevat mittarit on esitetty suunnitelmassa

21.10.2009

selkeästi. Suunnitelman onnistumisen mittareina ovat kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä, masentuneisuuden määrä, tupakointi, harrastustoimintaan osallistuminen ja koulutuksen ulkopuolelle jääminen. Näitä mittareita meidän on jatkossa lautakunnissa seurattava ja ryhdyttävä tarvittaessa pikaisiin toimenpiteisiin, jos suunnitelmat eivät toteudu tavoitteiden mukaisesti.

”Hyvä Stadi lapsille on hyvä Stadi kaikille”, kuten Kokoomuksen valtuustoryhmän strategiassa todetaan. Yhteisöllisyys ja välittäminen tarkoittavat yhteisten ratkaisujen löytämistä. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa tavoitellaan hallintokuntien välistä kumppanuutta ja vastuuta lapsista ja nuorista. Yhteisöllisyyttä, välittämistä ja vastuuta lasten ja nuorten kesken pyritään kehittämään lasten ja nuorten oman osallisuuden lisäämiselle. Kokoomuksen valtuustoryhmän mielestä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on erinomainen pohja yhteisöllisyyden ja välittämisen lisäämiselle.

Valtuutettu Vesikansa

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Päättämme tänään Helsingin lasten ja nuorten hyvinvoinnin suuntaviivoista juuri ennen talousarvion käsittelyä, jossa linjataan tulevien vuosien investointeja. Haluamme entisille satama-alueille kauniita ja laadukkaita asuinalueita, tähän investointiin olemme valmiita laittamaan satoja miljoonia, sillä tiedämme sen nostavan Helsingin pääomaa ja houkuttelevan Helsinkiin elinvoimaa, asukkaita ja yrittäjiä. Sosiaalinen pääoma on myös kilpailutekijä, joka tulee entistä tärkeämmäksi Suomelle. Terveet, tasapainoiset ja koulutetut ihmiset tuovat Helsinkiin hyvinvointia. Helsingin lasten ja nuorten kasvun tukeminen on investointi. Investoinnin tuotokset ovat vain kaukaisempia ja vaikutukset monimutkaisempia kuin esimerkiksi talon rakennuksessa. Kun talon perustukset ovat kunnossa, voi asukkaiden elämä jatkua harmonisena pitkään. Jos perustukset falskaavat, pitää kalliit kosteusmittauksen ammattilaiset tuoda paikalle usein. Pahimmassa tapauksessa ajoissa ei huomata mitään ja rakennus lähes menetetään.

Hyvinvointisuunnitelmaa varten ansiokkaasti tehty laaja selvitystyö kertoo helsinkiläisten lasten arjesta. Suurimmalla osalla asiat ovat kohtuullisen hyvin. Lapsiperheet valitsevat enenevässä määrin Helsingin, ja täällä on hyvä kasvaa. Vanhemmuus on suurimmalla osalla vielä kantava voima ja neuvolajärjestelmä toimii. Kouluikäisten

21.10.2009

hyvinvointi perustui tutkimuksen mukaan kodin, kaverien ja harrastusten kolmiolle.

Ärade ordförande, bästa fullmäktige.

Vårt samhälle avspeglar sig i barnen. Brådska och längtan efter lugn och ro kastar en skugga över både barns och vuxnas välmående. Det är dyrt att bo i Helsingfors och föräldrarna måste arbeta långa dagar. Barn söker sociala relationer och känslomässiga band i hobbyer och med kompisar.

Lasten ja nuorten puhelimen yleisimmät keskustelunaiheet ovat ihmissuhteet, päihteet ja seksi, mikä ei ole yllättävää, kun ajatellaan, miten suuria muutoksia nuoren elämään sisältyy. Huolestuttavaa on, että yläasteikäisellä myönteinen terveyskehitys on kääntynyt laskuun ja päihteitä kokeillaan yhä aikaisemmin. Masennus ja mielenterveysongelmat ovat lisääntyneet vuosi vuodelta. Lapsiperheiden köyhyys on kasvanut voimakkaasti 90-luvun laman jälkeen, ja tutkimusten mukaan lapsiköyhyysaste oli kaksi vuotta sitten korkeammalla kuin koskaan 70-luvun alun jälkeen. Köyhyys on yleisempää yksinhuoltajaperheissä. Helsingin yksinhuoltajaperheiden lapsista lähes joka neljäs oli joutunut luopumaan harrastuksestaan, kun siihen ei ollut varaa. Nyt puhumme siis lapsen elämän yhdestä peruspilarista kodin ja kaverien rinnalla.

Tietoon ja osaamiseen perustuvassa yhteiskunnassa koulutuksen ulkopuolelle jääminen ja koulun keskeyttäminen huonontavat kaikin tavoin tulevaisuuden mahdollisuuksia. Uusimpien tietojen mukaan joka vuosi yli 500 nuorta jää peruskoulun jälkeen ilman opiskelupaikkaa. Ongelmat alkavat kasaantua jo nuorena.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman suurin vahvuus on eri hallintokuntien ja toimijoiden voimien yhdistäminen ja pyrkimys nähdä lasten asiat yhteisinä. Lastensuojelulain tavoitteena on siirtää painopistettä ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tukeen. Ohjelman kärkihankkeet vahvistavatkin kaikkien tarvitsemia aitoja ja leimaamattomia peruspalveluja, eli päiväkotia, kouluterveydenhuoltoa, iltapäivätoimintaa, päivittäisliikuntaa, kulttuuripalveluita ja nuorten seksuaaliterveysneuvontaa, joka sieltä todella löytyy sivulta 55. Kuten suunnitelmassa lukee, kärkihankkeet on tarkoitettu pysyviksi rakenteellisiksi muutoksiksi. Lausunnoissa ilmeni, että nyt on keskitytty kaupungin omaan palvelutarjontaan ja kolmas sektori on jäänyt liian vähälle huomiolle. Kaupungin ja järjestöjen yhteistyötä selkeyttäisi, jos toiminnalle laadittaisiin tulevaisuudessa erillinen suunnitelma,

21.10.2009

esimerkiksi lastensuojelusuunnitelman päivittämisen yhteydessä. Jo nyt olisi mahdollista parantaa yhteistyötä, ja teenkin seuraavan toivomusponnen:

Valtuusto edellyttää, että kaupunki nimeää järjestöyhdyshenkilön yhteistyön rakentamiseksi lastensuojelu-, nuoriso- ja kansalaisjärjestöjen kanssa.

Harrastukset alkavat rakentaa lasten identiteettiä jo ala-asteikäisenä. Taustaselvityksen mukaan liikunnan harrastaminen on yleistä eikä eroja löydy alueiden eikä sosiaalisen taustan suhteen. Sen sijaan taideharrastuksiin osallistuminen jakaa helsinkiläisiä lapsia suuresti. Taide- ja taitoaineiden merkitystä persoonallisuuden ja tunne-elämän kehitykselle on alettu vasta nyt todella ymmärtää. Ohjelma nostaa hyvin esiin yhteyden vuorovaikutus- ja tunnetaitojen ja kulttuurin välillä.

Helsingin lasten ja nuorten osallisuus voi vahvistua vain olemalla läsnä aktiivisesti siellä, missä hekin ovat. Vanhempien mielestä uudet mediat ovat usein uhka. Tutkimusten mukaan valtaosalle nuorista medialaitteet ovat vain arkisia sosiaalisen kommunikoinnin välineitä. Kärkihankkeet osaavat hyödyntää tätä todellisuutta. Verkkonuorisoasema Netaria vahvistetaan ja parannetaan kouluterveydenhoitajien ja sosiaalityön saavutettavuutta internetissä. Kärkihankkeissa suositetaan myös aktiivisia työmuotoja. Hyviä tuloksia saavuttanut etsivän nuorisotyön Luotsi-hanke laajenee. Ns. kodissa kävijöiden avulla koulusta puuttuva nuori haetaan kotoa kouluun heti eikä odoteta viikkoja, jolloin on yhä vaikeampi palata.

Vihreä valtuustoryhmä pitää tärkeänä, että ohjelmassa ymmärretään myös aikuisten läsnäolon merkitys. Sähköinen vuorovaikutussuhde ei yksin riitä. Vaikeuksista puhuminen edellyttää luottamusta ja luottamuksen syntyminen tuttuutta, mikä voi syntyä vain osana yhteisöä, kuten koulussa. Kouluterveydenhoitajien läsnäoloa ja saavutettavuutta pitää lisätä ja lisäresurssit suunnata kouluihin, joissa on suurin tarve. Lasten hyvinvoinnin kannalta aivan keskeinen peruspalvelu on päivähoito, joka tavoittaa suurimman osan ikäluokasta. Päivähoidossa luovuttiin viime laman aikana lapsiryhmien enimmäiskoon säätelystä. Nyt ryhmien enimmäiskoon sijasta lasten määrää säännellään lasten ja aikuisten välisellä suhdeluvulla. Hoitoisuuskertoimet päivitetään joka kuukausi, jolloin uusia lapsia voidaan ottaa ryhmään suhdeluvun sen salliessa. Ehdotettu kerrointen päivittäminen vain kaksi kertaa vuodessa tuo kaikista pienimmille, alle 3-vuotiaille, kasvurauhaa omassa, heidän kehitykselleen sopivan kokoisessa ja pysyvässä ryhmässä.

21.10.2009

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseen on varattu kaupunginhallituksen budjettiesityksessä 6 miljoonaa seuraavalle 3 vuodelle. Yksin 6 miljoonalla eurolla ei tehdä ihmeitä, vaan peruspalveluiden pitää toimia ja toimintatapojen muuttua. Pää tavoitteet on pidettävä kirkkaana mielessä. Helsingin lasten ja nuorten hyvinvoinnin pitää parantua ja kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän osuuden laskea. Onnistumista ei pidä arvioida käytettyjen eurojen määrällä vaan ohjausryhmän tulee valmistella selkeät arviointimittarit, joita seurataan. Teenkin seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ensimmäisen raportoinnin jälkeen seurannan kriteerejä ja arviointimittareja tarkistetaan kokemusten perusteella.

Maailman väestöstä nuoret ovat suurin ryhmä, ja yhä enemmän nuoria työnhakijoita ja pakolaislapsia muuttaa Suomeen myös ilman vanhempia. Helsingin lapsiperheistä 10 % puhuu tälläkin hetkellä äidinkielenään muuta kuin suomea ja ruotsia. Lapset vauvoista nuoriin aikuisiin ovat valtavan suuri ja värikäs joukko, jotka jo ikänsä perusteella haluavat ja tarvitsevat erilaisia asioita. Suomi on ollut perinteisesti yhtenäiskulttuurin maa, mutta nopea yksilöllistyminen on alkanut aina nuorista. Helsingin tulee nähdä, millaisissa yhteisöissä lapset ja nuoret itse haluavat toimia. Syyskuussa avattu nuorisotalo Happi on tästä hyvä esimerkki. Ammattikuntien yhteistyö on avainsana. Nuorisotyön on löydettävä jalansijansa kouluilta ja sosiaalihoitajien päiväkodeista. Tämä ei tarkoita vain uusien vakanssien avaamista vaan laaja-alaisuutta kaikilta aikuisilta, kuntalaisilta, ammattilaisilta ja päättäjiltä.

Lasten sijoitusten vähentäminen kodin ulkopuolelle on ohjelman keskeinen tavoite ja onnistumisen mittari. Voimavaroja tulee kohdentaa heihin, jotka eivät pysty tai jaksa puolustaa oikeuksiaan. Päihde- ja mielenterveysongelmaisia aikuisia on hoidettu, mutta heidän lapsiinsa on kiinnitetty liian vähän huomiota. Lastensuojelun asiakkaina on yhä enemmän monisairaita nuoria, joiden päihdepsykiatrinen hoito kestää kauan. Perhehoidon lisäämiseksi on tehty paljon. Parhaillaan kymmeniä perheitä odottaa uutta perheenjäsentä. Sijaisperheiden tuki on äärimmäisen tärkeää, ettei työ uuvuta ja lapsi joudu uudelleen hylätyksi. Kodinomaisia ryhmäkoteja tulee olla tarjolla heille, joille perhesijoitukset eivät ole vaihtoehto.

Suunnitelmassa lapsia ei nähdä vain suunnittelun kohteina vaan oman

21.10.2009

elämänsä parhaina asiantuntijoina, joiden näkökulmaa pitää systemaattisesti tuoda helsinkiläisten lasten ja nuorten palveluihin. Hyvä esimerkki on iltapäiväkerhot. Tutkimuksen mukaan ala-asteikäiset eivät hakeutuneet iltapäivätoimintaan nuorisotaloille tai leikkipuistoihin vaan pikemminkin kritisoivat heille tarkoitettuja palveluja. He kaipasivat iltapäiviinsä rauhaa hälyisen koulun ja vaativien harrastusten välissä. Lapset viihtyivät itse kauppakeskuksissa ja uimahalleissa, siis samoissa paikoissa, joissa he vanhempiensa kanssa olivat tottuneet käymään.

On tärkeää, että näemme lasten palveluiden tukevan yhteisöjä, ei yksittäisiä asiakkaita. Päiväkodin lapsi tai ala-asteen oppilas ei ole asiakas vaan yhteisön jäsen. On itsestään selvää, ettei lasten hyvinvoinnista pidä puhua vain investoinnin näkökulmasta. Lapsella on oikeus turvalliseen lähiyhteisöön, ja se on ihmisoikeus. Erityinen haaste on, että pahoinvointi keskittyy alueellisesti, ja tähän eriarvoistumiseen on puututtava.

Meidän pitää kysyä, tuleeko lapsi ja nuori kehitysympäristössä ja palveluiden käyttäjänä kuulluksi, nähdyksi, arvostetuksi omana persoonanaan ja arvostavasti kohdelluksi. Yhtä tärkeitä kysymyksiä ovat: syntyykö hänelle vakaita ja vastavuoroisia vertais- ja aikuissuhteita, aikaa ja tilaa oman elämän ymmärryksen luomiselle ja mahdollisuuksia omien valintojen pohtimiselle? Lasten ja nuorten pahoinvointi ei ole nuorten kaljan juomista, erityisopetuksen tarvetta tai leikki-ikäisten masennusta. Lasten pahoinvointi, samoin kuin hyvinvointi, rakentuu aikuisten kautta, ja lasten vointi kuvastaa helsinkiläisten yhteisöjen toimimista. Me aikuiset olemme vastuussa lasten kasvuoloista. Muutos seuraa, kun me aikuiset muutamme toimintaamme. Vihreä valtuustoryhmä kannattaa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman hyväksymistä.

Valtuutettu Mäki

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edellytyksiä on määritelty YK:n yleissopimuksessa lapsen oikeuksista, ja vuosi 2009 on lasten oikeuksien 20. juhlavuosi. Nyt käsiteltävä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on yksi väline pyrkimyksessämme turvata lasten ja nuorten oikeuksien toteutuminen Helsingissä. Lapsen oikeuksien sopimuksessa on 4 perusperiaatetta, joiden tulee näkyä myös Helsingin kaupungin hyvinvointisuunnitelmassa: ehdoton

21.10.2009

syrjinnän kieltä koskien lapsia, nuoria ja heidän perheitään, lapsen edun tulee olla ensisijalla aina, kun tehdään lapsia koskevia viranomaispäätöksiä, lapsen etu määrää myös vanhempien toimintaa, oikeus elämään, henkiin jäämiseen ja kehittymiseen. Tämän yksiselitteinen tarkoitus on Helsingin kaupungin puitteissa luoda lapselle sellainen ympäristö, joka takaa hänelle mahdollisimman täysimääräiset kehittymisen mahdollisuudet. Näihin oikeuksiin kuuluvat terveydenhuolto, koulutus, sosiaaliturva, vapaa-aika ja leikki.

Osallistuminen ja lapsen näkemysten huomioiminen: Helsingissä lapsille ja nuorille tulee taata oikeus esittää näkemyksensä heitä itseään koskevista asioista kotona, koulussa ja laajemmin yhteiskunnassa. Näille näkemyksille on annettava asianmukainen painoarvo.

Vuonna 2008 voimaan tulleen lastensuojelulain tavoitteena on turvata lapsen ja perheen tarvitsemat tukitoimet ja palvelut, parantaa viranomaisten välistä yhteistyötä sekä mahdollistaa entistä varhaisempi ongelmiin puuttuminen ja tehokas tuki avopalveluissa. Laki edellyttää myös kuntia laatimaan suunnitelman lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnitelman on katettava laajasti lasten ja nuorten sekä perheiden hyvinvointiin liittyvät palvelut. Tässä yhteydessä haluan tuoda esiin edesmenneen perhepalvelujohtaja Raili Metsälän vahvan panoksen hyvinvointisuunnitelmaamme. Raili oli tekijä, näkijä ja näytti suunnan lastemme, nuoremme ja heidän vanhempiansa hyvinvointipalvelujen kehittämiseksi, hallintokuntien yhteistyönä Helsingissä.

Helsingin vahvuuksia ovat verraten terveinä syntyvät lapset, vahvistunut perhemalli ja vanhempien kyky hakea apua tarvittaessa. Lapset ja nuoret tuntevat olonsa turvalliseksi, ja heillä on mahdollisuus harrastaa ja saada ystäviä. Peruseriaatteen mukaisesti lapsen oikeus leikkiin toteutuu hyvin myös Helsingissä. Ongelmakohtia tällä hetkellä ovat lapsiperheiden työllisyystilanteen heikentyminen ja nuorisotyöttömyyden raju kasvu. Osa lapsiperheistä asuu ahtaasti, koska asumiskustannukset ovat Helsingissä korkeat. Myös työn ja perheen yhteensovittaminen on aina vain vaikeampaa.

Ongelmakohtista ehkä haastavin on lapsiperheiden, erityisesti yksinhuoltaja- ja maahanmuuttajaperheiden pienituloisuus, köyhyys. Vanhempien mielenterveys- ja/tai päihdeongelmien kasvu vaikuttaa lapsiin ja nuoriin ja heidän arkipäiväänsä epäsuotuisasti. Myös avioero-perheissä huoltajuusriidat aiheuttavat lapsille ja nuorille pahoinvointia, etenkin, jos sosiaalisia verkostoja on liian vähän.

21.10.2009

Nuorten hyvinvointi Helsingissä on eriytynyt. Tyttöjen itsetuhoisuus on kasvanut, kuten myös sekä tyttöjen että poikien aggressiivinen käyttäytyminen. Koulupudokkuus on Helsingissä vakava ongelma, ja maahanmuuttajanuorten kohdalla haasteet koulutuksen, työllistymisen ja asumisen suhteen ovat erittäin vaikeat.

Alle kouluikäisten lasten palvelut ovat Helsingissä sangen toimivia, esimerkkeinä leikkipuistotoiminta ja varhaiskasvatus. Vanhemmuuden monipuolinen tukeminen ja toimiva vertaistuki pitäisi kuitenkin saada kaikkien vanhempien ulottuville. Lasten arki ensimmäisellä ja toisella luokalla on tänä päivänä sangen turvallista. Koulujen, leikkipuistojen ja kolmannen sektorin järjestämän iltapäivätoiminnan vakiintuminen osaksi pienten koululaisten arkipäivää antaa lapsille mahdollisuuden leikkiin, lepoon, yhdessäoloon turvallisessa ympäristössä.

3.- ja 6.-luokkalaiset koululaiset ovat nyt se ryhmä lapsia, joiden arkipäivään tulee kohdistaa erityistä huomiota. He eivät kuulu iltapäivätoiminnan tai leikkipuistotoiminnan piiriin, eivätkä he ole varsinaisesti nuorisotalojen kohderyhmä. Osalla näistä lapsista on monipuolisia harrastuksia, joita vanhemmat tukevat, mutta Helsingissä on myös erittäin paljon perheitä, joilla ei ole taloudellisia mahdollisuuksia kustantaa lapsilleen maksullisia harrastuksia. Helsingin kaupungin tulee taata oikeus leikkiin kokonaisvaltaisesti kaikenikäisille lapsille.

Tämän päivän nuorilla on aikaisempaa enemmän valinnan mahdollisuuksia koulutuksessa. Kuitenkin 13–20-vuotiaiden nuorten kohdalla on haasteita selkeästi eniten. Tukikeskus Nytyi ry:n toiminnanjohtaja Helena Partasen mukaan joka 5. nuori voi huonosti ja masennustilojen ilmaantuminen huipentuu 15–18 vuoden iässä. Syrjäytymisen, epäterveellisten elämäntapojen ja huonon koulumenestyksen noidankehä alkaa varhaisessa teini-iässä. Kaupungin tulee panostaa koulupudokkuuden ehkäisyyn sekä ammatillisen koulutuksen keskeyttämiseen riittävän varhaisessa vaiheessa ja pyrkiä siihen, että mahdollisimman moni nuori löytää itselleen koulutus- tai työpaikan peruskoulun jälkeen.

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä pitää erittäin tärkeänä seuraavia lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantamiseen liittyviä tavoitteita ja kärkihankkeita: kehitetään toimintamallit, joiden avulla kyetään tunnistamaan keskeyttämisvaarassa oleva koululaiset. Tuetaan heitä moniammatillisesti yli hallintokuntarajojen ja huolehditaan siitä, että koulupudokkaita tuetaan ja ohjataan myös peruskoulun jälkeen. Terveystieteiden läsnäolo kouluissa, lasten ja nuorten arjessa, on

21.10.2009

myös erittäin tärkeä matalan kynnyksen apu ja tuki lapsille ja nuorille kaikissa ikävaiheissa ala-asteelta ammatilliseen koulutukseen tai lukioon. Kouluterveydenhoitajan työtä on mahdollista monipuolistaa perusterveydenhoitoa laajemmaksi kokonaisuudeksi.

Jonot mielenterveyspalveluihin ja perheneuvolaan tulee purkaa mahdollisimman nopeasti. Riskitilanteessa oleville perheille pitäisi apu saada ilman jonotusta. Esimerkiksi perheneuvolan vuoden 2009 jonoselvityksen mukaan kuukauden sisällä pääsi palveluun 32 %, kolmen kuukauden sisällä 87,6 % asiakkaista. Vain harja joutui jonottamaan yli 6 kk. Jonotusajat on saatava lyhyemmiksi, ja yhdenkään lapsiperheen ei pidä joutua odottamaan 6 kk.

Perheissä, joissa vanhemmilla on mielenterveys- ja/tai päihdeongelmia, on lasten ja nuorten arki erittäin vaikeaa ja vanhempien pitäisi tarvittaessa päästä nopeasti psykiatrisen hoidon piiriin, ja päihdehoidon saatavuus ja jatkuvuus pitäisi olla kaikkien helsinkiläisvanhempien saatavilla matalalla kynnyksellä, ilman jonoja. Jokaiselle lapselle ja nuorelle tulee olla mahdollisuus häntä kiinnostavaan harrastukseen vanhempien taloudellisesta tilanteesta riippumatta, ja 3.–6.-luokkalaisille lapsille pitää järjestää iltapäivisin ja loma-aikoina heitä kiinnostavaa harraste- ja kerhotoimintaa.

Tästä on esimerkkinä kesäkuussa avattu Pihlajamäen nuorisopuisto, jonka kävijämäärät viime kesänä nousivat pariin sataan nuoreen, lähes päivittäin. Puistossa on freestyle park, jossa voi harrastaa mm. skeittausta, BMX-pyöräilyä ja temppurullaluistelua, tyttöjen puisto, jossa on mahdollisuus harrastaa tanssia, teatteria ja taidetta, monitoimikenttä katukorista, futista ja katusählyä varten. Puisto on toteutettu rakennusviraston, nuorisoasiainkeskuksen sekä lasten ja nuorten yhteistyönä. Myös lähialueen koulut ovat ottaneet puiston omakseen. Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän mielestä pitäisi kartoittaa, millä muilla alueilla Helsingissä olisi tarvetta ja tilaa Pihlajamäen nuorisopuiston kaltaisen puiston rakentamiseen yhteistyössä lasten, nuorten ja eri hallintokuntien välillä.

Lasten oikeuksien sopimuksessa todetaan, että lasten huolenpidosta ja suojelusta vastaavat laitokset ja palvelut noudattavat toimivaltaisen viranomaisen antamia määräyksiä, jotka koskevat erityisesti turvallisuutta, terveyttä, henkilökunnan määrää ja soveltuvuutta sekä henkilökunnan riittävää valvontaa. Helsingin hyvinvointisuunnitelman henkilöstötavoitteissa painotetaan henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin parantamista yhteisen tietopohjan ja sovittujen yhteistyömuotojen sekä koulutuksen avulla. Tarvitaan myös riittävä

21.10.2009

määrä henkilöstöä tavoitteen saavuttamiseksi eikä toimia niin, että työtehtävien määrä kasvaa nykyisten tehtävien lisäksi. Etenkin lastensuojelussa pitää olla riittävästi ammattitaitoista henkilökuntaa, lastensuojelun työntekijöiden työtä pitää kehittää siten, että asiakkuuden kokonaisvaltainen haltuunotto on mahdollista huostaanottotilanteessa, joka sisältää jälkihuollon, työelämään ohjauksen sekä lapsen itsensä kuulemisen koko asiakkuuden ajan.

Nuorten seksuaaliterveyttä ja seksuaalista väkivaltaa kohdanneiden nuorten auttamista on hyvinvointisuunnitelmassa huomioitu niukasti. Islannissa on toiminut jo yli 10 vuotta keskitetysti lasten seksuaalisen hyväksikäytön epäilyt tutkiva Barnahus, Lasten talo. Lasten talossa selvitetään lapsiin kohdistuvia rikosepäilyjä. Lastensuojelun, poliisin, terveydenhoidon ja oikeuslaitoksen välille on luotu sellainen yhteistyö, ettei lapsen, jota on ehkä käytetty hyväksi, tarvitse käydä monessa paikassa asiaa selvittämässä ja vastaila monen eri ihmisen esittämiin kysymyksiin. Lasten talo kokoaa maanlaajuisesti seksuaalirikosten tutkimisen, osaamisen ja sen kehittymisen. Barnahusin kaltainen moniammatillinen yhteistyö on nimenomaan sellaista kokonaisvaltaista toimintaa, johon YK:n lapsen oikeuksien sopimuskin Helsinkiä velvoittaa.

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä uskoo, että nämä toimet mahdollistaisivat helsinkiläisten lasten ja nuorten elämänlaadun kokonaisvaltaisen parantamisen. Ketään ei saa syrjiä koulussa, vapaa-aikana, kotona ei tarvitse pelätä, kaikilla on mahdollisuus tulla kuulluksi harrastuksiin, lepoon ja leikkiin lapsen ikä ja kehitystaso huomioiden. Helsingissä tarvitaan nyt riittäviä taloudellisia resursseja, rahaa, riittävästi ammattitaitoista ja työhönsä motivoitunutta henkilökuntaa, halua ja tahtoa todelliseen yhteistyöhön yli virastorajojen ja halua ja kykyä kuunnella lapsia, nuoria ja heidän vanhempiaan herkäällä korvalla. Tämä vaatii myös meiltä valtuutetuilta aitoa halua toteuttaa hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja hankkeet. Keskeinen asia on kokonaisvaltaisuus lasten ja nuorten hyvinvointia kehitettäessä.

Valtuutettu Siimes

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Harvasta asiasta olen täällä kaupunginvaltuustossa ja politiikassa yleensä ollut niin iloinen kuin tästä Helsingin kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta ja sen syntyprosessista, siitä, miten hyvää yhteistyötä sitä valmistessa syntyi eri hallintokuntien välillä.

21.10.2009

Olen äärimmäisen ilahtunut siitä, miten suunnitelman käsittely kaupunginhallituksessa, nimenomaan poliittisessa käsittelyssä, vielä oleellisesti paransi tämän suunnitelman sisältöä ja tavoitteiden asettelua. Haluankin kiittää kaupungin virkamiehiä hyvästä ja kunnianhimoisesta työstä ja poliittisia ryhmiä hyvästä yhteistyöstä ohjelman täydentämisessä. Haluan lämpimästi kiittää myös järjestöjä, jotka ovat antaneet lausuntonsa tästä suunnitelmasta. Vielä alkusanoissani haluan osoittaa suurta kunnioitusta ja arvostusta edesmenneelle perhepalvelujohtaja Raili Metsälälle. Hänen roolinsa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laatimisessa oli keskeinen, samoin hänen panoksensa Helsingin kaupungin lapsiperheiden palvelujen kehittämisessä ja resurssien turvaamisessa.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä haluaa ryhmäpuheessaan nostaa esille erityisesti seuraavat 3 teemaa: maahanmuuttajataustaiset lapset ja nuoret, nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen erityisesti seksuaaliterveys ja poikien syrjäytymisen ehkäisy huomioiden ja 3.–6.-luokkalaisten vapaa-ajan vietto. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa on nostettu kiitettävällä tavalla esille maahanmuuttajataustaisen väestön kasvu ja erityisesti maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten määrän lisääntyminen kaupungissa. Erityishuomiota on annettu maahanmuuttajaäitien asemaan palveluiden tarvisijoina. Maahanmuuttajataustaisen lasten koulunkäynnin haasteet on myös tunnustettu, ja erityisenä pienenä mutta sitäkin voimakkaampaa interventiota kaipaavana yksityiskohtana huomiota on kiinnitetty teini-ikässä maahanmuuttaneiden, vailla perustutkintoa olevien nuorten asemaan palvelujärjestelmässä ja koulutuksessa.

Vasemmistoliitto on useaan otteeseen puhunut ja tehnyt aloitteita valtuustossa ja lautakunnissa maahanmuuttajataustaisten lasten, erityisesti pakolaistaustaisten perheiden lasten koulunkäynnin tukemisessa avustajaresursseja lisäämällä, ryhmäkokoja pienentämällä ja läksypiiritoimintaa järjestämällä. Vasemmistoliitto pitää näitä asioita edelleen ensiarvoisen tärkeinä ja tavoiteltavina asioina ja aikoo niistä muistuttaa jatkossakin kaupungin budjettien laadinnan yhteydessä. Professori Pentti Arajärvi on selvityksessään ”Maahanmuuttajien työllistyminen ja kannustinloukut” esittänyt selvitettäväksi esikoulun muuttamista pakolliseksi. Perusteluina Arajärvi kiinnittää huomiota siihen, että romanilapset ja maahanmuuttajataustaiset lapset ovat aliedustettuina päivähoidossa järjestettävässä esikouluopetuksessa. Koulunkäynnin aloittaminen Suomessa kuitenkin käytännössä vaatii esikoulusta saatujen taitojen omaamista. Maahanmuuttajataustaisille lapsille päiväkodissa saatava tuki kielen oppimiselle on ensiarvoisen

21.10.2009

tärkeä koulutien aloituksen sujumiselle. Alle 3-vuotiaan lapsen kotihoito tukee lapsen kotikielen oppimista, mutta sen jälkeen päiväkotihoito on hyväksi lapsen suomen tai ruotsin kielen oppimiselle.

Myös etnisten suhteiden neuvottelukunta ja maahanmuuttoministeri Astrid Thors ovat ottaneet kantaa pakollisen esikouluopetuksen puolesta. Tästä syystä Helsingin kaupunki voisi markkinoida päivähoidon hyötyjä ja esikoulun merkitystä nykyistä voimallisemmin monikulttuurisille lapsille, erityisesti pakolaistaustaisille perheille sekä myös romanilapsiperheille. Teenkin asiasta seuraavansisältöisen toivomusponnen:

Esikoulua markkinoidaan nykyistä voimallisemmin, ja erilaisia uusia markkinointiväyliä käyttäen sekä maahanmuuttajataustaisille perheille että romanilapsiperheille.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä on erityisen iloinen siitä, että Vasemmistoliiton ja Vihreiden aloitteesta esitys seksuaaliterveyden edistämisestä ja väkivallan vastaisen työn tehostamisesta koettiin tärkeäksi tuoda lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan sen kaupunginhallituskäsittelyvaiheessa. Useat asiantuntijat ja järjestöt olivat jo ehtineet esittää voimakkaan huolensa seksuaalikasvatuksen ja väkivallan ennaltaehkäisyn puuttumisesta ohjelmassa. On erinomaista, että tässä prosessissa teemat ovat päässeet hyvinvointisuunnitelman kärkihankkeisiin, sillä näin voidaan edistää seksuaaliterveyttä sekä ennaltaehkäistä tai varhaisessa vaiheessa puuttua väkivaltaan. Eli toisin kuin Kokoomuksen valtuustoryhmässä sanottiin, seksuaaliterveys on tässä ohjelmassa nyt mukana, mutta jostain syystä kun on tehty tämä tiivistelmä, sitä ei ole huomattu lisätä siihen itse tiivistelmään. Se olisi ihan hyvä, jos sen voisi jossain vaiheessa korjata, että tiivistelmästäkin käy ilmi, että se siellä on.

Käytännön toimenpiteenä seksuaaliterveyden edistämiseksi on tarpeen esimerkiksi kehittää matalan kynnyksen neuvontavastaanotto, joka huomioi erityisesti pojat. Palvelujen saavutettavuuteen virka-ajan jälkeen on kiinnitettävä huomiota, samoin kuin palvelujen sijaintiin keskeisellä paikalla. Seksuaalisen väkivallan ehkäisemiseksi tulee lisätä opetusta kouluissa sekä koulun ulkopuolella nuorisotoimissa sekä erityisissä matalan kynnyksen toimipisteissä. Myös kasvattajien ja nuorten parissa työskentelevien täydennyskoulutuksesta on huolehdittava. Sanoisinpa jopa, että sen pitäisi olla kaikille pakollista.

21.10.2009

Seksuaalisesta kaltoin kohtelun ennaltaehkäisystä ja urien tunnistamisesta tulee järjestää poikkihallinnollista, ammatillista täydennyskoulutusta. Hoitopolkujen ja -urien tunnistamiskäytäntöjen luomiseksi tulee perustaa asiantuntijaryhmä, joka luo eri hallintokunnille ohjeet lasten ja nuorten kohtaamiseksi, ongelman puheeksi ottamiseksi ja hoitoon ohjaamiseksi. Tiedot auttavien tahojen palveluista tulee olla helposti löydettävissä, ja niiden päivittämisen tulee olla jatkuvaa, sillä eri toimijat järjestöpuolella saattavat aika ajoin muuttua ja/tai asiantuntevia toimijoita tulla lisää.

Seksuaalisen väkivallan uhrien tunnistaminen ontuu tällä hetkellä. Aikuisilla on vaikeuksia ongelman kohtaamisessa ja puheeksi ottamisessa. Hoitoon ohjaus on hankalaa niin mielenterveyspalveluissa olevien jonojen kuin myös järjestökentän toimijoiden heikon tuntemuksen vuoksi. Tällä hetkellä matalan kynnyksen palveluja seksuaalisen kaltoin kohtelun uhreille tarjoaa muutama järjestötoimija Helsingissä. Toiminnan kattavuutta, erilaisia tarpeita, huomioivia tukimuotoja tulisi kehittää, sekä erityisesti poikiin ja maahanmuuttajanuoriin tulisi kiinnittää enemmän huomiota sekä heille kohdennettuja palveluja lisätä.

Mm. seksuaalisen kaltoin kohtelun ja huumeiden käytön ja/tai mielenterveyshäiriöiden välillä on havaittu yhteyttä. Onnistuneella seksuaalikasvatuksella parannetaan nuorten elämänhallintataitoja, omien rajojen asettamisen kykyä, kykyä hallita tunteita, pettymyksiä ja menetyksiä, jopa aggressiota. Seksuaalikasvatuksen avulla voidaan ehkäistä sukupuolitauteja ja ei-toivottuja raskaudenkeskeytyksiä. Esitän tässä vaiheessa Vasemmistoliiton toisen toivomusponnen:

Edistetään matalan kynnyksen
seksuaalineuvontapalvelujen kehittämistä erityisesti
huomioiden pojat.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Lasten ja varsinkin poikien keskinäistä väkivaltaa suvaitaan edelleen luonnollisena käyttäytymisenä. Lasten ja nuorten hyvinvointi paransi ratkaisevasti, jos lasten ja nuorten keskinäiseen väkivaltaan otettaisiin ehdottoman kielteinen kanta. Poikien ja miesten syrjäytymiseen liittyy useimmiten kasvuympäristön väkivaltakulttuuri. Tätä väkivaltaa voidaan poistaa monipuolisella kulttuurin muutoksella. Lasten myönteinen ohjaaminen ja hyvien ihmissuhteiden rakentamisen opettelu tulee saada keskeiseksi osaksi päivähoidon ja koulujen työntekijöiden

21.10.2009

osaamista. Tärkeintä on antaa kaikille lapsille pienestä pitäen välineitä oman elämänsä ja ihmissuhteidensa hallintaan. Vanhempien ja järjestöjen voimavaroja voitaisiin kerätä tähän kulttuurin muutokseen tiivistämällä näiden paikallista yhteistyötä ja tarjoamalla lisää toimintamahdollisuuksia mm. päiväkotien ja koulujen tiloista. Esitänkin Vasemmistoliiton kolmannen toivomusponnen:

Koulujen ja päiväkotien tiloja avataan kerhoille ja vapaa-aikatoimintaan tiiviillä yhteistyöllä järjestöjen ja vanhempien kanssa.

3.–6.-luokkalaisten todetaan hyvinvointisuunnitelmassa olevan eräänlaisessa väliinputoaja-ikäryhmässä. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman yhteydessä tilatun nuorten vapaa-ajan tutkimuksen mukaan alakoululaiset viettävät huolestuttavan paljon aikaa kauppakeskuksissa. He ovat liian isoja avoimeen leikkipuistotoimintaan mutta liian pieniä nuorisotalojen toimintaan. Tähän ongelmaan tarttuminen on kunnioitettavasti nostettu yhdeksi hyvinvointisuunnitelman kärkihankkeista. Samoin kärkihankkeisiin on sisällytetty tähän asiaan läheisesti liittyvä tavoite, että kaikilla lapsilla tulisi olla ainakin yksi harrastus vanhempien sosioekonomisesta asemasta riippumatta.

Asialla on kiire. Jos lapset näinkin pieninä, 9–12-vuotiaina, viettävät aikaansa kauppakeskuksissa hortoillen, erityisesti tytöt, miten he myöhemminkään enää löytävät ohjatun harrastustoiminnan piiriin? Kuinka ennaltaehkäistään päihteidenkäyttöä ja muita nuoren kehitystä ja kasvua haittaavia asioita, joita joutilaisuus kauppakeskuksissa mahdollisesti tuo mukanaan?

Yhtenä ratkaisuehdotuksena voisi olla varhaisnuorisotoiminnan vieminen kauppakeskuksiin, sinne, missä varhaisnuoret nyt jo tutkimuksen mukaan ovat. Lisäksi toivoisin, että nimenomaan kouluille turvattaisiin resursseja laadukkaan kerhotoiminnan vahvistamiseksi. Osassa kouluista on kiitettävällä tavalla tarjolla erilaisia harrasteryhmiä kielikerhoista tanssiin ja musiikkiin. Toiminta lähtökohtaisesti koulun saamalla resursseilla ja turvattuna mahdollistaisi kerhoihin osallistumisen kaikille lapsille lasten vanhempien varallisuudesta riippumatta.

Lopuksi Vasemmistoliiton valtuustoryhmä haluaa kiinnitettävän huomiota perheen ja työelämän yhteensovittamiseen. Työn ja vanhemmuuden yhteensovittamisesta ja toimeentulon, mm. asumiskustannusten, ongelmista tarvittaisiin kunnollista tutkimusta

21.10.2009

kaupungin asuntopolitiikan ja päivähoitoratkaisujen tueksi. Pätkätöiden ja hankalien työaikojen vaikutuksia lapsiperheille ja nuorille pitäisi myös selvittää kaupungin oman henkilöstöpolitiikan ja palveluratkaisujen perustaksi. Lisäksi tulisi miettiä keinoja erilaisten perheiden, uusperheiden, yksinhuoltajaperheiden, eroperheiden arjen helpottamiseksi. Tulisi mahdollistaa mm. kahden kodin välillä sukkuloivien lasten tarpeet koulukyytien järjestämisestä molemmista kodeista silloin, kun lapset hoidetaan yhteishuoltajuudessa ja lapsi asuu vuoroviikoin molempien vanhempien luona.

Kiitos.

Ledamoten Björnberg-Enckell

Herr ordförande, bästa fullmäktige.

Det är goda synpunkter som har kommit fram här redan i diskussionen. Väntar man på något gott så väntar man inte förgäves, sägs det, och så är det med välfärdsplanen för barn och unga. Planen, som hittills endast finns på finska, är inte lättläst, men en ambitiös och omfattande kartläggning av situationen i Helsingfors. Tack till alla som bidragit. Såväl tjänstemän som förtroendemän har gjort gränsöverskridande arbete för att trygga en av stadens centrala strategiska målsättningar, nämligen att trygga framtiden för vår stad.

Hyvinvointisuunnitelmasta ilmenee selvästi, että valtaosa kaupungin nuorista ja lapsista voi hyvin mutta ongelmakohtia löytyy. Eikä lapsiperheiden arki todellakaan ole ruusuilla tanssimista. Suomi on kova maa, kuten viimeviikkoisessa Helsingin Sanomissa toimittaja otsikoi kolumninsa. Täällä ei myöskään muun maailman tapaan juuri huomioida lapsia yleensä tai erikseen. Siitä saa jokainen lasten kanssa matkustava aina muistutuksen. Muuttuvatko lapset jotenkin suloisemmiksi ulkomailla, vai onko niin, että täällä ei oikeasti pidetä, oikeasti välitetä lapsista?

Huono-osaisten lasten elinolosuhteita on parannettava, koska köyhyys on selvästi lapsiperheiden ongelma. Mikäli taloudellinen tilanne on kunnossa, perheitä vaivaa ajan ja voimien puute. Kiire ja suorituspaineeet ovat astuneet aivan pienten lasten maailmaan. Maalaisjärki on kadoksissa, ja yhteiskunta joutuu kantamaan yhä enemmän vastuuta. Kuuntelemisen kulttuuria on vahvistettava varsinkin, kun on lapsista kyse.

21.10.2009

Planen gäller alla barn i staden, men den är i stort sett språkblind i förhållande till de svenska. Den förhåller sig inte på något sätt till situationen de svenskspråkiga barnen och unga befinner sig i då de får svårigheter. Här står inget om avsaknaden av mentalvård för barn på svenska. Tack till ledamoten Pakarinen för orden om den svenska servicens trygghet. Här står ingenting om den situation som uppstår när barnet omhändertas på ett annat språk.

Hallintokeskus on pyytänyt lausuntoja myös kolmannen sektorin toimijoilta. Kuitenkaan yksikään ruotsinkielinen taho, esimerkkinä Folkhälsan, ei ole saanut tai ei ole vastannut. Eikö suunnitelma koske ruotsinkielisiä lapsia ja nuoria, vaikka esimerkiksi alkoholikäyttö oli muutamia vuosia sitten tutkimusten mukaan ruotsinkielisillä lapsilla runsaampaa. Olisi toivottavaa, että työn jatkuessa kolmannen sektorin näkemykset ja toiminta huomioitaisiin paremmin, aivan kuin täällä ovat muutkin valtuutetut muistuttaneet.

Kun yli 2 miljardin euron opetusviraston, terveystieteiden ja sosiaaliviraston pitäisi toimia yhteen, tarvitaan vielä paljon työtä organisaatioiden eri tasolla eikä vain johdon kesken. On hyvä, että kärkihankkeet osaltaan edellyttävät kaupungin hallintokuntien välisten rajojen ylittämistä. ”Tämä asia ei kuulu meille, soittakaa muualle” on helsinkiläistä hallintokulttuuria, jonka on nyt muututtava. Palveluiden laadun sekä tehokkuuden lisääminen edellyttää asukaslähtöistä näkökulmaa, jossa varhainen puuttuminen toimii, koska jokainen työntekijä kantaa vastuuta näkemästään.

SFP-gruppen vill att de barn och unga som behöver hjälp får den vid första kontakt eller vid första lucka. Det borde vara en självklarhet för tjänstemännen att göra barnets sak till sin, och att föra ärendet vidare till rätt instans. Mannerheims Barnskyddsförbund påpekar att tredje sektorn inte inbjudits att delta i arbetet med planen. I en storstad som Helsingfors är det ett slöseri med resurser. Basservicen för barn och unga produceras inte enbart av staden, utan av flera aktörer, såsom Folkhälsan, Barnvårdsföreningen, Mannerheims Barnskyddsförbund, med flera. Det handlar om långa pålitliga kompanjoner, där till exempel en förening vars målsättning är att stöda barn och unga producerar tjänster, såsom eftermiddagsverksamhet, men också grundskolning, dagvård produceras på det här sättet.

Rkp:n ryhmä seuraa hieman huolestuneena kaupungin oman palvelutuotannon kasvattamista aloilla, joilla löytyy pitkäaikaisia, luotettavia kolmannen sektorin toimijoita. Kilpailulainsäädännön mutkia on pyrittävä suoristamaan niin, ettei vapaaehtoistyönä johdettujen

21.10.2009

organisaatioiden resursseja hukata.

När vi firar FN:s barnkonventions 20 år, vill SFP-gruppen betona hörandet av barn, framförallt i ärenden som berör dem själva, men också i ärenden som berör trafikfrågor och planeringslösningar. Barn har rätt att fritt uttrycka egna åsikter i alla frågor som rör honom/henne. Barnets åsikter skall beaktas med hänsyn till dess ålder och mognad, säger barnkonventionens 12:e artikel. Genom en utökad remissrunda, till exempelvis till skolelevsförbunden, hade hörandet effektiverats. Medbestämmande skall vara garanterat, och det finns behov och nytta av att förstärka de ungas stämman i beslutsfattandet. Ung röst på stan - projektet är ett viktigt forum, men passar bäst för barn i grundskoleåldern. Andra stadiets ungdomar, som närmar sig vuxenåldern behöver andra kanaler. Signalerna från ungdomarna har varit tydliga. Man önskar ett ungdomsfullmäktige också i Helsingfors.

Rkp:n ryhmä kannattaa nuorisovaltuuston selvittämistä, koska se toisi lasten näkökulmaa päätöksentekoon. Nuorisovaltuusto vahvistaisi kaupungin strategisia pyrkimyksiä prosesseihin, jotka ovat asukaslähtöisiä, helsinkiläisten tarpeiden ja toiveiden kuulemista. Siksi teen seuraavan toivomusponnen. SFP-gruppen föreslår därför följande hemställningskläm:

Staden utreder grundandet av ett ungdomsfullmäktige, förslagsvis så att varje servicedistrikt i staden garanteras en viss representation.

Parasta lasten ja nuorten hyvinvointia on neuvoloiden, päiväkotien, koulujen ja iltapäivätoiminnan eli peruspalveluiden laadun ja saatavuuden takaaminen. Vuoden 2010 budjettiehdotus on oikeilla linjoilla, kun koulujen tuntiresurssista, päivähoitopaikoista on pidetty kiinni. Rkp:n ryhmä toivoo nyt laman aikaiseen päätöksentekoon päätösten vaikutusten arviointia. Kielellisten vaikutusten arviointia olisi aina tehtävä merkittäviä muutoksia palveluihin esitettäessä. Lapsivaikutusten arviointi toisi osaltaan lasten ja nuorten näkökulmaa selkeästi esiin.

SFP-gruppen utgår från att konsekvensbedömning av besluten görs också ur språkligt perspektiv. I denna diskussion vill vi lyfta fram konsekvensbedömning ur barnperspektiv. Hälsoverkningarna gäller förvisso hela befolkningen, miljöbedömningarna likaså. Men att tvingas fundera över om besluten är barnvänliga eller inte, skulle stöda Helsingfors utveckling till en starkare, mer dynamisk och invånarvänlig stad. Jag gör följande hemställningskläm:

21.10.2009

Staden utreder möjligheten att i sitt beslutsfattande konsekvensbedöma beslutet ur barnperspektiv, på samma sätt som man i dag beaktar beslutets hälsoinverkan.

Koulu tavoittaa koko ikäluokan, ja siten sen merkitys lasten ja nuorten hyvinvoinnille on aivan keskeinen. Jos kouluissa voidaan paremmin, ovat vaikutukset suuret. Pyrkimys terveydenhoitajan päivittäiseen läsnäoloon koululla on keskeinen. Kouluterveydenhuollon pullonkaula on koululaisilta kysyttäessä tavoitettavuus. Terveystoimijoille ei löydy kännykkänumeroa. Lapset eivät tiedä, kuka, missä ja miten. Kuulostaako kivikautiselta? Tarvitaan siis kohdentamista ja koordinoitua, toisenlaista tapaa toimia ja asiakaslähtöistä ajattelua. Sähköisiä palveluita on kehitettävä niin, että ne palvelevat lasten tarpeita ja edesauttavat ammattilaisten työtä.

Välfärdsplanen för barn och unga består till stor del av åtgärder som man kan tycka är rent bondförnuft. Barnkonventionens artikel 31 påminner oss om barnens rätt till vila, lek och fritid, och till att delta i konst- och kulturaktiviteter. Handen på hjärtat, hur ser det ut med våra barns rätt till vila, lek och fritid? Ur planen framgår, att det inte alls står så bra till med barnens kulturella aktiviteter. Att en kulturpedagogisk plan enligt ett av spetsprojekten görs upp är bra. Konst- och kulturförskolan för barn under de långa ensamma eftermiddagarna borde förstärkas. För att förbättra jämställdheten mellan barnen och öka välmåendet, borde läsläsning, hobbyverksamhet, såsom konst och fysisk förskolan, i högre grad ske under eftermiddagarna istället för på kvällarna.

Kärkihankkeena esiin tuotu harrastustoiminnan takaaminen kaikille on kannatettava asia, mikäli siihen ei liity aikataulupaineiden myötä kiirettä eikä suorituspainetta. YK:n lapsikonvention mukaan lapsilla on oikeus lepoon, leikkiin ja vapaa-aikaan. Sitä ei voi tulkita arjen ankaralla aikatauluttamisella mutta hyvinkin yksinäisten iltapäivien täyttämällä lapselle mielekkäällä toiminnalla, joka korostaa leikkiä ja lepoa. Pienten lasten myöhäisillan treenit urheiluhalleilla voitaisiin muuten kieltää kaupungin omistamissa tiloissa, eikä näin toimivia urheiluseuroja tietenkään pitäisi tukea.

Esimerkkinä hyvästä yhteisöllisyyttä tukevasta toiminnasta Folkhälsanin vapaaehtoisvoimin toimiva Farfar i skolan, Isoisä koulussa, on tuonut koulujen välitunneille ja arkeen kaivattua tukea ja apua. Isoisä käy koululla muutamana päivänä viikossa, välitunneilla hänelle on helppo tulla puhumaan tai kyselemään. Lapset arvostavat

21.10.2009

vanhemman henkilön läsnäoloa ja huomiota.

Ett barnvänligare Helsingfors förutsätter nya, fördomsfria tankar kring barn och välmående. Det lönar sig inte heller att frånsä att simhallar och köpcentrum är miljöer barnen själva helst väljer. Det gäller snarare att fundera över varför det är så, och på vilket sätt stadens verksamhet kan utvecklas så att barnen trivs också i den. Med dessa ord vill SFP-gruppen bifalla godkännandet av välfärdsplanen för barn och unga.

Tack.

Valtuutettu Halla-aho

Arvoisa puheenjohtaja, hyvä valtuusto.

Lapsuus ja nuoruus ovat vaikeaa aikaa ihmisen elämässä. Lasten ja nuorten varsinaiset ongelmat ovat kuitenkin hyvin usein seurausta siitä, että aikuiset, niin vanhemmat kuin päättäjät, eivät kanna heille kuuluvaa vastuuta tai tarkemmin sanoen siirtävät itselleen kuuluvan vastuun lapsille ja nuorille. Yhtenä esimerkkinä voidaan mainita lasten ja nuorten terveys, hammashygienia ja jatkuvasti lisääntyvä ylipainoisuus. Kun itse kävin koulua, keittäjätäti löi lautaselle ohjesäännön mukaisen annoksen, ruoka oli pakko syödä, jos halusi päästä välitunnille. Koulujen käytävillä ei ollut karamelli- ja limsa-automaatteja. Koulun alueelta ei saanut poistua välitunnilla kioskille. Se ei ollut silloin mukavaa, ja tällainen pakkoajattelu ei ole nykyään kovin muodikasta.

Muodikkaampaa on nähdä aikuiset ja alaikäiset keskustelukumppaneina. Lapset on kuitenkin lailla säädetty vajaavaltaisiksi juuri siitä syystä, että heidän ei katsota pystyvän hahmottamaan ja edistämään omaa kokonaisuutenaan. Lapsen ja aikuisen roolit ja tehtävät ovat erilaisia. Voitaisiin sanoa, että terveen lapsen tehtävä on pyrkiä korvaamaan terveellinen ruoka hampurilaisella ja Cokiksella. Vastuullisen aikuisen tehtävä taas on estää tämä pyrkimys.

Tässäkin strategiassa peräänkuulutetaan täysin aiheellisesti yhteisöllisyyttä ja valitetaan yksinäisyyden ja irrallisuuden kokemuksia. Yhteisöllisyys kuitenkin rakentuu aina jonkin ympärille. Voitaisiin välillä pysähtyä miettimään, minkä ympärille yhteisöllisyyttä halutaan luoda, jos samaan aikaan kaikki perinteiset, yhteiset nimittäjät ja yhteisöllisyyttä luovat tekijät haukutaan aikansa eläneiksi ja kaikin

21.10.2009

tavoin ruokitaan individualistista ajattelua, jossa yksilö on ainoa oleellinen muuttaja. Yhteisöllisyyden hajoaminen liittyy tietenkin yhteiskunnassa yleisesti vallitsevaan arvomaailmaan, eikä julkisen vallan aina ole helppoa puuttua siihen. Moniin asioihin tietysti voidaan puuttua, esimerkiksi koulukiusaaminen on aihe, joka ei vuosikymmenten kuluessa menetä ajankohtaisuuttaan. Sillä on tuhoisa vaikutus uhrinsa koulunkäynnille, se jättää elinikäisiä jälkiä, se on suuri ahdistuksen aihe vanhemmille, ja ennen kaikkea sen kitkeminen kuuluu yksinomaan kunnan ja koulujen toimialueeseen. Suomessa on oppivelvollisuus ja tosiasiallinen koulupakko, joten koulujen tulee ottaa vakavasti velvollisuutensa koulurauhan turvaamisesta.

Opetuslautakunta onkin lausunnossaan vaatinut nollatoleranssia koulukiusaamiselle ja opettajien valmiuksien parantamista kiusaamisen tunnistamisessa ja siihen puuttumisessa. Opettajan aktiivinen rooli on ensiarvoisen tärkeä, koska jos jokin on maailmassa varmaa niin se, että kiusaamisen uhri ei oma-aloitteisesti tule raportoimaan siitä opettajalle. Tämä seikka luo henkilökunnalle houkutuksen kuvitella, että ongelmia ei heidän koulussaan ole. Lisäksi tosiasia on, että vaikka kiusaaminen havaittaisiin, opettajat ovat usein varsin aseettomia puuttumaan siihen tehokkaasti. Puuttumiskynnystä nostaa myös pelko vanhempien mahdollisia reaktioita kohtaan.

Arvoisa puheenjohtaja.

Perussuomalaiset ovat huolissaan elintasokuilusta, joka levenee jatkuvasti hyvin ja huonosti toimeentulevien lapsiperheiden välillä. Matalan tulotason perheiden tilanteeseen pitää kiinnittää erityistä huomiota. Erityisessä vaaravyöhykkeessä ovat yksinhuoltajaperheet. Suomessa on jo 300 000 köyhyydessä elävää lasta, ja jos tämä suhteutetaan Helsinkiin, meillä on kohta pari suurta kaupunginosallista köyhiä lapsia.

Hyvä valtuusto.

Suunnitelmassa puututaan useaan otteeseen lisääntyvän maahanmuuton mukanaan tuomiin haasteisiin. Niitä ovat esimerkiksi vähävaraisuus, koulu- ja opiskeluvaikeudet sekä maahanmuuttajataustaisten lapsiperheiden ahdas asuminen, joka liittyy kiinteästi varsinkin humanitaaristen maahanmuuttajien keskimäärin suureen lapsimäärään. Vähävaraisuuden taustalla ovat mm. muuta väestöä korkeampi työttömyys tai työvoiman ulkopuolella oleminen. Näitä ongelmia korostaa entisestään maahanmuuttajien kasautuminen tietyille asuinalueille sekä siitä seuraava kontaktien vähäisyys ns.

21.10.2009

normaaliyhteiskunnan kanssa.

Näistä kehityskuluista on niin paljon ennakkotapauksia muualta Euroopasta, että niiden ei pitäisi tulla kenellekään yllätyksenä. Suunnitelma kiinnittää kyllä huomiota oikeisiin asioihin, mutta muualla saadut kokemukset, samoin kuin omat tähänastiset kokemuksemme, herättävät kysymyksen, voidaanko suuren mittakaavan kehitykseen ylipäänsä merkittävässä määrin vaikuttaa yhteiskunnan väliintuloilla. Rahaa varmasti saadaan kulutettua erilaisiin hankkeisiin juuri niin paljon kuin sitä halutaan niihin ohjata, mutta perusongelmat pysyvät. Ensinnäkin: Suomen työmarkkinoilla ja Helsingin työmarkkinoilla tulee jatkossakin olemaan varsin rajallisesti kysyntää kielitaidottomille, kouluttamattomille, usein luku- ja kirjoitustaidottomille ihmisille. Tämä täysin riippumatta siitä, tuleeko meille joskus kauan manattu työvoimapula. Toiseksi: kielen opetukseen tuskin löytyy riittävästi resursseja taantumassa, kun niitä ei löytynyt 15 lihavankaan vuoden aikana, etenkin, kun opetusta tarvitsevien määrä kasvaa koko ajan. Kolmanneksi: ghettoutumiseen ja alueelliseen eriarvoistumiseen on käytännössä vaikea puuttua, koska tukitoimin asutettavat ihmiset joudutaan jatkossakin käytännön pakosta asuttamaan sinne, missä asuntoja on edullisimmin saatavilla.

Lisäksi tutkimukset tietävät, että kantaväestön poismuutto alueelta alkaa, kun maahanmuuttajaväestön osuus nousee n. 20 %:iin. Yksi keskeinen poismuuton perustelu ovat juuri alueen koulut, joissa yhä suurempi osuus esimerkiksi opettajien ajasta ja energiasta kuluu erityisryhmien tarpeiden huomioimiseen ja jossa henkisestä pahoinvoinnista aiheutuvat konfliktit arkipäiväistyvät. Yleisradio uutisoi tästä aiheesta viimeksi muutama päivä sitten.

Käsitlemme tänään lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa, emme kaupungin maahanmuuttostrategiaa. Maahanmuuttajalasten ja -nuorten hyvin- tai pahoinvointi liittyvät kuitenkin pitkälti niihin valintoihin, joita kaupunki maahanmuutto-ohjelmassaan tekee. Kuten valtuutettu Valpas budjettia koskevassa perussuomalaisten ryhmäpuheenvuorossaan keväällä korosti, kuntaan sijoitettavien, tukea tarvitsevien maahanmuuttajien määrä pitäisi sopeuttaa käytössä oleviin todellisiin kotoutusresursseihin. Tällä hetkellä näin ei tehdä, ja jälki on sen mukaista. Suunnitelman mukaan maahanmuuttajataustaisten lasten osuus koululaisista kasvaa vuoteen 2025 mennessä jopa neljännekseen. Kun erityistukea tarvitsevien määrä kasvaa nopeasti mutta tuen rahoittajien osuus pysyy muuttumattomana tai todennäköisemmin pienenee, saadaan aikaiseksi mahdoton matemaattinen yhtälö.

21.10.2009

Perussuomalaisten valtuustoryhmän viesti on tiivistettynä se, että kaikessa päätöksenteossa on ajateltava kokonaisuuksia ja vältettävä sellaisten ongelmien luomista, joiden ratkaiseminen vaatii rahaa, ellei ole tietoa siitä, mistä nämä rahat otetaan.

Kiitoksia.

Valtuutettu Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Aivan ensimmäiseksi kannattaisin valtuutettujen Vesikansa ja Pakarinen esittämiä ponsia.

Lapset ja nuoret eivät ole yhtenäinen ryhmä. Hyvinvointierot lasten ja nuorten välillä ovat kasvaneet merkittävästi. Valtaosalla lapsista ja nuorista on turvallinen arki, välittävät vanhemmat ja edessään hyvä tulevaisuus. Silti yhä useampi lapsi ja nuori joutuu kasvunsa aikana laiminlyödyksi. Heidän arkeensa liittyvät jatkuva epävarmuus, huoli ja pelot. Helsingissä on vuosittain lastensuojelun asiakkaana n. 8 200 lasta. Vertailun vuoksi on mainittava, että kunnallisessa päivähoitossa on 19 400 lasta. Pitää tietenkin muistaa, että näissä kahdessa puhutaan kahdesta eri ikäryhmästä, mutta joka tapauksessa on todettava, että lastensuojelun asiakasmäärät ovat Helsingissä varsin isot. Ne ovat kasvaneet n. 40 % 10 vuodessa. Huostaan otettujen lasten määrä on lähes kaksinkertaistunut samassa ajassa.

Maksuttomaan esiopetukseen osallistuu 87 % helsinkiläislapsista. Koko Suomessa osallistumisprosentti on 96. Erityisen tärkeää esiopetukseen osallistuminen olisi maahanmuuttajaperheiden lapsille kouluvalmiuksien kehittämiseksi, mutta heistä vain noin puolet osallistuu Suomessa esiopetukseen. Jatkossa joudumme varmasti pohtimaan myös esiopetuksen hallinnollista sijoittamista, sillä opetusministeriössäkin pohditaan, pitäisikö lainsäädäntöä tältä osin muuttaa. Keskustaryhmän mielestä hallinnollisesta sijoittumisesta huolimatta esiopetuksen pitää jatkossakin olla varhaiskasvatusta eikä mahdollinen siirtymä opetustoimeen saa tarkoittaa oppivelvollisuuden laskemista 6 vuoteen.

Lasten ja nuorten hyvinvointi on kiinni meistä aikuisista. Lapset itse osaavat kuitenkin jo melko nuorina kertoa mielipiteitään omasta arjestaan. Lasten oikeuksia osallistua, tulla nähdyksi ja kuulluksi sekä

21.10.2009

vaikuttaa itseään koskeviin asioihin ikätasolleen sopivalla tavalla pitää parantaa. Helsingissäkin pitäisi ottaa käyttöön lapsivaikutusten arviointi osana päätöksentekoprosessia. Teen tästä ponnin:

Hyväksyessään lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitukselle tuodaan vuoden 2011 talousarvion raamiesityksen yhteydessä selvitys lapsivaikutusten arvioinnin toteuttamisesta talousarvion valmistelussa.

Arvoisa puheenjohtaja.

Lasten kuulemisessa erityisesti asuinalueiden lähiympäristön ja esimerkiksi koulua koskevien asioiden suunnittelussa on saatu hyviä kokemuksia. Lapsista ei tarvitse kasvattaa pikkupoliitikkoja, mutta heidän osallisuuttaan on lisättävä. Nuorilla ja lapsilla on oikeus saada myös yhteiskuntakasvatusta. Tätä on viime aikoina välillä varottu. Vaikutusmahdollisuuksien antaminen voi opettaa vastuullisuuteen ja aktiiviseen kansalaisuuteen myös aikuisena.

Lasten luova toiminta on mahdollista, kun kaikkea ei tehdä heille valmiiksi. Parhaat ulkoleikit leikitään usein luonnossa, siksi Helsingissäkin on syytä säilyttää rakentamatonta ympäristöä. Kaavoituksessa ja erityisesti lähiympäristöjen suunnittelussa olisi otettava pienten kansalaisten näkökulmaa aikaisempaa paremmin huomioon. Ympäristön suunnittelulla vaikutetaan myös arkiliikunnan määrään. Iso osa lapsista liikkuu tänä päivänä aivan liian vähän päivittäin. Tavoitehan olisi vähintään kaksi tuntia päivässä. Liikunnan vähäisyys voi tulevaisuudessa aiheuttaa isoja kansanterveydellisiä ongelmia, mikäli asiaan ei puututa ajoissa. Organisoitua liikuntaa ja urheilua pitäisi voida tarjota myös niille lapsille, joiden vanhemmat eivät itse vie heitä harrastuksiin.

Rakennettujen ympäristöjen turvallisuudesta on myös huolehdittava. Liian monessa lasten ympäristössä, leikkipuistossa esimerkiksi, laitteita ja välineitä kohtaan on purettu aggressioita ja rikottu ne käyttökelvottomiksi tai pienille lapsille vaaraa aiheuttaviksi. Ympäristö on reilun metrin korkeudelta katsottuna erinäköinen kuin aikuisten näkövinkkelistä. Kaupunkisuunnittelussa ja lähiympäristörakentamisessa lasten näkökulman huomioon ottaminen lisäävät myös lasten arjen turvallisuutta. Matala pensasaita tien vieressä ei kiinnitä välttämättä aikuisen huomiota, mutta se saattaa olla juuri alakouluikäisen lapsen näköesteenä ja heikentää huomattavasti liikenneturvallisuutta.

21.10.2009

Arvoisa puheenjohtaja.

Lasten päivät rytmittyvät pitkälti aikuisten tarpeista. Kouluikäiset lapset ja nuoret viettävät Suomessa pitkiä päiviä yksin. Lapset eivät kaipa laatu-aikaa vaan aikuisten todellista aikaa ja aitoa läsnäoloa arjessa. Lapsi ei voi tulla kuulluksi, jos meillä aikuisilla ei ole aikaa pysähtyä kuuntelemaan. Keskustan ryhmä on aina peräänkuuluttanut pienten lasten vanhemmille parempia mahdollisuuksia perheen ja työn yhteensovittamiseen ja vaikuttaa omaan arkeensa.

Kaupungin omassa työnantajapolitiikassakin on edistettävä perheen ja työn yhteensovittamista vielä nykyistäkin paremmin. Erilaisten joustavien työaikamallien käyttö on kyllä periaatteessa mahdollista, mutta valitettavasti on esimerkkejä työyksiköistä, joissa se saattaa edelleen kaatua käytännön hankaluuksiin. Lasten päivähoidon järjestämisessä olemme nähneet arvokkaaksi tarjota perheille valinnan vapautta. Helsingissä tämä on toteutunut moniin muihin kuntiin verrattuna huomattavasti paremmin. Haluamme jatkossakin luottaa perheiden kykyyn valita lapsilleen parhaiten perheen senhetkiseen arkeen ja tilanteeseen sopiva hoitomuoto ja helpottaa tämän ratkaisun tekemistä puolustamalla kotihoidontuen ja yksityisen hoidon tuen Helsinki-lisien säilyttämistä vähintään nykyisellä tasolla.

Laitoksen pitäisi olla mahdollisimman harvalle lapselle koti. Suomessa sijoitetaan lapsia laitoksiin ylivoimaisesti enemmän kuin esimerkiksi Ruotsissa ja Norjassa. Tällä hetkellä vain 34 % sijoitetuista lapsista ja nuorista saa uuden kodin sijaisperheessä, Helsingissä perhehoidon osuus on onneksi korkeampi kuin keskimäärin maassa. Perhe on inhimillisempi ja yksilöllisempi hoitopaikka kuin laitos, ei vain pienimmille lapsille vaan kaikille lapsille ja nuorille. Sosiaalivirastossa onkin jo alettu reivata kurssia perhehoitoa lisäävään suuntaan, kiinnostus sijaisperheiksi ryhtymiseen on myös iloksemme kasvanut tiedottamisen lisääntymisen myötä.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan kirjattu kärkihanke vaatii kuitenkin määrätietoista työtä ja myös lastensuojelun sisällön uudistamista. Sijaisperheet tarvitsevat sijoituksen aikana jatkuvaa ammatillista tukea, ja tämä on otettava huomioon jatkoneuvotteluissa tämän ohjelman rahojen jaosta.

Lapsen elämässä jokainen päivä on tärkeä. Ensimmäisten elinkuukausien ja -vuosien vaikutus on korvaamaton. Vastasyntyneen ja leikki-ikäisen perustarpeiden laiminlyönti aiheuttaa korvaamattomia

21.10.2009

vahinkoja. Äitiys- ja lastenneuvolan käyntien vähentäminen näkyy suoraan siinä, että hoitaja ei opi tuntemaan asiakasta eikä asiakas luottamaan hoitajaan. Arjen ongelmien ja tuen tarpeen havaitseminen vaikeutuu. Rutiinikäyntiä ei ole koskaan. Jokainen neuvolakäynti on mahdollisuus vaikuttaa lapsen ja nuoren hyvinvointiin ja tulevaisuuteen parantavasti.

Tutkimusten mukaan 10 % lapsista joutuu koulussa kiusaamisen kohteeksi. Kiusaamisessa ovat osallisia kaikki, jotka eivät puutu siihen, niin muut lapset ja nuoret kuin aikuisetkin. Jokainen koululainen tarvitsee arkeensa aikuista, johon voi luottaa ja jolle voi puhua arjen suruista ja iloista. Opettaja, kouluisäntä, kuraattori, terveydenhoitaja, leikkipuiston ohjaaja; aikuisella on monet kasvat. Kouluterveydenhuollon tason turvaaminen on tärkeää, mutta ryhmämme mielestä on tunnistettava se tosiasia, että sama mitoitus, yksi kokopäiväinen terveydenhoitaja jokaiselle koululle, ei ole järkevä tavoite. Sen sijaan aikuisten ajan lisääminen lapsille on.

Kaikkein pienimmissä helsinkiläiskouluissa ei edes riittäisi kokopäiväiselle terveydenhoitajalle työtä. Siksi poliittisissa neuvotteluissa kannatimme sitä, että terveydenhoitajan päivittäistä läsnäoloa on koululla lisättävä ja hänen tavoittamiseensa on kehitettävä uusia välineitä. Lasten hyvinvoinnista ovat aina ensisijaisesti vastuussa hänen vanhempansa ja koti, mutta jokainen päivittäin tai harvemminkin lapsen kohtaava aikuinen vaikuttaa ja tukee vanhempien työtä. Kaupungin tasolla onkin erittäin tärkeää, että tämä tukeminen ymmärretään sillä tavalla, että toimintaa suunnitellaan hallintokunnan rajat ylittäen. Näin saamme aikaan enemmän, 1 + 1 on enemmän kuin 2.

Kovin moni helsinkiläinen perhe kasvattaa lapsiaan yksin. Vertaistukea tai läheisten ja sukulaisten muodostamaa tukiverkkoa ei ole. Isovanhemmat asuvat kaukana, ja joskus väsyttävään arkeen on vaikea saada tukea keneltäkään. Lähes kolmannes helsinkiläisistä perheistä on yksinhuoltajaperheitä, mutta tuen tarve on suurta myös kahden aikuisen perheessä. Lapsiperheiden kotipalvelua pitää vahvistaa, se voi auttaa arjesta selviytymisessä, mutta se ei koskaan korvaa läheisten tukiverkkoa. Lapaset-hankkeen tyyppisiä, lopulta perheiden keskinäiseen vertaistukeen tähtääviä työmuotoja tarvitaan jatkossa yhä enemmän. Perhetyön lähtökohtana pitää olla aina perheen omien voimavarojen vahvistaminen ja löytäminen sekä arjen hallinnan lisääminen.

Tuoreessa kouluterveyskyselyssä kävi ilmi, että nuorten myönteinen

21.10.2009

suhtautuminen päihteidenkäyttöön on kääntynyt lievästi nousuun. Tähän on tartuttava pikaisesti. Erityisen huolestuttavaa on naisten ja tyttöjen alkoholinkäytön selvä lisääntyminen. Helsingissäkin tehdään erilaista valistustyötä jatkuvasti. Esimerkiksi Klaari Helsinki -toiminnan alla tapahtuva ehkäisevä päihdetyö, erilaiset tapahtumat ja toimintamuodot ovat tärkeitä, mutta ryhmämme mielestä ehkäisevää päihdetyötä sekä tupakoinnin että alkoholin ja muiden päihteiden käytön vähentämiseksi pitää edelleen voimistaa. Aikuisten olisi tunnustettava tässä myös oma vastuunsa. Vanhempien ja yhä useammin myös lapsen ja nuoren oman päihteidenkäytön seuraukset näkyvät lisääntyneenä lastensuojelutyön tarpeen kasvuna. Aikuisten sana ja teot ovat usein ristiriidassa. Lapsille ja nuorille puhutaan kohtuukäytöstä, mutta oma esimerkki voi olla vallan toinen.

Perheiden heterogeenisyys tuo perhetyöhön omat haasteensa. On hyvä tunnistaa, että myös maahanmuuttajaperheiden ja kahden kulttuurin perheiden tarpeet ovat keskenään erilaisia. Molemmat ryhmät jäävät kuitenkin tällä hetkellä osittain lapsipuolen asemaan. Tuen tarvetta kyllä usein tunnustetaan, mutta osaaminen ja taidot kohdata erityiskysymyksiä, joita kahden kulttuurin kohtaaminen aiheuttaa perheellistyvälle ja lapsen kasvatusvastuuta kantavalle, ovat vielä puutteellisia. Suunnitelmassa nämä asiat on kyllä otettu kiitettävän hyvällä tavalla huomioon.

Kuntien pitää kantaa lakiin perustuva vastuu peruspalvelujen järjestämisestä. Julkisen sektorin ei kuitenkaan tarvitse tuottaa itse kaikkia palveluja. Erityisesti hyvinvointipalveluissa ja sosiaalisen tuen tarjoajina kolmannen sektorin toimijoiden tarjoama tuki on välttämätöntä ja täydentää julkista palvelutarjontaa hyvin. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa järjestöjen ja muiden kolmannen sektorin toimijoiden toiminta on jäänyt liian vähäiselle huomiolle, tästä on täälläkin tänään puhuttu. Kun seuraavan kerran hyvinvointisuunnitelmaa tarkistetaan, työssä olisi huomioitava alusta asti kolmannen sektorin tärkeä rooli.

Tämä on erittäin laaja hyvinvointiohjelma. Tavoitteiden, kärkihankkeiden ja kirjausten toteutuminen tuo hyvinvointia kaikille helsinkiläisille lapsille ja nuorille. Toteutuminen vaatii kuitenkin sinnikästä työtä ja poliittisilta päätöksentekijöiltä sitoutumista. Ilman riittäviä resursseja työ on mahdotonta. Keskustan valtuustoryhmä kannattaa suunnitelman hyväksymistä ja kiittää kaikkia suunnitelman valmistelun eteen runsaasti töitä tehneitä.

21.10.2009

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kaupunginvaltuutetut.

Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistelussa on tehty paljon hyvää työtä. Nyt hyväksyttäväksi esitettävät tavoitteet saavat Kristillisdemokraattisen valtuustoryhmän tuen. Erityisesti vanhemmuuden ja vanhempien osallisuuden vahvistaminen sekä mediakriittisen osaamisen lisääminen ilahduttavat. Yleensä vanhemmat haluavat lastensa parasta, siksi on lasten ja nuorten hyvinvoinnin kannalta erityisen hyödyllistä, että vanhempien osallistumismahdollisuuksia parannetaan. Toisaalta yhä voimallisempi siirtyminen tietoyhteiskuntaan korostaa mediakriittisyyden tarvetta. Mediakriittisyyden puute on aikuisellekin vaarallista, mutta vähemmän elämäkokemuksen omaavalle lapselle ja nuorelle se on vieläkin kohtalokkaampaa.

Huolestuttavaa on lasten ja nuorten ylipainoisuuden yleistyminen. Arkiliikunnan edistämiseksi on tärkeää, että koulujen välituntipihat tarjoavat mahdollisuuksia ja houkuttelevat mielekkääseen liikuntaan. Liikuntaseurat tekevät liikunnan edistämiseksi paljon hyvää työtä, samoin ne tarjoavat mielekkäitä harrastusmahdollisuuksia. Nähdäksemme tässä on kuitenkin tietty jännite. Urheiluseurojen toiminta yleensä painottuu vahvasti kilpaurheiluun, mikä merkittävästi vaikuttaa siihen, että liikunnasta katoaa iloinen ote, kun harjoitusmäärät kasvavat kasvamistaan. Ei ole harvinaista, että mukavana alkanut harrastus loppuu itkuun, kun lapsi ei enää jaksaa raskasta harjoitusmäärää. Vain hyvin harvasta voi tulla huippu-urheilija, mutta kaikki tarvitsevat liikuntaa ja hyviä harrastuksia.

Tässä mielestämme vanhempien osaamista ja osallisuutta on syytä käyttää hyväksi. Voi löytyä vanhempia, joilla olisi kyky, halu ja mahdollisuudet järjestää mielekästä iltapäivätoimintaa koulun tiloissa koululaisille. Tämä vahvistaisi myös koulun yhteisöllisyyttä. Itse olen englantilaisella koululla alkanut pitää iltapäivisin shakkikerhoa, johon kukin saa tulla koulupäivänsä päätyttyä ja josta saa lähteä haluamanaan aikana. Yli 10 % ala-asteen oppilaista osallistuu kerhon toimintaan.

Kun vanhemmalla on oma lapsi tai omia lapsia koulussa, hänellä voi olla halua antaa vapaaehtoinen panos koulun ja koululaisten, siis omien lasten ja heidän kavereidensa parhaaksi. Uskon, että urheilun, kulttuurin ja erilaisten harrasteiden parista voisi löytyä sellaista mielekästä iltapäivätoimintaa, johon vanhemmat voisivat antaa

21.10.2009

panoksensa. Esimerkiksi ennen mahdollisia urheiluseurojen vuoroja urheilusalissa voisi tilaa olla tällaiselle leikkimielisemmälle urheilulle. Tähän liittyen teen seuraavan toivomusponsiehdotuksen:

Kaupunginvaltuusto kehottaa edistämään myös sellaista koulujen iltapäivätoimintaa, jota vanhemmat olisivat halukkaita vapaaehtoisesti järjestämään.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ongelmakohtaksi on ymmärretty lasten ja vanhempien yhteisen ajan vähäisyys. Siksi kaupungin tulee pyrkiä myös työnantajana toimimaan siten, että perheen ja työn yhteensovittaminen ei olisi kohtuuttoman vaikeaa. Pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteistyö esimerkiksi päivähoitopaikkojen suhteen voi osaltaan myös olla avuksi. On hyvä, että lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma lähtee liikkeelle jo siitä lapsen elämän varhaisesta vaiheesta, jolloin lapsi ei ole vielä syntynyt. Lapsen hyvinvoinnin kannalta hänen äitinsä hyvinvointi on erittäin tärkeää, eikä hänen isänsäkään hyvinvointi ole merkityksetöntä.

Suunnitelmassa on todettu päihdeongelmaisista, raskaana olevista odottavista äideistä: ”juuri raskausaika on otollinen ja motivoiva vaihe kuntoutumiseen”. Valitettavasti heti perään joudutaan toteamaan: ”toisaalta näyttää olevan myös niin, että jos kuntoutusmotivaatiota ei ole syntynyt raskausaikana, sitä ei ilmene lapsen synnyttyäkään”. Siksi on ymmärrettävää, miten tärkeää etsikkoaikaa odottava äiti elää. On tärkeää tukea tällaista äitiä kantamaan äitiyden vastuuta. Vaikka tällainen äiti ei omasta terveydestään välittäisi, jos hän kantaa vastuun lapsensa terveydestä, hän saa palkinnokseen itselleenkin terveyden.

Kristillisdemokraattien ryhmä kannattaa Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2009–2012 hyväksymistä. Uskomme, että pontemme voisi antaa ohjelmalle tiettyä lisäarvoa. Lopuksi kannatan valtuutettu Peltokorven toivomuspontta.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut ja muut kuulijat.

Tässä suunnitelmassa on paljon hyviä tavoitteita, mutta ovatko käytännön toimenpiteet linjassa lasten ja nuorten kasvun ja hyvinvoinnin tavoitteiden kanssa? Lain mukaan tässä suunnitelmassa pitää esittää myös tarvittavat määrärahat. Löytyykö tästä niitä määrärahoja, joilla lasten ja nuorten palvelujen heikentymisen

21.10.2009

noidankehä katkaistaan? Entä miten toteutuu lasten ja nuorten oikeus osallistua itseään koskevaan päätöksentekoon?

Suurella osalla lapsista ja nuorista menee Helsingissä ihan hyvin, mutta kehityksen eriarvoisuus näkyy dramaattisena. Niillä, joilla menee huonosti, menee entistä huonommin. Köyhyysrajan alapuolella elävien lasten ja nuorten osuus on noussut Helsingissä 90-luvun puolivälin jälkeen runsaasta 6 %:sta lähes 16 %:iin. Nuorten työttömyys on vuodessa lähes kaksinkertaistunut, ja entistä useampi nuori on vailla asuntoa ja lapsiperheet asuvat usein liian ahtaasti. Sadat nuoret jäävät tässä kaupungissa vuosittain peruskoulun jälkeen vaille jatkopaikkaa. Ammatillisen koulutuksen keskeyttävien määrä on suuri, eräillä aloilla jopa puolet.

Lähes joka 10. lapsi on lastensuojelun asiakkaana. Lasten- ja nuortenpsykiatrian asiakasmäärät ovat kasvaneet koko tämän vuosikymmenen ajan. Monilla vanhemmilla on kilpailuyhteiskunnassa liian vähän aikaa lapsilleen. Yksinhuoltajaperheitä on tässä kaupungissa muuta maata enemmän, haasteenamme on myös maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kasvava osuus.

Arvoisa puheenjohtaja.

Tähän suunnitelmaan liittyvä selonteko ja kartoitus palveluista osoittavat, että Helsingissä on paljon osaamista ja mahdollisuuksia edistää lasten ja nuorten hyviä kasvuedellytyksiä. Vielä valmisteluvaiheessa suunnitelmaan sisältyivät myös konkreettiset ehdotukset resursseista. Valtuustoon tuodusta ehdotuksesta nämä esitykset poistettiin. Lastensuojelulain mukaan valtuuston tulee kuitenkin päättää suunnitelmasta, joka sisältää myös suunnitelman toteuttamiseen tarvittavat resurssit.

Kaupunginhallituksen mukaan suunnitelmaa toteutetaan "käytettävissä olevien voimavarojen puitteissa". Voisi sanoa todellakin "käytettävissä olevien voimavarojen puutteessa". Tämän vuoden talousarviossa lasten ja nuorten hyvinvointiin varattu 6 miljoonaa euroa aiotaan kaupunginhallituksen toimesta jättää kokonaan käyttämättä. Vastaako tällainen menettely jo viime vuoden alussa voimaan tullutta lakia ja sen tarkoitusta? Eri tahoilla tässä kaupungissa on lukuisia hankkeita, joita tällä 6 miljoonalla eurolla voitaisiin käynnistää heti vielä tämän vuoden aikana. Miksi näitä budjettiin jo varattuja, valtuuston päättämiä rahoja ei haluta käyttää lainkaan tänä vuonna? Kyse ei siis todellakaan ole Helsingissä valtuutettu Halla-ahon esittämästä mahdottomasta matemaattisesta yhdistelmästä, jossa esimerkiksi

21.10.2009

maahanmuuttajataustaisten ja muiden lasten ja nuorten hyvinvointiin ei olisi löydettävissä rahaa. Sitä rahaa on, sitä on jopa osoitettu, mutta kaupunginjohtaja ja kaupunginhallitus eivät sitä halua käyttää. Mikä takia, kaupungissa, jonka kassoissa on 870 miljoonaa euroa?

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Lastensuojelulain ja nuorisolain mukaan kuntien toiminnassa tulee turvata lasten ja nuorten oikeus osallistua heitä itseään koskevaan päätöksentekoon. Nyt esitetyssä suunnitelmassa vaikuttaminen on kuitenkin typistetty lähinnä kyselyiksi ja asiakasarvioinneiksi. Lapset ja nuoret ovat tässä kohteita, eivät itseään koskevan päätöksenteon subjekteja. Virkamiesvaltainen asenne näkyy myös kielteisenä suhtautumisena moniin nuorten omiin ehdotuksiin, kuten nuorisovaltuuston perustamiseen. Valtuustolle ei tässä suunnitelmassa edes kerrota, että tällainen ehdotus on tehty. Ongelma koskee yleisemminkin suhtautumista nuorten omaehtoiseen toimintaan, kuten autonomisiin tiloihin. Tilavuokrilla vaikeutetaan myös nuorisjärjestöjen liikunta- ja muiden kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuuksia.

Tässä suunnitelmassa todetaan, että lasten ja nuorten hyvinvoinnin perustana ovat hyvät ja kaikille suunnatut peruspalvelut. Niiden heikentyminen on kuitenkin vaikeuttanut Helsingissä ennaltaehkäisevää toimintaa, ongelmien varhaista havaitsemista ja varhaista tukea. Kuten tässä suunnitelmassa monessa kohdassa todetaan, siitä ovat joutuneet kärsimään erityisesti pienituloiset. Peruspalvelujen alibudjetointi näkyy monin tavoin myös lasten ja nuorten arjessa. Päiväkotipaikkoja on liian vähän, lapsiryhmät liian suuria, työntekijöitä päiväkodeissa liian vähän. Lasten iltapäivätoiminta on jätetty pääosin kolmannen sektorin vastuulle. Kouluissa ei ole joka päivä terveydenhoitajaa, ja kattavat terveystarkastukset kohdistuvat neuvolavaiheen jälkeen vasta peruskoulun 5. ja 8. luokan oppilaisiin. Ammattikoulujen terveydenhuolto on lukioitakin heikommin järjestetty. Mielen terveystarkastuksiin on kohtuuttomia jonoja, lastensuojelupaikoista on pula, ja niihin on sijoitettu myös lapsia, jotka tarvitsisivat ensisijaisesti psykiatrista hoitoa. Kodinhoitoapua on perheille tarjolla aivan liian vähän.

Arvoisa puheenjohtaja.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi onkin tärkeää ohjata lisää rahaa kaikkiin peruspalveluihin, parantaa kaikkia peruspalveluja, ei vain korjaavia ja akuutteihin ongelmatilanteisiin liittyviä palveluja. Noidankehä jatkuu, jos peruspalvelujen alibudjetoimista ei lopeteta.

21.10.2009

Peruspalvelujen resurssien lisääminen on tärkeää myös, jotta voidaan kehittää muidenkin kuin lastensuojelua tarvitsevien ryhmien, kuten maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten, koulupudokkaiden tai vammaisten lasten ja nuorten tarvitsemaa tukea ja huolenpitoa. Ilman peruspalvelujen kohentamista ei ole myöskään edellytyksiä kehittää ennaltaehkäisyä, varhaista tukea eikä vähentää eriarvoisuutta.

Kaupunginhallituksen enemmistön hyväksymät budjettilinjaukset uhkaavat pahentaa noidankehää karsimalla lähipalveluja ja vähentämällä henkilöstöä. Esimerkiksi sosiaalipalveluihin esitetään useampi kymmenen miljoonaa euroa vähemmän kuin tänä vuonna ennusteen mukaan käytetään. Vaikka työntekijöiden palkkojen matala taso vaikeuttaa jo nyt mm. sosiaalityöntekijöiden ja perhepäivähoitajien saamista, on budjettiesityksestä jätetty kokonaan pois varautuminen palkkojen korotuksiin. Lisäksi kaupunginhallituksen asettama palveluverkkokomitea valmistelelee esityksiä lähipalvelujen karsimisesta ja keskittämisestä isompiin yksiköihin.

Lastensuojelulaki velvoittaa kaupungin järjestämään tarvittaessa lapselle tai nuorelle tukihenkilön tai tukiperheen. Tukihenkilötoiminnan järjestämisestä koskevat ratkaisut ovat Helsingissä vielä pääosin tekemättä. Toiminta voitaisiin liittää lastensuojelun sijaishuollon tukiperhetoiminnan yhteyteen. Näin sen koordinointi olisi osa laajempaa tiimiä eikä vain yhden ihmisen varassa. Tukihenkilöt ovat tärkeitä vapaaehtoistyön tekijöitä, joille soisi myös paremman korvauksen työstään. Heitteille ei todellakaan saa jättää Helsingissä ketään, ei myöskään kadulla kerjääviä romanilapsia.

Arvoisa puheenjohtaja.

Skp:n ja Helsinki-listojen ryhmän puolesta esitän lopuksi tämän suunnitelman yhteydessä hyväksyttäväksi seuraavat ponnet:

1:

Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus osoittaa talousarviossa lasten ja nuorten hyvinvointiin varatusta 6 miljoonan määrärahasta jo tänä vuonna lisää varoja nuorten työllistämiseen ja lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan tukeviin hankkeisiin.

2.

Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus kuulee lapsia, nuoria ja muita lähipalvelujen käyttäjiä laajasti palveluverkkokomitean esitysten valmistelussa ja

21.10.2009

velvoittaa tekemään sen pohjalta yhteenvedon lähipalvelujen kehittämisen tarpeista, jotka otetaan huomioon jatkossa komitean esityksiä tehtäessä.

3.

Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus valmistelee valtuustolle esityksen nuorisovaltuuston perustamisesta ja sen käyttöön varattavista määrärahoista.

4.

Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus valmistelee esityksen siitä, miten kaupungin omista tiloistaan, nuorisojärjestöiltä sekä lasten ja nuorten parissa toimivilta kansalaisjärjestöiltä perimiä vuokria alennetaan tai tiloja annetaan ko. järjestöjen käyttöön maksutta.

5.

Valtuusto edellyttää, että kouluterveydenhuoltoa kehitetään niin, että peruskoulun 1. luokan oppilaille järjestetään terveystarkastus.

6.

Valtuusto edellyttää, että suunnitelman toteuttamisessa tuetaan sellaisia kolmannen sektorin hankkeita, joissa vapaaehtoistyön avulla laajennetaan ja hyödynnetään osaamista ja yhteyksiä lasten ja nuorten hyvinvointipalveluissa ja turvaverkkojen rakentamisessa.

Valtuutettu Kolbe

Kunnioitettu puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Haluan vähän jatkaa niitä pohdintoja, joita valtuutetut Björnberg-Enckell ja Ebeling tässä aloittivat ja samalla ilmoitan kannattavani valtuutettu Ebelingin hyvää pontta. Näissä ryhmäpuheenvuoroissahan olemme kuulleet ohjelmasta, joka koskee siis kaupunkikunnan velvollisuuksia ja hallintokoneistojen mahdollisuuksia toimia lasten hyvinvoinnin edistämiseksi. Itse haluaisin puhua asiasta hieman toiselta kantilta. Elämme toki hyvinvointiyhteiskunnassa, joten siis oletettavasti lapsemme voivat hyvin. Silti sopii kysyä, ovatko lapsemme onnellisia ja iloisia, elämässään rakastettuja. Katson ympärilläni, perheet hajoavat, avioerot ovat arkipäivää, turvallisuusmuuri rakoilee siellä ja täällä. Lasten on vaarallista kulkea liikenteessä. Ennen kaikkea suomalainen

21.10.2009

perheinstituutio tuottaa omalaatuisen erityisilmiön, jota missään muualla eurooppalaisessa maassa ei tunneta tässä laajuudessaan, nimittäin perheiden murhat tai perhemurhat.

Tästä paketista nousee aika kiinnostava kombinaatio, jonkinlainen ankaruuden ja kurinalaisuuden traditio, joka leimaa lasten kasvatusta ja meidän suhteitamme lapsiin. Edelleenkin voi sanoa, että aikakauteen tai 2000-luvulle sopiva lapsuus ja vanhemmuus on meillä haussa. Perinne ja murros, uusi ja vanha elämisen malli hakevat edelleenkin muotoaan. Katson kotiseutuni Kruunuhaan sisäpihojen ja puistojen tyhjiä hiekkalaatikoita ja kiipeilytelineitä, joita yksikään lapsi ei ole aikoihin käyttänyt. Kaupunkisuunnittelijan vilpittömyys ei kohtaa todellisuutta, lasten leikit ja elämänehdot ovat muuttuneet. Ne ovat siirtyneet kaduilta virtuaaliloihin, tietokoneelle, TV:n ääreen, kännyköiden ääreen, mekaanisiin peleihin. Moni sukupolveni vanhempi haikailee aikoja, jolloin kävyt ja lasikuulat, hyppynaru ja Afrikan tähti riittivät päivittäisleluksi.

Palaan tähän teemaan suomalaisen kasvatuserinteen ankaruudesta ja ilottomuudesta, johon havahduin eräänä päivänä kymmenkunta vuotta sitten, kun vein oman lapseni tavallisena aamuna päiväkotiin ja havahduin päiväkodissa poikkeukselliseen ääneen. Jostain kuului lasten raikasta yhteisnaurua. Se helisi kuin virkistävä keväinen puro läpi päiväkodin laitosseinien. Selvisi pian, että henkilökuntaa oli tuuraamassa miellyttävä vanhempi saksalaissyntyinen rouva, joka luki eläytyen leikki-ikäisille satua. Suorastaan järkytyin tästä havainnosta. Kokemukseni mukaan kollektiivinen yhteisnauru ei kuulu päiväkodin maailmaan. Koin tavattoman voimakkaana, että järjestelmämme kyllä huolehtii lapsista, mutta jotain olennaista on puuttunut: aikuisten ja lasten välistä intiimiä iloa, rakkautta ja hulvatonta yhdessäoloa ja tämän kiintymyksen julkista ja avointa näyttämistä. Lapsia hakiessani ihmettelin aina, että ulkona pienet leikkivät omiaan, hoitajat seisovat omissa ryhmissään. Hoitosuhde toki toimi, mutta emotionaalinen vuorovaikutus tuntui olevan vähäistä. Juuri tästä kasvatuserinteen ankaruudestako johtuu, että me suomalaiset aikuiset emme julkisesti uskalla panna itseämme likoon, päästää lasta sisältämme ja muuttua lapseksi ja lapsenomaiseksi pienten kanssa, ikään kuin vanhempien vastuuta samalla menettämättä?

Muistan myös erään haastattelun, jossa täällä asuva ulkomaalainen nainen ihmetteli suomalaisnaisten tapaa puhua lapsille kovalla äänellä, huutamalla. Miten tämä historian nostalgisointi liittyy nyt käsitteillä olevaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan? Kunta ei voi tehdä kaikkea, mutta lapsen elämä toki paranee, jos teemme kaikkemme,

21.10.2009

jotta yhteiskunnan lapsivihamielisyys liudentuisi. Ei ole peruslääkettä siihen, miten yhteiskuntaamme saataisiin pehmeitä arvoja, toinen toistemme kunnioittamista ja kuulemista, aikaa olla yhdessä ja välittää ja tuntea huolenpitoa heikoimmista, siis myös lapsista. Nyt ohjelmassa näemme, että kunta ja kaupunki voi omilla tärkeillä toimillaan tukea juuri niitä laitoksia, joilla luodaan fyysiset edellytykset paremmalle lapsuudelle. Silti avoimena on kysymys, miten voisimme lisätä tällaista kokonaiskasvatusvastuuta, sitä, että me kaikki aikuiset joka hetki kannamme vastuuta kaikista lapsista ja nuorista ympärillämme, emme vain omista lapsistamme.

Tässä suhteessa siis harrastukset ovat olennainen asia, kuten valtuutettu Ebeling viittasi. Puutun tässä kahteen asiaan. Ensinnäkin tämänhetkisten liikuntasuosituksen mukaan lasten tulisi liikkua vähintään 2 tuntia päivässä ja tästä ajasta osan pitäisi olla ns. hengästyttävää liikuntaa. Juuri tällaisella liikkumisella luodaan pohja koko elämän läpi kestäväälle hyvälle elämäntavalle. Lapset on tehty toki liikkumaan, ja sitä pitäisi auttaa ja tukea. On hyvä, että ohjelman mukaan asuinalueille kehitetään pienille koululaisille iltapäivisin tarjottavaa harraste- ja kerhotoimintaa lasten vanhempien ja hallintokuntien yhteistyönä. Siksi tässä yhteydessä haluan korostaa liikunnan ja urheilun merkitystä ja esitän seuraavan ponnen:

Hyväksyessään tämän ohjelman valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuuksia lisätä liikunta- ja urheilumahdollisuuksien tarjoamista niille lapsille, joiden vanhemmat eivät itse vie lapsiaan harrastuksiin.

Tänä vuonna on puhuttu paljon Suomi-kuvasta ja siihen liittyvästä suomalaisesta ihmisestä kansallisena voimavarana. On puhuttu kansallisesta itsetunnosta ja siihen liittyvästä tarpeesta kansainvälistyä, liikkua maailmalla eri kulttuuripiireissä. Se edellyttää luovaa ja luottavaista suhtautumista omaan itseensä. Edelleenkin meidän voimavaramme on saada mahdollisimman moni lapsi koulutielle, opiskelemaan ja kasvamaan aikuisuuteen. Siksi on tärkeää kiinnittää huomiota kasvatukseen, ei vain opillisessa vaan myös humanistisessa mielessä. Kun aikamme on kovin suorituskeskeinen, ei tilaa ole jäänyt ihmisen henkisen tai retorisen ominaisuuksien painottamiselle, puhumattakaan, että niitä erityisesti opetettaisiin tai harjoitettaisiin kouluissa. Samaan aikaan meillä on tapana valittaa nuorten heikkoa puhe- ja esiintymistaitoa ja vaaditaan entistä enemmän tehoa opiskeluun, tässä on omalaatuinen ristiriita. Siksi esitänkin seuraavan ponnen:

21.10.2009

Hyväksyessään lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuuksia lisätä kouluissa harrastuksia ja kerhotoimintaa, joiden tavoitteena on luovuuden, sosiaalisen vuorovaikutuksen ja itseilmaisun niin tärkeä vahvistaminen.

Kiitos.

Valtuutettu Kari

Kiitos, puheenjohtaja.

En voi kuin ihastella tätä perussuomalaisten logiikkaa, eli nuorten eriarvoistumista ja syrjäytymistä pitää ehkäistä mutta maahanmuuttajanuorten kohtaamien ongelmien ennaltaehkäisystä on otettava resurssit pois. Mitenköhän tällainen logiikka toimisi muilla politiikan sektoreilla, jos ajatellaan, että kaikkia ongelmia ei voi korjata niin ei edes yritetä? Tämän innoittamana haluaisinkin tukea valtuutettu Siimeksen ensimmäistä pontta.

Sen lisäksi sanoisin valtuutettu Björnberg-Enckellin ja Hakasen ponsiin, että nuorisotoimessa selvitetään parhaillaan nuorisovaltuuston erilaisia malleja nimenomaan nuorisolautakunnan toiveesta.

Nuoria, jotka ovat aktiivisia ja joilla menee hyvin, ei ole kauhean vaikea tavoittaa. He harrastavat omatoimisesti ja toimivat nuorten vaikuttajaryhmissä ja osaavat hakea tukea itselleen. Niitä kuunnellaan, jotka osaavat pyytää, mutta meidän tavoitteenamme pitää olla kaikkien nuorten kuuleminen. Ne nuoret, jotka eivät kuulu tähän hyvien nuorten ryhmään, näyttäytyvät kaupungille useimmiten ongelmana. Parhaimmillaan viranomaisen omat toimet työntävät nuoria yhteiskunnan reunoille. Tämä on nähty esimerkiksi suhtautumisessa nuorten mopomiitteihin ja katutaiteilijoihin. Näillä ulkopuolisuuden kokemuksilla voi olla kauaskantoisia vaikutuksia.

Nuoret äänestävät jaloillaan, ja nuorisotalojen sijaan monet nuoret viettävät tällä hetkellä vapaa-aikaansa netissä tai kauppakeskuksissa. Nuorisotyötä pitää tehdä siellä, missä nuoret ovat. Tämän takia minusta on todella hienoa, että kaupungin nuorisotyötä on siirretty nettiin ja nuorisosiainkeskuksen Netari-hanke on nostettu kärkihankkeiden joukkoon. Kun mielenterveysongelmat ja nuorisotyöttömyys ja päihdeongelmat lisääntyvät, voidaan olla varmoja, että avun tarve tulee myös kasvamaan. Erityisen hyvää mielestäni

21.10.2009

tässä suunnitelmassa on se, että lähestymistapana on ennaltaehkäisy, ei jälkihoito. Opetusviraston arvion mukaan yli 500 helsinkiläistä jäi tämän vuoden yhteishaussa ilman toisen asteen aloituspaikkaa. Tätäkin silmällä pitäen on hyvä, että koulupudokkuuden ehkäiseminen on nostettu keskeiseksi tavoitteeksi tässä suunnitelmassa.

Pudota voi muulloinkin kuin opintojen saumavaiheessa. Siksi olen tosi iloinen, että ennaltaehkäisevä Luotsi-toiminta saatiin näihin suunnitelman kärkihankkeisiin. Apua ei pidä tarjota vasta siinä vaiheessa, kun ollaan jo tiputtu, vaan ongelmat pitää havaita ja tukea pitää tarjota, ennen kuin mopo lähtee käsistä. Meidän on hyväksyttävä erilaiset tavat harrastaa ja erilaiset tavat olla nuori, tukea, apua ja mahdollisuuksia on oltava tarjolla kaikille tarpeiden mukaan. Nuoriin ei pidä kuitenkaan suhtautua vain potentiaalisina ongelmina. Paitsi apua, nuoret tarvitsevat myös vapautta ja mahdollisuuksia luovuuteen.

Kiitos.

(Puheenjohtajan välikysymys.)

Kyllä.

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia puheenjohtaja

Hämmästelen kovasti sitä, että valtuutettu Halla-aho täällä arvioi ihmisten oikeutta saada tukea ja palveluja sillä perusteella, kuinka hyödyllisiä he ovat työmarkkinoiden tai jonkin muun vastaavan tahon laskelmissa. Jokaiselle Helsingissä asuvalle kuuluvat perusoikeudet yhtäläisesti.

Valtuutettu Halla-aho

Kommenttina valtuutettu Hakaselle. Perussuomalaiset eivät suinkaan katso, että ihmisen oikeus saada tukea on jotenkin riippuvainen hänen hyödyllisyydestään työmarkkinoille. Totesin puheenvuorossani ainoastaan sen, että jatkossakin työmarkkinoilla tulee olemaan rajallisesti kysyntää maahanmuuttajille, joilla ei ole kielitaitoa tai koulutusta. Tämä on tosiasia, joka pitää ottaa huomioon.

Kiitos.

21.10.2009

Valtuutettu Puura

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ensinnäkin haluan palata kokoomuksen ryhmäpuheenvuoroon ja siihen osioon, jossa annettiin ymmärtää, että demariopetusministereiden aikana ei olisi panostettu ammatillisen koulutuksen lisäämiseen Helsingissä ja näitten koulutuspaikkojen lisäämiseen. Tämä ei pidä paikkaansa ja tämä on toistuva virhe, mitä täällä valtuustosalissa halutaan näköjään esittää. Eli SDP:n opetusministeriön aikana niitä paikkoja lisättiin, ja niitä on myös lisätty nyt kokoomuslaisen ministerin aikana. Valitettava tosiasia on vain se, että niitä paikkoja ei edelleenkään ole riittävästi, ja meillä on 550 nuorta jäänyt jatkokoulutuspaikkaa vaille tänä syksynä, ja se on todella 550 henkilöä liikaa. Helsingin on tehnyt muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa esityksiä siitä, että Helsinki voisi itse päättää tämän ammatillisen koulutuksen volyymin, mutta tämä esitys ei ole saanut toistaiseksi opetusministeriössä eikä maan hallituksessa tukea. Toivotaan, että suunta tässä jatkossa vaihtuisi, ja todella toivon myös, että Kokoomus hallituskumppaneineen kiinnittää erityistä huomiota tähän nuorisotyöttömyyden kasvuun. Siinä on paljon tekemistä, että se ei räjähdä täällä käsiin ja aiheuta tulevana vuosina suuria, kasvavia ongelmia.

Kiitos tosiaan tästä laajasta ja hyvästä suunnitelmasta, joka meille on tehty: lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Se pitää sisällään tärkeitä ja tarpeellisia tavoitteita ja toimenpiteitä. Suurin heikkous hyvän suunnitelman toteutuksessa on kuitenkin valitettavasti riittämättömät voimavarat. Niin kuin täällä sanotaan sivulla 10, niin kärkihankkeita toteutetaan käytettävissä olevien voimavarojen puitteissa. Niin kuin kaikki tiedämme, sosiaali- ja terveystoimen palvelut on vuosikausia Helsingissä olleet alibudjetoituja, ja tämä menohan tulee jatkumaan myös ensi vuonna. Kun peruspalveluja alibudjetoidaan, se vaikuttaa suoraan peruspalvelujen saatavuuteen ja laatuun. Näin käy myös lasten ja lapsiperheiden käyttämissä palveluissa. Suunnitelman osalta järjestöjen rooli tässä valmistelussa on ollut liian pieni, ja myöskään seurantaan heitä ei olla näköjään ottamassa. Tämä on sellainen epäkohta, mikä pitäisi jatkossa korjata.

Helsingin lasten hyvinvointia edistetään vapaaehtoistyöllä ja talkoovoimin joka päivä lukemattomissa urheiluseuroissa ja erilaisissa lasten ja perheiden harrastetoimintaan panostavissa järjestöissä. Tämä

21.10.2009

arvokas toiminta on keskeinen lasten hyvinvointia lisäävä tekijä, jonka jatkuvuutta kaupungin on syytä turvata muun muassa järjestämällä maksuttomia tai edullisia toimintatiloja ja kehittämällä yhteistyömuotoja ja pitkäaikaista kumppanuutta järjestöjen kanssa. Suunnitelmaan on liian vähän, jos ollenkaan, sisällytetty konkreettisia tavoitteita ja toimenpiteitä lasten liikkumisen edistämiseksi. Kun lapsi aloittaa koulussa istuminen, samalla myös vapaa-aikaa aletaan helposti viettää enemmän erilaisten pelien ja sähköisten ruutujen äärellä.

Koulujen liikunnallisia kerhoja tulisi saada kaikkiin kaupunginosiin kaikille alaikäisille lapsille vaikka yhteistyössä eri koulujen, nuoriso- ja liikuntatoimen sekä järjestöjen kanssa. Myös päivähoitossa ja iltapäivätoiminnassa voitaisiin kokeilla kiertäviä, ammattitaitoisia liikunnanohjaajia, jotka antaisivat uudenlaista virikettä lasten liikuntaan. Lähiliikuntapaikat ja koulujen pihat ovat toki tärkeitä, ja ne ovatkin yleensä aika hyvässä kunnossa Helsingissä, mutta eniten kaivataan osaavia ja liikuntaan innostavia aikuisia lasten arkeen, myös niiden lasten arkeen, joilla ei ole mahdollisuutta päästä urheiluseuratoimintaan mukaan. Teen asiasta seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että lasten liikkumista päivähoito- ja koulupäivinä edistetään tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti kaupungin ja muiden toimijoiden yhteistyönä.

Oppimisvaikeuksien tunnistaminen ja varhainen kuntoutus ovat jääneet suunnitelmassa vähäiselle huomiolle. Esimerkiksi lasten lukivaikeus, erilaiset puheviat tai motoriset vaikeudet eivät ole harvinaisia, ja niiden varhainen tunnistaminen sekä riittävä tuki ja kuntoutus ovat lapsen tulevaisuuden kannalta erittäin tärkeitä. Jos apua ei ole saatavissa, ongelmat sosiaalisissa suhteissa ja koulunkäynnissä voivat kasvaa tavalla, jolloin kevyempi apu ei enää riitä ja syrjäytymiskierre pääsee vauhtiin. Kuntoutuspalvelujen ja -tuen tuonti päivähoitoon ja koulupäivään ovat perusteltuja ja kannatettavia niin lasten perheiden kun kaupunginkin kannalta. Kysymys on siitä, että työskennellään entistä enemmän moniammatillisesti lapsen kuntoutumista yhdessä perheen kanssa edistäen. Teen asiasta seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kiinnitetään erityistä huomiota lasten oppimisvaikeuksien varhaiseen tunnistamiseen ja tarvittavien tuki- ja kuntoutuspalvelujen järjestämiseen osana lasten hoito- tai koulupäivää.

Pidän hyvänä, että kaupunginhallituskäsittelyssä on suunnitelmaan

21.10.2009

lisätty seksuaaliterveyttä koskevat tavoitteet ja toimet. Näissäkin kysymyksissä järjestöt ovat tehneet hyvää työtä, esimerkiksi Tyttöjen talo ja Mannerheimin lastensuojeluliitto.

Maahanmuuttajaperheiden ja lasten hyvinvoinnin kannalta on tärkeä saada myös oikeaa tietoa näistä peruspalveluista ja harrastemahdollisuuksista. Maahanmuuttajien neuvontapalvelut ovat tässä suhteessa hyvin keskeisiä, mutta myös se, että on sellaista perusinfomateriaalia olemassa eri kielillä näille perheille ja lapsille siitä, että miten palvelut toimivat ja miten yhteiskunta toimii.

Kiitoksia.

Valtuutettu Puhakka

Arvoisa puheenjohtaja.

Puhakka aikoo keskittyä asiaan.

Eli arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

On erittäin tärkeää, että kaupunki välittää lapsista ja nuorista. Konkreettinen näyttö tästä on tämä lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma, jota valtuusto käsittelee tänään. Tosin teot vielä sitten jäävät tulevaisuuteen. Lastensuojelulain 12 § mukaan on arvioitu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa resurssien tarvetta lapsi- ja perhekohtaiseen lastensuojeluun vuosille 2009–2012. Uudistetun lastensuojelulain mukaan tarvitaan uudelleen kohdentamista n. 10–15 miljoonaa euroa vuosittain. Tähän on varauduttava tietysti budjetissa. Se, mitä nyt haluan painottaa, että tässä hyvinvointisuunnitelmassa puhutaan näistä annetuista määrärahoista ja sen puitteissa toimimisesta. Tässä on mielestäni sitten tulevaisuudessa vastuu valtuustolla, jotta nämä annetut määrärahat ovat riittävät, ettei jouduta sitten siellä sosiaalitoimessa, terveystoimessa ja muissa virastoissa siirtämään rahoja sillä tavalla, että itse asiassa tämän ohjelman tavoitteet jäävät toteutumatta.

Avainasemassa tämän lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteuttamisessa on henkilöstö. Se tarkoittaa käytännössä, että täytyy olla riittävät resurssit ja aikaa tehdä tavoitteellista ja vaikuttavaa työtä perheiden kanssa. Tämä on vuosien mittaan ollut kyllä kovalla koetuksella muun muassa lastensuojelussa, sitten perheiden palveluissa, mielenterveyspalveluissa, joissa on jonoja.

21.10.2009

Ennen kaikkea resurssien niukkuus saattaa kohdistua ennaltaehkäisevään työhön, jonka merkitystä painotetaan tässä ohjelmassa. Ennaltaehkäisevä työ on ollut juhlapuheissa vahvasti, mutta se on jäänyt juhlapuheiden tasolle 90-luvun laman jälkeen, jolloin sitä karsittiin todella rajusti. Helsingissäkin on pääsääntöisesti keskitytty korjaavan työhön niin kuin koko valtakunnassa. Tämä on sellainen painopiste ja muutos, joka tässä pitäisi tehdä ja vahvasti. Toki ennaltaehkäisevää työtä on tehty esimerkiksi nuorisotoimissa tai vaikkapa erilaisissa harrastus- ja vapaa-ajan piireissä, samoin iltapäiväkerhotoiminnassa. Lapsille on tällaista työtä, mutta tähän korjaavan työhön verrattuna nämä ennaltaehkäisevän työn resurssit ovat itseasiassa aika minimaaliset. Tämän ennaltaehkäisevän työn lisäämiseen on valtavasti tarvetta, ja kilpailu tulee edelleenkin olemaan tästä ohjelmasta huolimatta tiukkaa, koska niin kuin minä jo aikaisemmin viittasin, esimerkiksi mielenterveys-, lastensuojelu- ja päihdepalveluissa on niukkuutta tällä hetkellä jo jaossa. Näitä ei missään tapauksessa, tätä korjaavaa ja ennaltaehkäisevää työtä, pidä asettaa vastakkain. Niillä molemmilla on oma ja tärkeä roolinsa.

Tämän ennaltaehkäisevän työn toteutus on haaste. Otetaan esimerkiksi vaikka tämä lasten terveys. Ensimmäisenä tulee mieleen, että se on neuvolat, kouluterkkari, terveydenhuolto, jotka tämän hoitaa. Minä väitän, että tärkeämpi ja suurempi merkitys lasten terveydelle on esimerkiksi se, miten opetusvirasto toimii. Eli se, miten lasten ja nuorten ”työpaikka”, koulu, toimii, millainen oppimisympäristö siellä on. Tämä vaikuttaa aivan varmasti enemmän kuin se, miten meillä on terveyspalveluja. Niitä tarvitaan korjaamaan, mutta jos me ennaltaehkäisemisestä puhumme, niin se vastuu on siellä muualla kuin sitten ihan näissä korjaavissa palveluissa.

Tämä kouluoppimisympäristö on sellainen, jota täytyy painottaa. Siellä täytyy lasten ja nuorten kokea oppimisen iloa, olla osallisia ja kyetä osallistumaan siihen koulun arkeen. Huolestuttavinta on, että hyvinvointi eriytyy. Tiedetään hyvin, että ammattikoululaisten terveys ja terveyskäyttäytyminen on aivan erilaista kuin lukioissa, ja siihen on puututtava jo lapsuudessa. Se ei enää korjaannu siellä yhtä helposti. Tähän tarvitaan juuri sitä ennaltaehkäisevää työtä.

Teen tässä yhteydessä pönten:

Hyväksyessään lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valtuusto edellyttää, että lasten ja nuorten ennaltaehkäisevissä palveluissa painotetaan terveyserojen

21.10.2009

kaventamista siten, että ammattikoululaisten terveys ja terveyskäyttäytyminen paranee.

Tämä tarkoittaa käytännössä, että nuorten miesten elinikä kasvaa. Teen myös toisen ponnen, ja tämä tuntuu ehkä tässä yhteydessä liioitellulta, mutta haluan, että vanhemmuuden lisäksi tuetaan myös parisuhdetta, sillä yksin vanhemmuuden tukeminen ei riitä perheissä. Ponsi kuuluu näin:

Hyväksyessään lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa toteutettaessa selvitetään mahdollisuus perustaa matalan kynnyksen parisuhdeneuvontaa, jossa annetaan vanhemmille parisuhteessa selviytymiseen neuvontaa ja ohjataan tarpeen mukaan muihin perhepalveluihin.

Kiitos.

Valtuutettu Hakola

Arvoisa herra puheenjohtaja.

Aivan aluksi haluan tukea valtuutettu Piia Pakarisen tekemiä loistavia ponsiesityksiä sikäli, mikäli niitä ei ole vielä kaikilta osin kannatettu, eli molempia.

Hyvät valtuutetut.

Välittävässä ja kannustavassa yhteiskunnassa lapsien ja nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia tulee entisestään parantaa. Suurin osa nuoristamme voi toki hyvin, mutta ne, jotka voivat huonosti, voivatkin sitten todella huonosti.

Jokaisella lapsella on oikeus harrastuksiin, ystäviin ja leikkiin. Tämä periaate on kirjattu myös YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen. Kuten tiedämme, lasten koulupäivät päättyvät verrattain aikaisin, ja iltapäivät ennen vanhempien kotiintuloa ovat pitkiä etenkin pienille lapsille yksin kotona vietettäväksi. Pitkiin ja yksinäisiin iltapäiviin on olemassa kuitenkin yksi, täälläkin jo muutamassa yhteydessä mainittu ja hyväksi havaittu lääke, nimittäin kerhotoiminta. Se avaa mahdollisuuden sellaisillekin lapsille, jotka eivät kenties muutoin hakeutuisi

21.10.2009

harrastuksen tai ohjatun toiminnan pariin. Niiden kautta lapsi voi myös solmia sosiaalisia suhteita ja hakeutua uusien harrastuksien pariin.

Kerhotuntien määrää jouduttiin edellisen, 90-luvun laman yhteydessä leikkaamaan reilusti, ja toiminta on ollut sen jälkeen paljolti järjestöjen ja vapaaehtoisten varassa. Viime vuosina kerhotoiminnan tuntimääriä on kuitenkin kyetty lisäämään, ja asiaan on kiinnitetty huomiota myös maan hallituksen toimesta. Hallitus on asettanut tavoitteekseen, että jokaiselle lapselle ensimmäisestä aina yhdeksänteen luokkaan saakka taataan vähintään yksi ohjattu kerhotunti viikossa. Se ei kuulosta ehkä paljolta, mutta se on hyvä alku kuitenkin. Kerhotoiminta on hyödyllistä, ja sitä on edelleen syytä kehittää yhdessä kolmannen sektorin kanssa.

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvinvointi ja vastaavasti henkinen pahoinvointi lapsena heijastuu myöhemmin aikuiselämään. Tämän vuoksi on tärkeää, että me päättäjät ja vanhemmat teemme kaiken voitavamme sen eteen, että lapsillamme ja nuorillamme on kouluissa hyvät oppimis- ja kasvamisympäristöt. Pahoinvoiva nuori on ongelmiseen usein aivan liian yksin ilman minkäänlaista turvaverkostoa. Koulukiusaaminen, koulusta lintsaminen, opiskeluvaikeudet ja päihteiden käyttö ovat merkkejä siitä, että nuorella ei ole kaikki hyvin. Nämä ovat sen kaltaisia ongelmia, joihin on puututtava mahdollisimman nopeasti ja mahdollisimman varhain. Vanhemmille, opettajille ja myöskin koulutovereille on pystyttävä antamaan välineet pahoinvoinnin tunnistamiseen. Lapsille ja nuorille on taas ensisijaisesti pystyttävä antamaan apua heidän normaalissa elinympäristössä. Siksi lähellä olevat palvelut kuten koulu- ja opiskeluterveydenhuolto ovat tässä hyvin keskeisessä roolissa.

Valtionhallinnon puolelta tätä työtä tuetaan esimerkiksi KiVa Koulu -hankkeella, jolla pyritään vähentämään koulukiusaamista. Tavoitteena on, että hankkeessa on aikaa myöten mukana kaikki koulut, ja kuulemani mukaan kiinnostus on ollut todella suurta. POP-ohjelma on toinen erittäin tärkeä tuki kouluille. Tässä Perusopetus paremmaksi -ohjelmassa ikäluokkien pienenemisestä tapahtuvat voimavarat saatetaan koulutuksen laadun kehittämiseen. Painopisteenä tässä ohjelmassa ovat esimerkiksi opetusryhmien pienentäminen ja oppilaanohjauksen parantaminen. Samoin tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetusta ja tukitoimintoja tulee kehittää.

Tärkeää ja aivan ensisijaista on ymmärtää se, että koulussa ja opiskellessa lapset ja nuoret voidaan tavoittaa vielä kokonaisina

21.10.2009

ikäluokkina. Silloin voidaan tehokkaasti tunnistaa ne, jotka tarvitsevat tukea kehityksessään. Myös tässä muistutan meidän vanhempien ja kanssaihmisten vastuuta. Yleensä esimerkiksi lapsen ja nuoren psyykinen sairaus liittyy siihen, ettei hän ole saanut tarpeeksi ympäristön tukea kehitykselleen. Vaikka tänä aikana yksilöllisyyttä korostetaankin, ei yhteisöllisyyttä saa missään nimessä unohtaa.

Arvoisa puheenjohtaja.

Nyt käsiteltävänä oleva lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on hyvin laadittu suunnitelma, joskin aina on olemassa elementtejä, joita olisi tullut käsitellä ehkä syvällisemmin ja eri katsantokannoista. Itse jäin kaipaamaan hieman selkeämpää linjausta lasten ja nuorten liikuntapalveluiden osalta. Liikunta on yksi merkittävimpiä toimia lasten ja nuorten hyvinvoinnin kannalta. Harrastusmahdollisuuksia liikunnan parissa on lisätty kiitettävästi, ja mielestäni olemassa olevien urheiluseurojen toimintaa ja edellytyksiä on edelleenkin tuettava. Suunnitelman linjaukset edistävät kaikilta osin kuitenkin lain ja sen mukana tuomien tavoitteiden toteuttamista.

Hyvät valtuutetut.

Meidän on pidettävä katse tiukasti tulevaisuudessa, mutta samalla on eletävä tässä hetkessä. Yhteiskunnan turvaverkot toimivat parhaiten, kun välittäminen ei ole vain viranomaistoimintaa, vaan meidän kaikkien yhteinen tahtotila.

Kiitos.

Valtuutettu Sarkomaa

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Todellakin tämä käsittelyssä oleva Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on mittava mahdollisuus saada koko kaupunki, eikä vain viranomaiset, kaupungin toimijat, vaan järjestöt ja koko lasten lähiyhteisö toimimaan lasten ja perheiden parhaaksi. Tässä on tehty erinomaista valmistelutyötä. Toki on tuotu monia asioita, joita vahvemmin pitäisi ottaa mukaan. Piia Pakarinen nosti esille Kokoomuksen ryhmän kannat, ja erityisesti halusimme järjestöt ottaa vahvemmin tähän mukaan.

Yhden asian haluan nostaa ylitse muiden. Olen kovin paljon kiertänyt

21.10.2009

oman työni puolesta Suomen eri kaupunkeja ja kuntia, kun täällä on puhuttu matkustelusta, niin haluan tässä kertoa sen, että aika paljon hyviä suunnitelmia olen nähnyt lasten ja nuorten hyvinvoinnin parhaaksi, päihteiden käytön ennaltaehkäisemiseksi. Todella murheellista on se, että kun olen niitä kuullut ja nähnyt, niin aika usein sitten, kun kysyy, että missäs ovat vanhemmat, miten vanhemmat on otettu mukaan, niin aika usein ne vanhemmat unohdetaan, ja erinomaista on se, että tässä suunnitelman tavoitteen tasolle on nostettu se vanhemmuuden tukeminen. Silti haluan muutaman sanan sanoa, ja esitän myöskin tähän liittyen ponnin, jotta varmasti myöskin sitten, kun tämän suunnitelman toimeenpanoa arvioidaan, niin myöskin mitattaisiin sitä, miten vanhemmat on saatu mukaan, miten vanhemmuutta on vahvistettu, miten vanhemmuutta on edistetty. Mutta todellakin lasten ja hyvinvoinnista ei voi puhua ilman, että puhuisimme vanhemmista, koska he ovat vahvimmat vastuunkantajat ja vaikuttajat lasten elämässä, ja sen takia on erinomaista, että tässä suunnitelmassa on nostettu esille uusia tapoja tukea vanhemmuutta. Tässä kyllä haluan meitä vielä kannustaa, koska tässä asiassa on paljon tehtävää.

On erittäin tärkeää, että ehkäisevä työ ja varhainen tuki kohdistuu kaikkiin lapsiin, kaikkiin perheisiin, eikä vain niihin, jotka kuvitellaan riskiryhmiksi tai missä on jo ongelmia. Sen takia koulu on yksi niistä tekemisen paikoista ja orastavan oireen havainnointipaikoista aivan avainasemassa. Siksi nostan vanhemmuuden lisäksi yhden asian, joka koskee myöskin vanhemmuutta, ja se on kodin ja koulun yhteistyö. Tästä ohjelmasta HELVARY antoi lausunnon, se on kaupunkimme vanhempainyhdistysten alueyhdistys. Olen tismalleen heidän kanssaan samaa mieltä. Meillähän uusiin opetussuunnitelmaperusteisiin on kirjattu vaadin kodin ja koulun välisestä yhteistyöstä. Mielestäni se ei tässä suunnitelmassa ole saanut sille kuuluvaa vahvuutta, ja on hyvin tärkeää, että kodin ja koulun välinen yhteistyö toteutuu jokaisen lapsen kohdalla. Tosiasia on, että se ei vielä toteudu. Se vaihtelee hyvin paljon kouluittain, luokittain, jopa lasten kohdalla, ja on hyvin tärkeää, että tuo vanhempien mukanaolo ei ole vain kirjaus paperilla, vaan se vakiintuisi olennaiseksi osaksi koulujen hyvää arkea. Sen takia kodin ja koulun yhteistyölle pitäisi luoda selkeät pelisäännöt, ja myöskin kodin ja koulun yhteistyön käytännöt ja sisältö tulisi kirjata yksityiskohtaisesti lukuvuosisuunnitelmaan.

Haluan tämän suunnitelman yhteydessä nostaa kaikkien tutkimusten ja arjen kokemusten mukaan sen, että vanhemmat ovat mukana koulun työssä. Se auttaa lapsia pärjäämään koulutyössä, se edistää koulussa oppimista ja myönteistä suhtautumista kouluun, mutta myöskin

21.10.2009

vanhempien mukanaolo on kaikkien tutkimusten mukaan se vahvin voima, millä me voidaan puuttua koulukiusaamiseen ja moniin ongelmatilanteisiin koulussa. Sen takia kodin ja koulun yhteistyö on yksi keskeinen keino puuttua varhaisesti lasten ja nuorten ongelmiin.

Arvoisa puheenjohtaja.

Myöskin vanhempain toiminta on mittava mahdollisuus edistää yhteisöllisyyttä ja vanhempien yhteistä toimintaa. Yhteisöllisyyden puutteen olemme täällä monessa puheenvuorossa nostaneet esille, ja konkreettinen toimi on todellakin se, että vanhempain toimintaa edistetään, ja esimerkiksi kodin ja koulun yhteistyön osalta koulun pitää olla se aloitteellinen, ja näin me olemme säädöksiin kirjanneet. Eli kaiken kaikkiaan lasten kanssa tekemisissä olevien aikuisten yhteistyötä on tiivistettävä sen kasvatuksen kaarisillan vahvistamiseksi, mutta vanhempain pitää olla siinä ensisijaisia.

Arvoisa puheenjohtaja.

Aika rientää, ja näillä sanoilla ja näiden sanojen jälkeen esitän seuraavan toivomusponnen.

Hyväksyessään lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että tämän suunnitelman johtamisessa, seurannassa ja arvioinnissa vanhemmuuden ja vanhempain osallisuuden vahvistamista mitataan.

Ihan lopuksi sanon, kun täällä olemme kovasti innovoineet monia asioita lasten ja nuorten parhaaksi, niin pitää ihan sanoa, että sellaista innovaatiota, uutta asiaa ei tule, joka korvaisi sen vanhempain ja läheisten aikuisten ajan, eli lapset tarvitsevat aikuisia. Sen takia kaikki ne toimenpiteet, millä niitä aikuisia siellä arjessa lisätään, ovat kaikkein tärkeimpiä. Tässä oli erinomaisia tavoitteita esimerkiksi kouluterveydenhoitajan läsnäolosta joka päivä kouluilla ja monia näitä asioita, että mielestäni ne olivat erittäin hyvin oivallettu tässä suunnitelmassa samoin kuin esimerkiksi meidän omassa Helsingin valtuuston strategiassa, kaupungin strategiassa, jossa esimerkiksi ollaan puhuttu ryhmäkokojen pienentämisestä päivähoitossa, eli niitä aikuisia tarvitaan siinä lasten arjessa. Siinä mielessä annan kannatukseni tälle suunnitelmalle.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Puheenjohtaja oli hereillä.

21.10.2009

Valtuutettu Autti

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa on kuvattu laajasti kunnan palvelujärjestelmää ja niitä toiveita ja kärkihankkeita, joiden perusteella tavoitellaan lapsille ja nuorille parempaa elämää. Itse olisin kuitenkin toivonut tähän suunnitelmaan paljon enemmän konkretiaa. Kuinka paljon kuhunkin tehtävään on varattu määrärahoja ja työntekijöitä, mikä toimii hyvin ja missä on selkeitä ongelmia ja kuinka paljon niiden poistamiseksi tarvitaan työntekijöitä ja rahaa ja erilaisia toimenpiteitä. Kuten moni muukin täällä on huomannut, kaupunginhallituksen esityksessä todetaan, että kärkihankkeet tulee toteuttaa käytettävissä olevien voimavarojen puitteissa. Tästä seuraa varsin usein tunnettu tosiasia: suunnitelmat jäävät toteutumatta tai ne toteutuvat vain osittain, koska tarvittavia resursseja ei ole.

Terveyslautakunnan lausunnossa totesimme, että toteutuakseen esitetyssä laajuudessaan lasten hyvinvointisuunnitelmalle tulee turvata riittävät taloudelliset ja henkilöstöresurssit valtuustokauden aikana. Juuri tämän takia olisi ollut erityisen tärkeää, että suunnitelmassa olisi ollut selkeästi esillä lastensuojelun nykyiset kustannukset sekä tavoitettiin varattavien määrärahojen tarve kuin myös avo- ja laitospalveluiden kustannusten vertailua ja työntekijöiden tarvetta. Esille olisi pitänyt nostaa myös selkeästi ne keinot, miten lastensuojeluun saadaan päteviä työntekijöitä ja miten heidät saadaan viihtymään tässä vaativassa työssään. Ainoastaan pätevät lastensuojelun työntekijät voivat taata lapsen edun toteutumisen.

Haluan muistuttaa valtuustoa perustuslain säännöksistä, joilla kunnan on turvattava jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja varattava niiden toteuttamiseen myös riittävästi määrärahoja. On selvää, että tarvittavat panostukset suunnitelman toteuttamiseksi ovat aina alkuvaiheessa suuria, mutta ne tulevat ajan myötä pienenevän sen mukaan, kun ehkäisevillä palveluilla voidaan välttää lasten kallista sijaishuoltoa. Näitä kuluja ei voida pitää hukkaan heitettyinä rahoina, vaan pitkän tähtäimen investointeina lasten ja nuorten hyvän elämän turvaamiseksi.

Perheneuvolaan on edelleen kohtuuttoman pitkän ajat. Oman työni kautta olen huomannut, että vanhemmat ovat yrittäneet pärjätä liiankin pitkään ilman apua, kunnes ottavat yhteyttä perheneuvolaan, jolloin

21.10.2009

apua on saatava nopeasti. Odottavan aika on aina pitkä, mutta erityisesti silloin, kun lapsen tai nuoren oirehtimiseen tai kasvatukseen tarvitaan apua, ja vanhemmat ovat alkaneet uupua. Esitän tähän seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että perheneuvoloihin järjestyy kaikille yhteydenottajille aika kuukaudessa jokaisen perheneuvolan alueella.

Joskus lapselle tai nuorella on vaikea löytää sijoituspaikkaa, tai paikka ei vastaa lapsen tarpeita. Näissä tapauksissa tulisi ymmärtää, ettei lapsen sijoitusta voi jatkaa kyseisessä paikassa, jos se on todettu lapselle soveltumattomaksi, ja odottaa tilanteen kriisiytymistä entisestään. Näissä tilanteissa tulee kyetä nopeasti ostamaan palveluja lapselle sopivasta paikasta, eikä jäädä odottamaan lapsen terveyden ja hänen henkensä olevan uhattuna ennen kuin rahaa paikan ostoon myönnetään. Tämä tuskin on lastensuojelun tarkoitus, mutta ikävä kyllä tätäkin sattuu pyrittäessä säästämään määrärahoja. Esitän tähän seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että lasten sijaishuollossa tulee jokaiselle lapselle ja nuorelle turvata hänelle parhaiten soveltuva sijoituspaikka myös ostopalveluja käyttämällä, mikäli kunnan omat palvelut eivät ole riittäviä tai tarkoituksenmukaisia lapsen edun toteuttamiseksi. Samalla kaupunginvaltuusto edellyttää, että suunnitelman väliarvioinnissa kartoitetaan, miten lasten sijoituspaikat ovat vastanneet lapsen tilannetta tuntevien tahojen, muun muassa sosiaalityöntekijöiden, käsitystä lapsille sopivasta paikasta.

Suunnitelmassa tuodaan esille jälleen kerran lapsiperheiden köyhyys ja varsinkin yksinhuoltajien muita suurempi riski joutua köyhyyteen ja heidän suuri osuutensa toimeentulotuen saajista. Kuitenkaan suunnitelmassa ei ole esitetty ainoatakaan kärkihanketta siihen, miten köyhyyttä tulisi torjua kunnan ja valtakunnan tasolla. Suunnitelman mukaan toimeentulotukea saavissa perheissä elää lähes 12 000 alle 18-vuotiasta lasta. Köyhyys eriyttää lapsia tavallisista nykyajan elämäkokemuksista siten jo varhain, ja lasten elämän kahtiajakautuminen hyvin ja huonosti pärjääviin on lisääntynyt jatkuvasti. Erityisen kriittinen aika on lasten kannalta joulukuu. Olen useana vuotena joutunut työssäni sosiaaliasiamiehenä kuulemaan köyhien vanhempien itkua ja häpeää siitä, etteivät he voi antaa lapsilleen sellaista joulua kuin haluaisivat jouluruokineen ja -lahjoineen.

21.10.2009

Ne lapsiperheet, jotka ovat joutuneet turvautumaan toimeentulotukeen pidempiaikaisesti, elävät todella köyhydessä, kun otetaan huomioon toimeentulotuen jälkeenjääneisyys yleisen palkkatason ja kulutustason kehityksessä. Tämän takia esitän seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää köyhien lapsiperheiden tukemiseksi, että sosiaalivirastoissa myönnetään joulukuussa perheen lapsilisän suuruinen ehkäisevä toimeentulotuki niille lapsiperheille, jotka ovat yhtäjaksoisesti olleet toimeentulotuen asiakkaina joko vuoden tai enemmän. Kyseinen tuki ei saa vaikuttaa perheelle myönnettävään muuhun toimeentulotukeen, ja sen myöntäminen on ohjeistettava.

Vähävaraisuus ja köyhyys ei aina kosketa vain lapsen kanssa asuvaa vanhempaa, vaan myös lapsen etävanhemmilla voi olla toimeentulovaikeuksia, ja he voivat olla toimeentulotuen asiakkaina. Heille on lasten tapaamiseen huomioitu pääsääntöisesti sosiaaliviraston ohjeen mukaan vain ruokarahanormin mukainen summa, jonka varassa lapsella ja vanhemmalla ei useinkaan ole mahdollisuutta käydä esimerkiksi yhdessä elokuvissa tai satunnaisesti hampurilaisille, mikä toisille lapsille on aivan normaalia. Tämän vuoksi olisikin tarpeellista, että etävanhemman tapaamiskuluihin myönnettäisiin tukea toimeentulotuen perusosan verran päivää kohti. Tämän takia esitänkin seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että niiden vähävaraisten etävanhempien, jotka saavat toimeentulotukea, lasten tapaamiskulut huomioidaan jatkossa aina toimeentulotuen perusosan mukaan tapaamispäivää kohden nyt käytettävän ruokarahanormin sijasta.

Köyhydessä eläminen...

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Kyllä. Asia on tärkeä. Köyhydessä eläminen aiheuttaa usein syrjäytymistä tavanomaisista elämäkokemuksista ja saattaa aiheuttaa pitkään kestäessään myös muita sosiaalisia ongelmia. Tämän vuoksi köyhyyttä on pyrittävä vähentämään yhteiskunnan aktiivisin toimenpitein niin kunnallisesti kuin valtakunnallisesti. Julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Jokaisen on pystyttävä osallistumaan yhteiskuntaan sen täysivaltaisena jäsenenä. Viimeinen toivomusponsi:

21.10.2009

Valtuusto edellyttää, että Helsingin kaupunki toimii aktiivisesti sekä kunnallisesti että valtakunnallisesti lapsiperheköyhyyden vähentämiseksi muun muassa sosiaalivero- ja asuntopolitiikkaan vaikuttamalla.

Valtuutettu Sumuvuori

Hyvä puheenjohtaja. Arvoisat valtuustokollegat.

Omasta mielestäni meillä on aika hyvä paperi tänään käsittelyssä. Mielestäni tämä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on erinomainen tapa seurata lasten ja nuorten hyvinvointia ja kohdistaa resursseja eli rahaa sinne, missä sitä kulloinkin tarvitaan. Erityisen hyvää tässä on mielestäni se, että kerrankin meillä on jonkinlainen esitys, selkeä hallintokuntien rajat ylittävä asiakirja, jossa moniammatillinen osaaminen nousee keskiöön. Uskon itse, että se parantaa varmasti mahdollisuuksia varhaiseen puuttumiseen ja syrjäytymiskierteen katkaisemiseen. Itse olen istunut tässä valtuustossa aika monta vuotta, tämä on kolmas kausi, ja tämä on ensimmäinen kerta, kun lasten ja nuorten hyvinvointia ja siihen liittyviä poliittisia tavoitteita ja toimenpiteitä listataan samassa asiakirjassa. Aikaisemmin olen tottunut käsittelemään lasten ja nuorten asioita erillisinä budjettipäätöksinä tai joidenkin ongelmien yhteydessä, mutta tässä on nyt lähtökohtana moniammatillinen yhteistyö nuorten elinolosuhteiden parantamiseksi, ja se on hienoa, että se tulee valtuustolle keskusteluun ja myös toivottavasti tarkistukseen ja raportoitavaksi myöhemmin.

Haluaisin nostaa tässä yhden asian erityiseen rooliin, ja se on henkilöstö. On muistettava, että suurimman työn tulee tekemään lasten ja nuorten parissa työskentelevä henkilöstö, ja siksi on tärkeää, että henkilöstön osaaminen ja työhyvinvointi on otettu yhdeksi päätavoitteeksi. Lasten ja nuorten kanssa työskenteleminen on vaativaa, ja siksi kentällä toimivalla henkilöstöllä on paras näppituntuma siihen, millaisia ongelmia meidän laatimien suunnitelmien toteuttamisessa tulee vastaan. Siksi henkilöstön kuuleminen ja konsultointi tulee olla jatkuvasti käynnissä oleva prosessi.

Salissa on kuultu aika paljon kritiikkiäkin tästä paperista ja hyvä niin. Keskustelun kauttahan tätä ohjelmaa voidaan kehittää, ja tähän ei tule olemaan viimeinen tätä lajia oleva paperi, vaan tämä tosiaan

21.10.2009

laaditaan ja myös tarkistetaan valtuustokausittain. Itse ajattelen niin, että ensimmäiseksi paperiksi tämä on varsin kelpo sellainen. Seuraavilla kerroilla näitä painopisteitä voidaan muuttaa tai lisätä sen mukaan, millaisia tarpeita on. Ihannehan olisi se, että tämän ensimmäisen paperin jälkeen ollaan jo saatu joitain asioita niin paljon eteenpäin, että pystytään tarttumaan toisiin ongelmiin seuraavalla valtuustokaudella.

Yksi kommentti valtuutettu Ebelingin nostamaan asiaan. Valtuutettu Ebeling nosti esiin erityisesti äitien hyvinvoinnin merkityksen lapsille, joskin ? myös isän roolin. Toteaisin tähän, että molempien vanhempien, oli kyseessä isä tai äiti, rooli on yhtä tärkeä, ja molempien vanhempien hyvinvointi on yhtä tärkeää lapselle. Iloisena luinkin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta, että kentän toimijoiden näkökulmasta isien rooli perheissä on vahvistunut yhä tasavertaisempaan lasten huoltamisessa ja hoitamisessa. Se on erinomaista. En itsekään pystyisi täällä puhelemaan tähän aikaan illasta ja tekemään politiikkaa kanssanne ellei omassa perheessäni kumppanini ottaisi tasavertaisesti osaa lapseni hoitamiseen. Isien roolia onkin vahvistettava entisestään kautta linjan aina neuvolapalveluista erilaisiin vanhempien vertaistuen mahdollisuuksiin.

Sitten vielä lyhyesti kommentti maahanmuuttajanuorista. Tässä keskustellaan tosiaan nyt lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta eikä sinällään maahanmuuttokiintiöistä, ja olemassa olevan tilanteen mukaan maahanmuuttajataustaisten nuorten määrä kasvaa. Mielestäni yksi tärkeimpiä tavoitteita tässä paperissa onkin se, että pystytään rekrytoimaan ja kouluttamaan maahanmuuttajataustaisia työntekijöitä kentälle. Nuoriasiankeskuksessa on tästä jo hyviä kokemuksia. Haluaisin antaa pisteitä erityisesti nuorisoasiankeskukselle siitä, että se on käsittäkseni ensimmäinen hallintokunta, joka on laatinut oman monikulttuurisuusohjelman, jossa nostetaan erityisesti yhdenvertaisuuskysymykset esiin, ja se, että miten pystytään vahvistamaan paitsi maahanmuuttajanuorten, niin myös muiden nuorten yhdenvertaisuutta. Yksi asia, mikä siinä monikulttuurisuusohjelmassa on erinomaisen tärkeää, on se, että se taistelee rasismia vastaan. Maahanmuuttajanuoret kokevat edelleen hyvin paljon rasismia, ja se on asia, josta meidän poliitikkojenkin tulee kantaa erityistä vastuuta.

Kiitos.

Valtuutettu Rantanen

21.10.2009

Puheenjohtaja, valtuustotoverit.

Nyt tämä valmistunut lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on tietysti todella tärkeä paperi, ja hienoa, että sellainen tehty, ja kaikkihan täällä ovat sitä kiitelleet. Mainiota, että olemme kaikki sillä asialla, että lasten ja nuorten hyvinvointiin pitää kiinnittää huomiota. Ehkä hiukan katteettomia odotuksia oli joissakin puheenvuoroissa siitä, että tässä paperissa ei suoraan kerrota, miten paljon rahaa minnekin laitetaan, mutta tietysti normaalijärjestyksen mukaan näitä ohjelmia toteutetaan niin, että sitten budjetissa laitetaan niitä rahoja. Nyt syntyneessä budjettisovussa nimenomaan tähän lasten ja nuorten hyvinvointiin ja lastensuojeluun on sijoitettu rahaa. Tietysti varmasti tarpeeseen nähden riittämättömästi voi hyvin sanoa, mutta joka tapauksessa oikeansuuntaisesti.

Hiukan nöyryyttävää vain oli se, että itse asiassa jo viime vuonna valtuusto havahtui tähän seikkaan, että tälle sektorille olisi rahaa laitettava, ja meillä meni koko vuosi miettiessä tätä suunnitelmaa, ja se tälle vuodelle tarkoitettu raha jäi ikään kuin siltä osin käyttämättä. Ehkä me nyt sitten osaamme sijoittaa sen rahan hyvin, vaikka minulla oli vahva käsitys ja varmaan valtuuston enemmistöllä, jollei koko valtuustolle, että niille rahoille olisi käyttö ollut jo tämän vuoden budjetissa.

Teen kaksi ponsiesitystä. Ensimmäinen kuuluu:

Valtuusto edellyttää, että suunnitelman soveltamisessa erityistä huomiota kiinnitetään sosiaalisen pahoinvoinnin ja monikielisyyden alueellisiin eroihin, ja että lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi pyritään nimenomaan lisäresurssien painotetulla kohdentamisella ohjaamaan tukea sinne, missä haasteet ovat erityisen suuria.

Tällä viitataan, niin kuin hyvin ymmärrätte, siihen, että tämä pahoinvointi, ei vain lasten kohdalta, vaan nimenomaan aikuisten ja perheiden kohdalta, mikä sitten heijastuu lasten pahoinvointiin, on meillä Helsingissä, vaikka pyrimme tarjoamaan samat palvelut ja tukiverkot kaikille kansalaisille, niin meillä sosiaalisesti nämä erot kärjistyvät ja toisilla alueilla on enemmän huolta kannettavana ja toisaalta juuri näitä meidän nyt vahvistamia turvaverkkoja pitää siellä kohdin vielä painotetusti ottaa huomioon. Ponteni viittaa myös tähän kielikysymykseen eli maahanmuuttajuuteen, josta täällä jo hiukan keskusteltiin. Haluan vain korostaa, että vaikka olisi mitä tahansa

21.10.2009

mieltä uusien maahanmuuttajien Suomeen päästämistä tai miten se nyt sanotaan, ylipäänsä, mitä mieltä tulevista maahanmuuttajista on, niin täällä olevat ja asuvat ovat tietenkin osa tätä yhteisöä, ja on yhteinen etu, ei vain pelkästään näitten maahanmuuttajien ja etenkin heidän lasten ja nuortensa kannalta, vaan ihan koko yhteisön kannalta, että tämä systeemi toimii hyvin ja että syrjäytymistä ehkäistään, koska emmehän me kai kukaan halua tästä puolesta sen enempää kuin muistakaan sosiaalisista haasteista mitään ongelmia yhteiseen toimintaan. Totta kai siellä, missä on paljon monikielisyttä, on haasteita opetuksen alueella esimerkiksi, ja vaaditaan lisäresursseja, jotta yleinen taso pysyy samana kuin muualla.

Toinen ponteni kuuluu:

Valtuusto edellyttää, että perheille, joissa on lasten ja/tai vanhempien päihdeongelmia, on tarjolla riittävästi erilaisiin hoito- ja kuntoutustarpeisiin vastaavia, myös lääkkeettömiä kuntoutuspalveluja.

Tällä viitataan nyt ajankohtaisiin keskusteluihin siitä, mihin näitä kuntoutusmäärärahoja on ajateltu sijoittaa, ja kuinka nämä lääkkeettömät kuntoutuspalvelut ovat jääneet hiukan sivummalle, kun on keskitytty näihin korvaushoitoihin, jotka sinänsä ovat tähdellisiä ehdottomasti omille kohderyhmilleen, mutta kun tämä päihdeongelma on hyvin laaja ja ryhmät ja ongelmat ovat erilaisia, niin myös tämä lääkkeettömien kuntoutuspalvelujen turvaaminen on tarpeellista myös, eikä mitenkään vähiten, niille perheille, joissa nämä ongelmat ovat joko lasten ja/tai vanhempien kohdalla akuutteja.

Näillä sanoilla kiitoksia.

Valtuutettu Näre

Arvoisa puheenjohtaja, hyvä valtuustoväki.

Aluksi kannatan valtuutettu Rantanen ponsia.

Hienoa, että uusi lastensuojelulaki velvoittaa kuntia laatimaan suunnitelmallisia toimenpiteitä lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittämiseksi. Nimenomaan lapsiin ja nuoriin panostaminen kasvattaa koko yhteiskunnan hyvinvointia myös tulevaisuudessa. Taloudellisestikin hyvinvoinnin ja pääoman pohjana on sosiaalinen ja emotionaalinen pääoma, joka juurtuu lapsen kokemiin

21.10.2009

kiintymyssuhteisiin. Näkökulmani on siis kiintymyssuhteissa tässä.

Valtuutettu Kolbe kuvasi aiemmin suomalaista ankaraa kasvatuskulttuuria, jolle on ollut tyypillistä välttelevät kiintymyssuhteet ja emotionaalinen etäisyys. Päätöksenteossa tulisikin edistää sellaisia ratkaisuja, jotka helpottavat turvallisten kiintymyssuhteiden rakentamista lapsille. Siksi on todella ilahduttavaa, että tällainen suunnitelma on saatu aikaan.

Sen sijaan toisaalla on tehty vastikään lasten kiintymyssuhteiden rakentamisen kannalta haitallisia päätöksiä. Kiintymyssuhteiden rakentuminen alkaa jo kohdusta ja syntymästä, ja siksi onkin todella traagista, että HUS:ssa mennään lakkautumaan synnytyssairaala, joka takaa erityisosaamisellaan parhaimmat lähtökohdat turvallisen kiintymyssuhteen rakentumiselle. Sitä osoittaa jo se, että Tammisaarella synnyttäneet äidit imettävät vauvojaan pidempään kuin muualla synnyttäneet. Jos olisin valtuutettu Urhon tai Taipaleen nahoissa, kyllä minua hävettäisi, että olisin ollut tuhoamassa tällaista synnytystoimintaa.

Turvattomat kiintymyssuhteet ovat tyypillisesti esimerkiksi lasten ja nuorten huostaanottojen taustalla. Turvattomiin ja ristiriitaisiin kiintymyssuhteisiin liittyy usein myös väkivalta, ja LASU-suunnitelmassa ihmetyttääkin vähäinen puuttuminen väkivaltaongelmaan. Väkivalta joko suoraan tai välillisesti koettuna on monen lastensuojelutapauksen taustalla. Se paikka, missä lapsi tyypillisesti kokee väkivaltaa, on koti. Esitänkin seuraavan ponnen:

Kehitetään keinoja puuttua lasten ja nuorten kokemaan ja näkemään kotiväkivaltaan sekä päiväkotien, koulujen ja nuorisotoimen keinoja tunnistaa ongelma.

Kotiväkivalta on usein esimerkiksi koulukiusaamisen taustalla, samoin se häiritsee myös oppimiseen keskittymistä. Siksi juuri kotiväkivaltaan puuttuminen voi ehkäistä myös koulukiusaamista.

Kiitos.

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa herra puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut

21.10.2009

Ensiksi haluan kannattaa valtuutettu Sarkomaan pontta ja vastata valtuutettu Näreelle, että kyllä synnytyksissä kaikista tärkeintä on turvallisuus eikä pelkästään äidin mukavuus.

Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on erittäin ansiokas ja laaja selvitys, jota on tehty yli puolitoista vuotta kaikkien hallintokuntien yhteistyönä. Suunnitelma on saanut kaikilta tahoilta erittäin positiivisen vastaanoton. Suunnitelma keskittyy lastensuojelun toimeenpanoon, ja päävastuu onkin ollut sosiaalivirastolla ja sosiaalilautakunnalla, joten paljon huomiota on kiinnitetty lapsiin, joilla on ongelmia. Kuitenkin 95 % lapsista voi hyvin ja saa kaupungissamme hyvää opetusta ja palvelua. Helsingissä asutaan ahtaasti, ja meillä on myös paljon ulkomaalaistaustaisia perheitä. Yksinhuoltajia on runsaasti, ja perhevähävaltaakin esiintyy.

Neuvolapalvelut ovat kuitenkin kattavat. Äitiysneuvoloissa kävi vuonna 2007 13 000 äitiä. 75 % leikki-ikäisistä lapsista on päivähoidossa. Kouluterveydenhoito on hyvin järjestetty siten, että meidän kouluissamme on 124 terveydenhoitajaa, 22 lääkäriä, 32 psykologia, 40 koulukuraattoria. Sekä terveydenhoitajien että kuraattoreiden määrä on lasta kohti parempi, siis korkeampi, kuin suositukset edellyttävät. Ei ole siis mahdollista, kuten terveyslautakuntakin jo toteaa, toteuttaa sitä, että jokaisessa koulussa olisi jokaisena päivänä terveydenhoitaja paikalla, koska meillä on niinkin pieniä kouluja, joissa on vain 14 oppilasta.

Sosiaaliviraston alaiset perheneuvolat erotettiin lastenpsykiatrisista avopoliklinikoista vuoden 2008 alussa. Lastenpsykiatrisesta toiminnasta ei ole vielä tilastolukuja, mutta perheneuvoloissa kävi 2007 2 000 lasta. Tämä vaikuttaa aika pieneltä määrältä, kun ottaa huomioon, että neuvoloita on lukuisia. Perheneuvoloiden ja lastenpsykiatrista toimintaa on siis edelleen syytä seurata terveys- ja sosiaalilautakunnassa.

Liikuntapaikkoja on Helsingissä 500, ja pojat näyttävät liikkuvan enemmän kuin tytöt. Uiminen on yhteinen harrastus tytöille ja pojille, mutta edelleen tuntuu siltä, että liikuntapaikat ja -mahdollisuudet kohdistuvat enemmän pojille kuin tytöille. Tämän vuoksi teenkin seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että liikuntapaikat ja -mahdollisuudet kohdistetaan tasapuolisesti tytöille ja pojille.

21.10.2009

Eräs asia tästä hyvinvointisuunnitelmasta puuttuu, ja se on ravinto ja ruokailutottumusten ohjaus. Onko kouluissa nyt poistettu limsa-automaatit, onko jossain koulussa jopa karkkiautomaatteja? Koulu- ja päiväkotiruokahan ovat korkeatasoisia ja hyvin painottuneita, mutta miten on kaikkien välipalojen laita? Opetetaanko lapsia terveelliseen ruokailuun? Opetetaanko lapsia välttämään epäterveellisiä välipaloja?

Kiitos.

Ledamoten Torvalds

Jag understöder fullmäktigemedlemmen Maria Björnberg-Enckells två hemställningsklämmar.

Tack.

Valtuutettu Valokainen

Kiitos puheenjohtaja. Hyvät virkaveljet.

Aloitän kannattamalla Yrjö Hakasen toivomusponsia 1, 5 ja 6. Samalla kannatan Lilli Autin toivomusponsia. Avaan itseni.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnista puhuminen ei saa olla pelkkää sanahelinää. On totta, että suurin vastuu lapsesta ja nuoresta kuuluu aikuisille, siis vanhemmille. Vanhemmille on myös löydettävä apu ongelmatilanteessa, ettei ylilyöntejä tapahdu. Kun lapsi tai nuori oireilee, apu on yleensä kiven alla. On turhauttavaa soitella numeroihin, jotka eivät vastaa. Puhelimen toisissa päissä ei ole henkilökuntaa säästösyistä. Helsingissä on muutama hutera osoite, jonne voi hakeutua jonottamaan lapsen tai nuoren kanssa, mutta tilanne täytyy olla vakava. Muuten asia jää käsittelemättä. Hyvä esimerkki on Aurora, joka ajaa potilaansa kadulle lääkereseptin kanssa.

Tietooni tuli vuonna 2008 4 itsemurhaa ja saman verran raiskauksia. Uhreina olivat nuoret. Keväällä mainitsin asiasta tuolla, missä nyt suurin osa valtuutettuja on. Minulle sanottiin: "Älä mieti yksilöitä, mieti konsernia, joka tulee kohta parantumaan". Se oli keväällä, mitään ei ole tapahtunut. Korviini kantautuu jatkuvasti ikäviä uutisia. Miten raiskatut nyt jaksavat? Miten vanhemmat jaksavat tilanteen ilman apua? Miten lapset ja nuoret kestävät tilanteen, jossa he menettävät isän tai äidin, läheisen, onnettomuudessa. SOS-autoa uhkaa säästökuuri. Kaikki on

21.10.2009

rahasta kiinni, kaikki on nimenomaan rahasta kiinni. Rakennamme musiikkitaloja, puistoja. Kalasataman puisto maksaa kuulemma 2,5 millia. Toinen tieto, että se maksaa 7 miljoonaa, eli siitäkään ei ole luotettavaa tietoa.

Milloin me otamme vakavasti tuolla ulkona kyteväen aikapommin? Nuoriso on kuitenkin aika tärkeä tulevaisuuden kannalta. Kouluista on tehtävä turvallisia paikkoja. Siellä kasvetaan aika monta vuotta. Niihin on saatava pysyviä hoitajia ja avustajia. Päiväkoteja on suosittava. Meillä on toki nuorisokerhomme, mutta tarvitsemme osaavaa ja innostunutta henkilökuntaa kuuntelemaan lapsia ja nuoria heidän omalla kielellään ja omassa ympäristössään. Lasten ja nuorten oikeuksista ja hyvinvoinnista ei saa leikata. Minulla onkin tähän toivomusponsi:

Hyväksyessään suunnitelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että lasten ja nuorten hyvinvointiin lisätään rahaa niin, ettei listalla luvatut suunnitelmat kariudu pian rahan puutteeseen ja että lasten ja nuorten hyväksi tehtävä työ saa jatkua mielekkäänä.

Kiitos.

Valtuutettu Virkkunen

Valtuutettu Virkkunen on tästä hyvin kiitollinen, kiitos puheenjohtaja.

Hyvä puheenjohtaja, hyvät kanssavaltuutetut.

Yritän nyt olla lyhyt, vaikka en ehkä osaa, enkä ryhdy toistelemaan Vihreiden ryhmäpuheessa esiin nostettuja asioita yhtä lukuunottamatta. Valtuutettu Vesikansa mainitsi puheessaan yhteyden vuorovaikutus- ja tunteitaisten sekä kulttuurin välillä. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa puhutaan osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamisesta kulttuuri- ja taidetoiminnan kautta. Toisaalta lasten harrastustoiminnasta puhuttaessa samassa paperissa tuodaan esiin huoli lasten väsyneisyydestä ja oman rauhan tarpeesta, toisaalta siitä, että lakisääteisen iltapäivätoiminnan ulkopuolelle jäävät 3–6-luokkalaiset lapset olisivat kuitenkin usein jonkinlaisen iltapäiväseuran tarpeessa, mutta suhtautuvat toisinaan kriittisesti heille tarjottuun ohjattuun toimintaan. Kaikissa perheissä ei myöskään syystä tai toisesta pystytä vastaamaan lasten harrastustarpeisiin, vaikka niitä olisikin.

21.10.2009

Vastaus näihin ongelmiin on joskus kirjasto, johon voi mennä viettämään aikaa rauhassa toisia tavaten ilman harrastuspakkoa, ja jopa altistua vaivihkaa ja helposti kulttuurillekin omasta tausta ja kotioiloista riippumatta, ja ilman, että täytyy jaksaa olla säännöllisesti reipas. Kirjastoon voi myös mennä yksin olematta kokonaan yksin. Kirjastoilla ja ilmoitustauluilla on lisäksi tärkeä rooli muista kulttuuririennoista ja tapahtumista tiedottamisessa heille, joita ne kiinnostavat.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa mainitaan viisaasti, että itsenäinen liikkuminen omassa kotiympäristössä olisi tärkeää paitsi sosiaalisen kehityksen ja fyysisen kunnon, myös lapsen emotionaalisen kehityksen ja identiteetin muodostumisen kannalta. Lukeminen ja luetun hidas ymmärtäminen puolestaan on harvemmin pahitteeksi kenellekään. Ei varmaankaan myöskään tietokoneiden kasvattamille esiteineillemme. Kulttuurille ja rauhalliselle pakottamalle oleilulle altistuminen kannattaisi tehdä kiireisessä, kovatahtisessa maailmassamme lapsille mahdollisimman helpoksi, ilman suorituspakkoja.

Hyvinvointisuunnitelmassa pidetään tärkeänä sitä, että lasten varhainen ja ennaltaehkäisevä tuki viedään lasten jokapäiväiseen toimintaympäristöön. Kaupungin palveluita ja niiden kehittämistä mietittäessä olisi hyvää pitää mielessä, että lasten ja nuorten tarvitseman kirjastopalvelun ei tarvitse olla isoa ja ihmeellistä. Pieni, helposti saavutettavissa oleva pienen olohuoneen tapainen piipahduspaikka kyllä riittää. Lainattava aineistohan on joka tapauksessa kaupungin kaikissa kirjastoissa sama ja tilattavissa joka paikkaan. Pääasia, että omaan lähimpään kirjastoon on helppo mennä myös ilman aikuista, ilman, että täytyy ensin kohtuuttomasti matkustaa. Vaarallisen liikenteemme takia tämä ei kaupungin kaikilla puolilla kaikkein pienimmiltä yksin edes onnistu.

Olen iloinen siitä, että kirjastot nähdään lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa hyvinvointia tukevana peruspalveluna. Jotta kyse ei olisi pelkästä kauniista puheesta ja jotta muistaisimme pitää kirjastojen käyttämisen mahdollisimman monen lapsen ulottuvilla riippumatta siitä, kuuluuko se oman perheen tapoihin vai ei, teen seuraavan ponnin:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kirjastotoimintaa kehitettäessä lasten ja nuorten kirjastopalvelut pyritään pitämään alueellisina lähipalveluina, koska siten voidaan

21.10.2009

turvata lasten yhtäläiset mahdollisuudet niiden käyttämiseen itsenäisestä.

Ja lopuksi kannatan valtuutettu Näreen toivomuspontta, eikä muuta.

Kiitos.

Valtuutettu Peltola

Hyvät ihmiset.

Kannatan tässä aluksi ponsia, joita luulen, että ei ole vielä kannatettu. Ensinnäkin äskeinen Julia Virkkusen ponsi, Hanna-Kaisa Siimeksen ponnet, Sirpa Puhakan ponnet, Yrjö Hakasen 2., 3. ja 4. ponsi ja siinä varmaan ne olivatkin.

Tämä suunnitelma sisältää paljon erinomaisia tavoitteita ja konkreettisia toimintaehdotuksiakin. Yksi asia kuitenkin on varsin ongelmallinen. Sitä suunnitelmaa vaivaa erittäin epätaloudellinen ajatus eri palveluja tuottavien työntekijöiden jatkuvasta keskinäisestä yhteistyöstä ja sen ikuisesta lisäämisestä. Tämä fraasi toistuu vuosikymmenestä toiseen kaikenlaisissa kaupungin suunnitelmissa. Kuitenkin lapset ja nuoret hyötyvät eniten siitä, että työntekijät tekevät työnsä tiivisti heidän kanssaan ja myöskin heidän vanhempiensa ja muiden läheisten kanssa. Tämä vaatii onnistuakseen palvelurakenteiden madaltamista ja vanhempien ottamista mukaan peruspalvelujen arkiseen työhön. Kaikkien valtuutettujen ja lautakuntien jäsenten pitäisi lukea tosissaan tämä suunnitelma ihan tarkasti, koska siitä näkyy se hajanaisuus, josta perhe ja myös peruspalvelujen työntekijä nyt joutuu kärsimään etsiessään apua.

Perustason osaaminen tai työvoiman määrä ei nykyisellään riitä siihen, että pystyttäisiin huolehtimaan lapsista ja lapsen ja perheen tai muun sosiaalisen ympäristön ongelmista. Mitä vähemmän perheellä on voimavaroja huolehtia lapsestaan, sitä enemmän vanhemmat ja samalla myöskin peruspalvelujen työntekijät joutuvat jonottamaan erityispalveluja, joiden aukkoihin monet lapset ja nuoret putoavat pitemmäksi tai lyhyemmäksi aikaa. Valitan, minulla on lukemisongelmia, kun unohdin lukulasit kotiin. Oikea lääke on peruspalvelujen kunnostus. Erityisosaamista pitää parantaa, mutta se voi onnistua vain sillä tavalla, että peruspalveluja parannetaan. Lasten ja nuorten kierrättäminen palvelupisteestä toiseen heikentää erityisosaamistakin. Terveystenhoitajilla, päivähoidon työntekijöillä ja

21.10.2009

opettajilla pitää ennen kaikkea olla aikaa oman työnsä kehittämiseen yhdessä lasten ja vanhempien kanssa. Tähän monet tarvitsevat tietysti ajan lisäksi myöskin monialaista täydennyskoulutusta. Nämä kärkihankkeet 1,3 ja 4 ovat juuri tällaista kehittämistä. Helsingissä on kuitenkin olennaista vähentää toimipisteiden ja yksiköiden erityistaitojen hajauttamista ja kerätä työntekijät tekemään työtään sinne, missä lapset ja nuoret elävät.

Täällä on paljon puhuttu tästä peruspalvelujen vahvistamisen tarpeesta, ja se on ihan olennainen kysymys. Se tärkeä asia, jota tässä suunnitelmassa ei ole tarpeeksi ollenkaan käsitelty, on lasten ja nuorten syrjäytyminen sen takia, että he kokevat ja oppivat henkistä ja ruumiillista väkivaltaa. Voi sanoa, että lastensuojelun määrällisesti suurin tehtävä on löytää väkivallan uhka jo ennen lapsen syntymää ja tarjota vanhemmille keinoja hyvään keskinäiseen suhteeseen ja lapsen hyvän itsetunnon ja sosiaalisten taitojen rakentamiseen koko lapsuus- ja nuoruusajan. Neuvola, leikki puisto, päivähoito sekä koulu ovat niitä paikkoja, joissa tämän tehtävän hoitaminen onnistuu parhaiten, mutta niiden on myös kutsuttava lastensuojelun työntekijät mukaan silloin, kun perustyö ei tuota parannusta tilanteeseen.

Nyt aivan liian monet lapset tarvitsevat välitöntä lastensuojeluun erikoistuneiden työntekijöiden puuttumista lastensa ja nuortensa tilanteisiin. Sosiaalityöntekijät ja sosiaaliohjaajat sekä kodinhoitajat kuormittuvat liikaa, ja tuloksena on jatkuva työntekijäpula. Se taas lisää huostaanottoja, jotka ovat viimeinen keino yrittää helpottaa lapsen tai nuoren tilannetta. Viimeinen ja useimmiten myös huonoin verrattuna siihen, että lastensuojelutyöntekijät olisivat voineet tukea perhettä tiiviisti heti ensimmäisten vaikeuksien tullessa tietoon.

Useimmat vanhemmat haluavat kasvattaa lapsensa yhteistyössä muiden ihmisten kanssa. Kaupungin työntekijöillä on suuri vastuu antaa vanhemmille tilaa omien ja yhteisten voimavarojen käyttöön.

Välihuuto!

Jaha, minäpäns taidan pyytää toisen puheenvuoron.

Kiitos puheenjohtaja.

Haluan sanoa vielä sen, että lastensuojelu ei nykyisellään selviä tehtävistään, koska aikaa on vain hätäiseen tutustumiseen perheeseen ja pikaisesti kriisitoimenpiteisiin hyvin monissa tapauksessa. Lapsen ja nuoren kriisi on harvoin lyhytaikainen. Sen takia kriisityön pitäisi olla

21.10.2009

jatkumoa ennaltaehkäiseviin ja perhettä tukeviin toimiin, ja myöskin sitten samojen työntekijöiden pitäisi vastata kriisityöstä. Toisin sanoen lastensuojelun toimintatavoissa on paljon vielä kehittämisen varaa, ja tähän asiaan tullaan toivottavasti palaamaan vielä moneen kertaan näissä valtuuston keskusteluissa.

Valtuutettu Ingervo

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Me olemme kuulleet monia hyviä puheenvuoroja tänään ja tässä sitten yksi lisää. Lastensuojelu ei ole vain sosiaaliviraston tehtävä, vaan lasten ja nuorten suojelu ja suojaavien tekijöiden lisääminen heidän ja heidän perheensä elämässä kuuluu niin kaupunkisuunnittelulle kuin kulttuuritoimellekin. Tästä on tässä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa kysymys. Kärkihankkeet ja hallintokuntien yhteispintojen resursoinnit ovat lastensuojelusuunnitelman ydin ja olennaisimmat asiat, mistä me oikeastaan päätämme. 6 miljoonaa euroa vuodessa ei riitä alkuunkaan niiden toteuttamiseen, vaan ne edellyttää hallintokuntien runsasta lisäpanostusta. Olen nähnyt hallintokuntien toiveet näihin kärkihankkeisiin 15 miljoonan euron verran, mistä Puhakkakin taisi mainita, ja voisi sanoa, että siihen nähden on valitettavaa, että viime vuonna jo sovitut 6 miljoonaa jäi tänä vuonna kuitenkin saamatta.

Voi sanoa, että mitkään rahat ei riitä, jos huonosti voivia lapsia ja nuoria autetaan vasta lastensuojelun työntekijöiden keinoin. Sijaishuollon tarve ei vähene, jos ei ensin vahvisteta ennaltaehkäisyä ja peruspalveluja. Tämä tarkoittaa käytännössä esimerkiksi päiväkotiryhmien pienentämistä, lapsiperheiden kotipalvelujen huomattavaa lisäämistä ilman lastensuojelukriitereitäkin, alle kouluikäisten perheille erityisesti, mutta myös kouluikäisten perheille. Yksinhuoltajien arjen tukea, sitä että lapsilla on ainakin yksi harrastus, leikkipuistoihin panostamista ja yhteisöllisyyden lisäämistä sitä kautta ja koulupudokkuuden ehkäisytoimia hallintokuntien yhteispinnoille.

Virkamiesvalmistelun jälkeen tähän suunnitelmaan tuli sosiaalilautakunnassa huomattavia parannuksia, olen oikein ylpeä niistä, ja ne olivat yksimielisiä. Keskeisimpänä niistä parannuksista, yhtenä niistä, oli juuri tämä kouluterveydenhoitajan saaminen kouluille joka päivä edes osaksi aikaa. Tämä muuttui kaupunginhallituksen käsittelyn aikana, vaikka opetuslautakunta puolsi asiaa lausunnossaan, ja toivon, että tämä asia saataisiin kuntoon seuraavassa

21.10.2009

suunnitelmassa, tämä on tärkeä. Kuraattorit on lähinnä yläkoululaisten kanssa ja koulupsykologit alakoululaisten kanssa, ja silloin se, että joku näistä kolmesta, terveydenhoitaja, kuraattori tai psykologi, on osa-aikaisesti paikalla tai silloin tällöin, niin se ei auta välttämättä. Se lapsi luo sen suhteen siihen terveydenhoitajaan, jonka luo oikeasti on ihan erilainen matala kynnyks, kun kuraattorin tai psykologin luo. Kun monella näistä on kuitenkin useampia kouluja, meidänkin koulun kuraattorilla kolme koulua, niin siinä on aika paljon kokousaika, joka koulun kokoukset. Onneksi tässä suunnitelmassa kuitenkin luki, että oppilashuollon henkilöstö olisi oppilaiden tavoitettavissa, ja silloin varmaan kokousaika ei lasketa tähän aikaan, vaan sitä muuta aikaa lisätään, koska kokouksissa ei olla oppilaiden tavoitettavissa.

Yksi asia, joka olisi merkittävä tässä, on kanssa tämä kodissa kävijöiden työnkuvan uudelleen käyttöönotto. Se on peruskoulupudokkuuden ehkä ? yksi olennainen, ja ei ihan matalan kynnyksen, mutta aika matalan. Matalamman kuin lastensuojelu, paljon matalamman kynnyksen apu. Jos sinne mennään ensimmäisenä ja toisena ja kolmantena päivänä, kun turhia poissaoloja alkaa ilmentyä, selvittää, että mikä on asian nimi. Ilman, että ollaan viranomaisvaltuuksilla tai sillä tavalla jonkun päätöksenteon prosessin edustajana siellä.

Jo pelkästään se, että sosionomeja palkataan sosiaalitoimeen, nuorisotoimeen ja opetustoimeen ja erityisesti niiden rajapintojen yhteistyöhön näitten samojen lasten ja nuorten hyväksi, niin sillä saadaan jo paljon hyvää aikaiseksi. 3–6-luokkalaisten yksinäisiin iltapäiviin voi saada apua näillä kerhotoimilla, niin kuin täällä on tuotu esille, mutta myöskin se, että jokaiselle lapselle turvataan se kiinnostava harrastus, häntä kiinnostava harrastus, on tärkeää. Kauppakeskus ei sinänsä auta iltapäivisin, vaikka siellä olisi lämmintä ja siellä olisi aikuisia ja välipalamahdollisuuksia, että se ei auta sitä lasta. Tarvitaan niitä aikuisia, mitä täällä on monet puheenvuorossa puhuneetkin. Koulujen loma-aikojen toiminnan lisääminen on kanssa keskeistä. Kaikilla ei ole mummoja, joiden luona olla, ja kaikkien vanhemmilla ei ole lomaa kesällä.

Tästä kärkihankkeesta olen oikein ylpeä myöskin, mikä tässä on tämä päiväkotiryhmien pienentäminen ja se 3-vuotiaiden kerroin, se on hyvä asia, mutta on tärkeää, että myöskin päiväkotien suunnittelun pohjana kuitenkin edelleen säilyy se lautakunnan linjaama tilamitoitus, 9 neliötä per lapsi, jotta ei käy niin, että tällä 3-vuotiaiden kertoimen parantamisella kuitenkin ylibuukataan sitten huomattavasti lukuvuoden alussa, jolloin tulee vielä ahtaampaa sitten.

21.10.2009

Ajoissa toimiminen, se tapahtuu taatusti täällä peruspalvelujen vahvistamisen tasolla. Sitten on hyvä huomata, että vaikka on vähän rahaa, niin säästäminen on eri asia kuin olla tekemättä mitään. Lastensuojelun toimiahan ei saa rajoittaa silloin, kun niiden tarve on, että se olisi perustuslain vastaista, jos näin tehtäisiin. Voisi sanoa, että lastensuojelussa on tavallaan sellainen subjektiivinen oikeus saada apua, ja se on jo siellä aika myöhäisessä vaiheessa tässä. Ennaltaehkäisyyn lisäksi tarvitaan myös raskasta ja korvaavaa lastensuojelutyötä. Ei ole moraalista oikeutusta uhrata ketään. Säästöpainneessa on tärkeää, että ketään ei ehditä säästää hengiltä, ja on selvää, että kaikkia lastensuojelun huostaanoton kriteerit täyttäviä lapsia ei voida onnistuneesti sijoittaa perheisiin monista eri syistä. Monia voidaan, mutta läheskään kaikkia ei voida. Helsingissä yli 3-vuotiaille pojille on vaikea löytää sijaisperhettä, vaikka niitä on tullut 100 lisää.

Poliitikkojen ei pidä tehdä operatiivista johtamista, vaan antaa lastensuojelun ammattilaisten etsiä sopiva sijoitusmuoto huostaanottoa tarvitsevalle lapselle ja nuorelle. Pyydänpö uuden puheenvuoron vai jatkanko vielä?

Pari minuuttia. Kiitos.

Välihuuto!

Bogomoloffilla on varmaan kohta puheenvuoro. Perhehoidon lisääminen ja kehittäminen on haasteellinen tehtävä ja vaatii rakentavaa yhteistyötä eri toimijoiden kesken taloudellisten resurssien lisäksi. Tavoitteena on aina se, että jokainen, jolle perhehoito arvioidaan ensisijaiseksi hoitomuodoksi, pääsee perhehoitoon. Ajoissa kotiin, perhehoidon valtakunnallinen rekrytointikampanja kuvaa hyvin sitä, että perhehoitoon pitää päästä ajoissa, jotta se voisi olla sopiva hoitomuoto. Pahasti traumatisoituneet lapset eivät yleensä sovi perhehoitoon, sillä tavallisen perheen resurssit eivät riitä. Hylkäämiskokemuksia keräävä ja kiertolaiseksi perheestä perheeseen sijoitettu lapsi, joka kuitenkin päättyy sitten tämän jälkeen laitokseen, niin on uhkakuva, jonka en halua Helsingissä toteutuvan. Perheen valmiudet ja elämäntilanne pitää tarkasti pohtia, että sijoituksesta tulisi onnistunut.

Olin kaksi viikkoa sitten Sijaishuollon päivillä, kolme päivää Lahdessa, ja siellä kerrottiin uusimmista perhehoidon tutkimuksista. Niiden tuloksista selvisi se, että sijaisperheet toivovat usein adoptio-oikeutta

21.10.2009

lapsen, jos hän on pitkään heillä, ja he myöskin vaativat rajoituksia biologisten vanhempien oikeuteen tavata lasta. Ei vaan vanhempia, vaan myös näitä sukulaisia, jotka usein siellä ovilla kolkuttaa. Nämä on aika isoja asioita, ja tämä oli yllätys, yllätti tutkijat tämä tulos tässä asiassa. He myös toivoivat, että alan vaatimuksia kiristetään, että kukaan vaan ei, tai ei kuka vaan pääsekään, mutta että niin helposti ei pääsisi sijaisperheeksi tai sijaishoitajaksi.

Myönteisimmät arvioit näissä tutkimuksissa, mitä siellä esiteltiin, sai ammatillinen perhekoti, jossa molemmat vanhemmat on päätoimisesti sijaisvanhempina. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on alku rakennemuutokselle ja uudelle ajattelulle, ja se ei saa jäädä paperipinoksi. Sen toteutuminen ratkaisee helsinkiläisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin suunnan, ja samalla talouden kestävyys. Peruspalvelujen vahvistamisen, ennaltaehkäisevän työn ja varhaisen tuen hintaa pitää verrata koulupudokkuuden ja yhteiskunnasta syrjäytymisen inhimilliseen ja taloudelliseen hintaan. Jos siihen vertaan hintaan, niin voisi sanoa, että lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kärkihankkeiden toteutumisesta voi sanoa vain, että halvalla hyvää tulee.

Valtuutettu Valpas

Iltaa vaan. En aio kovin pitkään puhua tässä, mutta muutamia kommentteja tähän suunnitelmaan.

Yleisesti tästä suunnitelmasta minulle tuli sellainen tunne, että tässä luetellaan paljon ongelmia, mutta sitten tarjotaan oikeastaan aika vähän ratkaisuja. Mutta se voi oikeastaan olla ihan hyväkin, koska se antaa sitten mahdollisuuksia ja ei pidä niitä seiniä liian kapeina, että miten näitä asioita voidaan ratkoa ja ongelmia korjata. Aika näyttää sitten, että mitä sen kanssa käy.

Sitten näistä lasten ja nuorten perheoloista. Täytyy muistaa, että lasten hyvinvointi on yhtä kuin vanhempien hyvinvointi. Olisi tärkeää, että ihmiset uskaltaisivat kysyä paitsi lapselta, että mitä hänelle kuuluu, niin myös vanhemmilta, että mitä heille kuuluu tai minä hänelle kuuluu. Ennen vanhaan maaseudulla kaikki lapset oli kylän yhteisiä ja näin kaupungistuneena tämä nyky-yhteiskunta on niin individualisoitunut, että siinä jää helposti nämä naapurin lapsetkin ihan uppo-oudoiksi.

Sitten täällä on puhuttu yksinhuoltajuudesta. Olen itse yksinhuoltajan lapsi ja haluaisin korostaa sitä, että yksinhuoltajuus itsessään ei ole

21.10.2009

ongelma. Lapsi voi olla onnellinen, vaikka olisi yksinhuoltajaperheessä, vaikei sitä isää tai äitiä olisikaan läsnä. Ne ongelmat, mitä liittyy yksinhuoltajuuteen ja erityisesti köyhyyteen, niin ne kyllä tosiaan johtuvat muun muassa työllistymisestä ja työmahdollisuuksista, jotka ovat vähän rajallisemmat hyvin helposti lapsenhoidollisista syistä tai muista syistä.

Sitten nuorten vaikutusmahdollisuuksista. Itse pidän tätä nuorisovaltuustoajatusta Helsingissä kannatettavana. Kaikkia nuoria ei kiinnosta vaikuttaminen, mutta niille, joita kiinnostaa, minun mielestäni pitäisi tarjota nuorisovaltuustotyyppinen kanava, koska Hesän Ääni on kyllä olemassa, mutta siinä on sitten ollut sellaista kritiikkiä, että se on ehkä vähän liikaa virkamiesten hyppysissä sillä lailla, että nuoret kyllä pääsevät sanomaan asioita, mutta sitten kuunnellaanko heitä oikeasti. Luulen, että tämä nuorisovaltuustoasia, täällä tulikin jo kannatusta muun muassa tälle Hakasen nuorisovaltuustoponnelle, niin näkisin itse kyllä hyvin mielenkiintoisena ja kannatettava sen, että pohdittaisiin tätä nuorisovaltuustoasiaakin myös, eikä jätettäisi pelkästään Hesän Äänen tasolle sitä.

Kiitoksia.

Valtuutettu Pakarinen

Kiitos puheenjohtaja.

Ensinnäkin kannatan valtuutettu Sarkomaan pontta vanhempien osallisuutta koskevien mittarien kehittämisestä. Sen jälkeen haluaisin kommentoida muutamien valtuutettujen esittämiä huomautuksia ryhmäpuheenvuorossani esittämästäni ponnesta. Nimittäin en itse ainakaan pidä, että nämä sivulla 55 parilla virkkeellä esitetyt toimenpiteet kattaisivat sitä, mitä ponteni. Siinähan puhuttiin matalan kynnyksen, siis sivulla 55 puhutaan matalan kynnyksen seksuaaliterveyspalveluista, seksuaalineuvonnasta ja ammatillisesta täydennyskoulutuksesta, kun ponsi sisälsi sen, että suunnitelmaa seuraavan kerran laadittaessa tai tarkistettaessa siihen sisällytetään lasten ja nuorten seksuaaliterveyttä koskeva selvitys sekä arviointi seksuaaliterveyspalvelujen riittävydestä ja soveltuvuudesta nuorten tarpeisiin.

Lisäksi haluaisin sanoa sen näistä terveyden ongelmista, mikä aina silloin tällöin tulee esille, että olen tätä asiaa kovastikin tutkinut ja saanut selville, siis meillähän on tällä hetkellä 82,2 terveydenhoitajaa

21.10.2009

Helsingissä, eli suurin piirtein 500 oppilaan koululla on kokopäiväinen terveydenhoitaja. Jos nyt vaikka lähdetäisiin siitä, että niillä kouluilla, joissa on 300, olisi terveydenhoitaja, niin niitä tarvittaisiin 72 lisää. Itse mietin ainakin, että jos ajatellaan, että tällainen resurssi haluttaisiin sinne kouluille kohdentaa, niin olisiko sille joku parempi käyttö kuin nämä terveydenhoitajat. Kyllähän se oma opettaja on se, joka tuntee oppilaat, ja ryhmäkokojen pienentäminen, jota on Helsingissä tehtykin, niin on varmasti se tehokkaampi keino, ja erilaiset hankkeet, positiivinen diskriminaatio ja sen määräraha esimerkiksi.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Laki lastensuojelusta astui voimaan jo vuoden 2008 alusta. Siitä lähtien, kun eduskunta tätä lakia teki yli kaksi vuotta sitten, kaupungin johto on tiennyt, että on tulossa velvoite laista, joka edellyttää, että myöskin osoitetaan resurssit sen toteuttamiseen. Kaupunginvaltuusto osoitti tälle vuodelle 6 miljoonaa euroa, joita ei sidottu tämän suunnitelmaan valmistumiseen, vaan lasten ja nuorten hyvinvointiin. Kaupungin eri virastot ovat tehneet lukuisia ehdotuksia koko tämän suunnitelman valmistelun ajan ja jo sitä ennen hankkeesta, jolla lasten ja nuorten hyvinvointia voidaan edistää. Samoin lukuiset järjestöt.

Sen takia ihmettelen todella sitä hiljaisuutta, jolla tämä valtuusto antaa kävellä taas kerran itsensä yli. Täällä on käyty pariin kertaan keskustelu siitä, minkä takia kaupungin johto ei suostu antamaan yhtään euroa siitä 6 miljoonasta lasten ja nuorten hyvinvointiin tänä vuonna. Meille vakuutettiin, että valmistelut ovat vauhdissa, ja heti, kun tämä suunnitelma tulee, niin rahat otetaan käyttöön. Nyt on se hetki, sen takia vetoan valtuutettuihin, että tässä laitetaan nyt kaupungin virkamiesjohto järjestykseen, eikä anneta taas kerran leikata lapsilta ja nuorilta.

Valtuutettu Huru

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut ja kaksi salissa läsnä olevaa parvekkeella seuraavaa kaupunkilaista.

Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa käsiteltäessä on

21.10.2009

nostettu esiin tässä salissa monia hyviä ja keskeisiä asioita, oli kyse sitten koululaisten iltapäivätoiminnasta tai ehkäisevästä päihdetyöstä tai terveydenhoitajien määrästä. Yhtä asiaa yritin löytää lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta. Eduskunta sai käsiteltäväkseen tänä vuonna esityksen perusopetuslain muuttamisesta. Lain on tarkoitus tulla voimaan syyslukukauden alussa vuonna 2010. Erityisopetuksen tarve on kasvanut viimeisen 10 vuoden aikana. Tarve mainitaan Helsingin budjettikirjassakin. Jos erityisopetuksen piirissä koululaisista oli vuonna 1998 yli 3 %, niin vuonna 2008 erityisopetusta tarvitsevien koululaisten määrä oli jo yli 8 %. Perusopetuslain muutoksessa erityisopetuksen osalta on nostettu avainasemaan ensisijaisena tukimuotona tehostettu tuki, joka on laissa käsitteenä uusi sisältäen erilaisia pedagogisia ratkaisuja.

Näin ollen tiedossa tai tulossa oleviin uudistuksiin on Helsingin kaupungissa oltava resurssit, ja ne on budjetoitava. Kysynkin apulaiskaupunginjohtaja Tuula Haataiselta, millä tavalla kyseinen perusopetuslain muutos on huomioitu Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa opetustoimen osalta. Esitän samalla toivomusponnen:

Hyväksyessään Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki turvaa perusopetuslain muutoksen erityisopetuksen osalta kartoittamalla siihen vaadittavat resurssit.

Lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta on kuultu monta kommenttia tässä valtuustosalissa kuluneen valtuustokauden aikana. Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa sivulla 130 ja 131 kohdassa ”Perheneuvolan palvelut” kerrotaan, että lasten mielenterveyden palvelut organisoitiin uudelleen vuonna 2008, jolloin vastuu lasten psykiatrisesta erikoissairaanhoidosta avohoidon osalta siirtyi perheneuvolalta HUS:iin perustetuille lasten psykiatrisille aluepoliklinikoille, ja organisaatiouudistuksen yhteydessä perheneuvoloiden asiakasikä nousi 17 vuoteen, joten nuorisoikäiset perheineen kuuluvat perheneuvolan asiakaskuntaan.

Kuitenkin kaupunkilaisten arjessa totuus psykiatrisen palvelujen saatavuudessa on vaihtelevaa. Se voi olla jopa hyvin raadollista. Psykiatrisen palvelujen saatavuudessa perheen eri-ikäiset lapset ovat eriarvoisessa asemassa juuri iän perusteella. Esimerkiksi perheen 18-vuotias teini voi päästä nopeammin aikuisten puolelle hoitoon, kun saman perheen alaikäinen lapsi voi joutua odottamaan taas

21.10.2009

kohtuuttoman kauan. Jos on kyse molempien lasten kohdalla samasta ongelmasta, eikä perhettä voi kohdata hoitoprosessissa kokonaisuudessaan, eikä irrallisina osasina eri hoitoyksiköissä. Siksi esitänkin toivomusponnen:

Hyväksyessään Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki kartoittaa keinot, joilla lasten ja nuorten psykiatrisessa hoidossa estetään perheiden sekä lasten ja nuorten hoitojen liiallinen pirstaloituminen kaupungin eri hoitoyksiköihin.

Lopuksi. Vaikka Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma olisi kuinka hyvä tahansa, se ei poista vanhempien vastuuta vanhemmuudestaan. Vanhempi on se aikuinen, jonka on aidosti oltava läsnä lapsensa arjessa.

Kiitos.

Valtuutettu Pakarinen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos puheenjohtaja.

Valtuutettu Huru osoitti kysymyksensä apulaiskaupunginjohtajalle, mutta sormeni oli niin nopea, että ehdin jo nappia painaa. Eli kysymys on näistä perusopetuslain muutoksista erityisopetuksen osalta. Olemme sitä kyllä tuolla opetuslautakunnassa tutkineet ja tulleet siihen tulokseen, että tämä perusopetuslain muutos ei tule aiheuttamaan suuria muutoksia Helsingin opetustoimessa, jossa erityisopetus on jo aika lailla tämän muutoksen mukaisesti järjestetty aikaisemminkin.

Kiitos.

Valtuutettu Autti

Kannatan erittäin mielelläni Yrjö Hakasen ensimmäistä pontta, jossa hän aivan oikeutetusti vaatii sitä, että luvatut rahat otetaan vihdoin käyttöön lasten hyväksi. Samalla kannatan Tuomo Valokaisen toivomuspontta.

Valtuutettu Modig

21.10.2009

Kiitos puheenjohtaja.

Tänään on puheenvuoroissa korostettu todella paljon perheen keskeistä roolia lasten hyvinvoinnissa. Valtuutettu Sarkomaa sanoi minusta todella hyvin, että sellaista innovaatiota ei tule, joka korvaisi vanhempien merkityksen lapselle. Sen takia, jos me haluamme pitää lasten hyvinvoinnista, meidän pitää pitää huolta myös perheiden hyvinvoinnista. Yksi seikka, joka hyvin olennaisesti vaikuttaa perheiden kantokykyyn, on köyhyys. On hyvin vaikea viettää lämmintä perhejoulua, jos ei ole varaa jouluruokiin, saatika lahjoihin. Valitettavasti köyhyys on todella monen helsinkiläisperheen arkea tänä päivänä, ja siihen ei löydy ratkaisua tietystikään tästä meidän käsillä olevasta suunnitelmasta, vaan köyhyyttä vastaan pitää toimia kaikilla mahdollisilla rintamilla, ja vetoankin valtuustoon, että tätä ei unohdeta, koska lukuisat meidän päätöksemme vaikuttaa perheiden mahdollisuuksiin selvitä arjesta. Siksi haluan kannattaa kaikkia Lilli Autin ponsia, niitä oli mielestäni kuusi.

Kiitos.

Valtuutettu Bogomoloff

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä ohjelmahan on avaus, eikä niinkään vielä ratkaisu, tai ei itse asiassa suunnitelma ole lainkaan ratkaisu, vaan tässä on useita ja hyvinkin paljon erilaisia, eritasoisia, erihintaisia toimenpiteitä ehdotettu, joita kaikkia pitää sitten erikseen harkita ja viedä eteenpäin. Pari kommenttia kuitenkin. Täällä on lausuntoja pyydetty eräiltä järjestöiltä, ja kiinnitin huomioni siihen, että liikuntapuolelta ei ole liikuntaan liittyen muita lausuntoja kuin tietysti liikuntalautakunnan hyvä lausunto, jossa korostetaan minusta ihan oikeita asioita. Olisin ollut sitä mieltä, että lausunnon antajana olisi voinut olla myöskin Suomen Liikunta ja Urheilu ja TUL tasapuolisuuden vuoksi. Olisivat voineet lausua tästä asiasta, koska liikunnalla on keskeinen merkitys näitten kysymysten kohdalla.

Sitten muutoin pidän tätä liikuntaosiota, jota nyt olen vähän tarkemmin lueskellut tässä, hyvin perusteltuna, ja alleviivaisin vielä sen, että olemassa olevan toiminnan tukeminen on erittäin hyödyllinen ja kustannusjärkevä ratkaisu. Se auttaa seuroja laajentamaan omaa toimintaansa yhä uusiin piireihin, sanoisiko näin, sellaisten lasten ja

21.10.2009

nuorten pariin, jotka eivät aikaisemmin ole olleet liikuntaseuran toiminnan piirissä, ja sen avulla voidaan kohtuullistaa erilaisten harrasteiden kustannuksia. Sama varmaan pätee myös kulttuuripuolella.

Yleisesti ottaen olen sitä mieltä, että asiat, jotka eivät ole päätösasioita niin kuin tämäniltainen, niin meidän olisi kannattanut pohtia sitä, että jos tämä olisi ollut sitten illan viimeisenä asiana, jolloin nämä myöhemmin tulevat päätösaasiat olisivat myös saaneet ehkä sitten nopeammin päätöksiä.

Ledamoten Wallgren

Ordförande, bästa fullmäktige.

Det finns ett par brister i den här diskussionen i kväll, och i välfärdsplanen som jag ville ta upp. Det ena är att det finns en viss brist på utopiska perspektiv och en viss överdrift av den här problemorienteringen.

Eli toinen ongelma tässä keskustelussa ja suunnitelmassa on tämä ongelmakeskeisyys, toiminnan viranomaiskeskeisyys. Niistä ihan lyhyesti, mutta ennen kuin siirryn siihen, niin haluan kannattaa Helin puheenvuoron kahta toivomuspontta. Anteeksi tämä epäkeskittyminen.

Näistä ?. Lapset ja nuoret tarvitsevat utopioita ja unelmia. Niistä pitää puhua, se täytyy olla osana suunnitelmaa, että lapset saavat kasvaa ympäristössä, jossa on toivoa, joka on toivoa täynnä. Tätä aspektia minä toivon, että me muistamme näissä jatkovalmisteluissa vähän enemmän kuin nyt on tehty. Tähän suureen toivon näköalaan kuuluu rauhan kasvatusta ja idea siitä, että lapsi ja nuori saa kasvaa maailmaan, jossa on mahdollisuus, on toiveen aikana toiveena meillä kaikilla, että kasvatetaan ikuisen rauhan maailmaan. Kaikilla lapsilla ja nuorilla on oikeus saada oppia ja opastusta siihen, että miten tämä tapahtuu, miten kasvatetaan rauhan kulttuuriin, ja aikuisetkin voi oppia sen lasten ja nuorten kanssa. Se on tämä utopistinen näkökulma, jonka pitää olla mukana, kun puhutaan tulevaisuudesta.

Toinen on sitten tämä viranomaiskeskeisyys. Pidän hyvin tärkeänä ja hienona sitä, että Kokoomuksen ja Vihreiden ryhmäpuheenvuoroissa ja muissa puheenvuoroissa on puhuttu tästä lasten huostaanotosta, mutta liian vähän on puhuttu siitä, että mitä entuudestaan voidaan tietää, kumpi on parempi, sijaisperhe vai laitoshoido. Ei voida lähteä siitä, että

21.10.2009

perhe on aina parempi, se pitää tietää. Tämä asia on tutkimuksen valossa ratkaistava eikä ideologioiden valossa.

Kiitos.

Valtuutettu Sydänmaa

Kiitos puheenjohtaja.

Sallinette varmaan, että puhun täältä paikaltani, kun en viitsi näitten keppien kanssa köpötellä sinne eteen. Aluksi kannatan Laura Kolben molempia ponsia.

Seuraavaksi haluan vielä korostaa lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen hoitoketjun jatkuvuutta. Olen aikaisemminkin puhunut siitä, miten tärkeää olisi, että 18-vuotias nuori yhä pysyisi nuorten puolella, jos hän joutuu sairaalahoitoon, ettei häntä siirrettäisi heti suoraan aikuisten osastolle, jossa on sitten kaikenikäisiä, hyvin iäkkäisiin potilaisiin asti. Auroran kokeneen lääkärin kanssa olin tässä puheissa, ja hän oli sitä mieltä, että 21 vuotta voisi olla hyvä ikäraja, jonka jälkeen sitten nuori siirtyisi vasta aikuisten palveluihin näissä sairaalahoitokysymyksissä.

Varsinainen asia, mistä halusin puhua nyt, oli tämä Sirpa Asko-Seljavaaran esiin ottama tärkeä asia liittyen kouluruokailuun ja kouluissa tarjottaviin välipaloihin. Hän esitti kysymyksen, ovatko limu- ja karkkiautomaatit poistettu helsinkiläisistä kouluista, ja totuus on se, ettei ole, sillä työskentelen itse opettajana ja näen asian päivittäin. Ylipainon ja nuorten passiivisuuden lisääntyessä olisi erityisen tärkeää, että koulu pyrkii tarjoamaan monipuolista ja terveellistä ravintoa lapsille ja nuorille. Terveellisten välipalojen tarjoaminen pientä maksua vastaan on hyvin suositeltavaa, mutta vastustan ehdottomasti sitä, että kouluruuan tarjoaja myy koulupäivän, jopa kouluruokailun aikana epäterveellisiä munkkeja, karkkeja, sokerilimua ja energiajuomia, joihin nuoret oppilaat helposti tarttuvat. Esitän aiheeseen kaksi pontta. Ensimmäinen kuuluu näin:

Hyväksyessään lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kaupunginvaltuusto edellyttää epäterveellisiä juomia ja makeisia myyvien automaattien poistamista kaikista Helsingin kouluista.

Sitten toinen ponsi:

21.10.2009

Hyväksyessään lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kaupunginvaltuusto edellyttää, ettei koulujen ruokapalvelujen järjestäjä myy epäterveellisiä tuotteita kouluruokailun aikana, ja että maksua vastaan myytävät välipalat olisivat ravitsemussuosituksen mukaisia.

Kiitos.

Anteeksi vielä, kannatan vielä tuota Sirpa Asko-Seljavaaran pontta.

Valtuutettu Kolbe

Kiitos puheenjohtaja.

Kiitos valtuutettu Sydänmaa. Tästä voin ehkä mainita, että viime valtuuston kokouksessa tein aloitteen samasta asiasta koskien juuri tätä välipalatematiikka täysin samanlaisin tunnuksin, mutta on erinomaisen hyvä, että saimme nyt kaksi ponsiesitystä, joita siis ilmoittaudun nyt kannattamaan, ja toivon tietysti, että tämä välipalakeskustelu, josta vanhemmilta on tullut paljon palautetta, jatkuu nyt näiden sekä aloitteen että näiden nyt kannatettujen ponsien merkeissä.

Samalla toivon tietysti sitä, että valtuutettu Wallgrenin esiin nostama utopinen elementti, toivon maailma, olisi todella voimakkaasti läsnä. Itse tässä puhuin juuri tästä onnen ja voin sanoa lasten välittämisen ja rakkauden tunteista, ja ehkä 60-luvun viesti, rauhaa ja rakkautta, voisi tässäkin tapauksessa rivien välistä tihkua hieman enemmän. Olen samaa mieltä kuin valtuutettu Wallgren, että on hyvä, että meillä on vahva virkamiesvalmistelu, mutta tarvitaan juuri tätä tulevaisuuteen suuntautuvaa optimismia ja uskoa siihen, että lapsistamme kasvaa kunnan kansalaisia, kun toivo on läsnä.

Valtuutettu Valpas

Ilmoitan kannattavani Nina Hurun molempia ponsia.

21.10.2009

228 §

Esityslistan asia nro 8

VUOKRAUSPERUSTEET VARTIOHARJUN YLEISTEN RAKENNUSTEN TONTILLE
(VARTIOKYLÄ, TONTTI 45475/1)

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia puheenjohtaja.

Toivon, että tästä myöhäisestä ajankohdasta huolimatta valtuutetut vielä voivat pysähtyä hetkeksi tähän kohtaan. Tässä on nyt kysymys Itä-Helsinkiin rakennettavasta vanhusten palvelutalosta, ja tarve sellaisella ja muillekin vanhusten palveluille Itä-Helsingissä on tietysti suuri. Tämän ehdotuksen mukaan tähän tarpeeseen vastataan henkivakuutusyhtiö Fennian ja Attendo MedOnen tarjoamilla palveluilla. Herää kysymys, ja toivon, että asianomainen kaupunginjohtaja siihen vastaa, minkä takia kaupunki ei itse vastaa tähän palvelutarpeeseen, vaan tarjoaa tässä mahdollisuuden kahdelle yritykselle, joista kumpikaan tuskin harrastaa tässä kovin sosiaalista ?.

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä

Arvoisa puheenjohtaja.

On kyseessä vuokrauspäätös, ja kaupungin kiinteistötoimi ei ole pohtinut sitä, että miten sosiaalitoimi asiansa järjestää.

21.10.2009

Otto Lehtipuu
puheenjohtaja
ordförande projektchef

Tiina Teppo
projektipäällikkö

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Terhi Peltokorpi
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot

Sirpa Asko-Seljavaara
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot